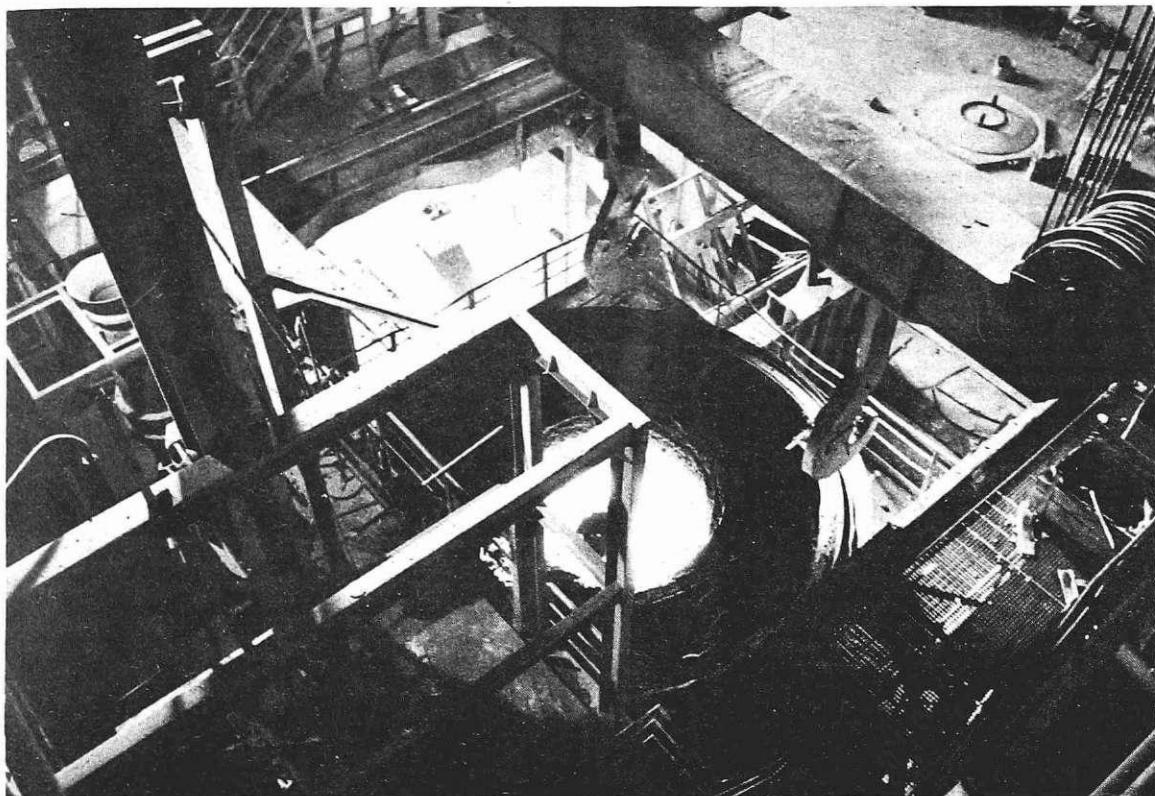

ŽELEZAR

Jesenice, 25. februarja 1988

Številka 8 • XXXVII

Vakuumska naprava v Jeklarni 2 (foto I. Kučina)

Seja delavskega sveta Železarne

V četrtek, 18. februarja, je bil na četrti redni seji delavskega sveta Železarne z večino glasov delegatov sprejet gospodarski načrt Železarne za leto 1988.

V razpravi je bilo opozorjeno na probleme in težave v proizvodnji, ki lahko ogrozijo doseganje letošnjih načrtovanih rezultatov gospodarjenja Železarne, zato je delavski svet sprejel sklep, da morajo vodstva temeljnih organizacij in delovne skupnosti, samoupravni organi ter strokovne službe v svojih okoljih in področjih poskrbeti za tekoče odpravljanje omenjenih problemov. Vse pripombe, stališča in mnenja, izoblikovana na sejah delavskih svetov, naj v prihodnje strokovne službe upoštevajo pri pripravi planov, le tako se bo njihovo delo lahko označilo kot strokovno in argumentirano.

Delavski svet se je seznanil s predlogom izredno plačane in izredno neplačane odsotnosti za telesno-kulturno in kulturno dejavnost v letu 1988 in ga potrdil. Opozoril je, da se mora predlog koristiti skladno z gibanjem zaposlenih in restriktivno, upoštevajoč rezultate poslovanja. Odboritev odsotnosti, še zlasti pri organizaciji večjih prireditev, pa mora biti pogojena s propagiranjem imena Železarne Jesenice.

Na poročilo o poteku poizkusne proizvodnje v Jeklarni 2 delavski svet ni imel pripomb. Strokovna skupina za spremljanje poizkusne proizvodnje, imenovana na prejšnji seji delavskega sveta, je pričela z delom, vendar poročilo še ni pripravljeno.

Delavski svet je potrdil elaborat o popisu denarnih sredstev, terjatev in obveznosti ter sredstev in virov sredstev sklada skupne porabe pri združenih sredstvih DO Železarna Jesenice na dan 31. decembra 1987.

Sprejeti so bili sklepi o razpisu volitev za člane samoupravnih organov in zbora interne banke SOZD Slovenske železarne, ki so objavljeni v tej številki.

IMENOVANJA

Na predlog razpisnih komisij za imenovanje direktorjev sektorjev je delavski svet imenoval z večino glasov: Romana Smoleja za direktorja finančno računovodskega sektorja, Emila Ažmana za direktorja sektorja inženiring in Oskarja Kürnerja za direktorja sektorja za razvoj in raziskave, vse tri za mandatno dobo štirih let. Direktor finančno računovodskega sektorja mora na pobudo razpisne komisije v roku treh mesecev pripraviti program dela in ga posredovati delavskemu svetu v presojo.

Razprava in sklepanje o imenovanju direktorja sektorja tehnične kontrole je bilo preloženo na naslednjo sejo, razpisni postopek za imenovanje direktorja splošnega sektorja pa se ponovi.

Na predlog IO KOO sindikata Železarne je delavski svet imenoval strokovno komisijo za inovacije v naslednji sestavi: predsednik Franc Vičar (TOZD Okrogli program) in člani Marjan Endliher (TOZD Tehnične dejavnosti), Miloš Piščanec (DSSS), Janez Faletič in Valentin Markež (TOZD Tehnične dejavnosti) ter Katarina Kos (DSSS).

Za njihove namestnike so bili imenovani: Aleš Lagoja (DSSS), namestnik predsednika, in namestniki članov Ivo Cundrič (TOZD Ploščati program), Sašo Piber (TOZD Okrogli program), Vladimir Oblak in Avgust Novšak (TOZD Tehnične dejavnosti) ter Julijana Slamnik (DSSS).

Delavski svet je sprejel sklep, da se objavi razpis za podelitev PANTZOVE NAGRADE za leto 1988. Postopek bo vodila razpisna komisija v sestavi: predsednik Janez Faletič

(TOZD Tehnične dejavnosti), namestnik Slavko Ažman (DSSS) in člani Zoran Krejčič (DSSS), Miro Eržen (TOZD Ploščati program) in Sašo Piber (TOZD Okrogli program).

Delavski svet je sprejel poročilo o zunanjih izvajalcih del znotraj Železarne v letu 1987 in o usmeritvi Železarne na tem področju v prihodnje. Poročilo je bilo pripravljeno na osnovi delegatske pobude s prve seje delavskega sveta v novembru.

V zadnji točki dnevnega reda, namenjeni delegatskim vprašanjem in pobudam, je Janez Poljšak, podpredsednik PO, v zvezi z vprašanjem delavskega sveta DSSS, do kdaj bo veljala časna ukinitve premakljivega delovnega časa (PDC), pojasnil, da bo sklep veljal toliko časa, dokler bomo uresničevali sanacijske ukrepe.

Delavski svet je sprejel pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja občine Jesenice, da vse samoupravne splošne akte v Železarni uskladimo z določili zakona o združenem delu v roku, ki je opredeljen tudi zakonsko (18 mesecev po uveljavitvi ZZZ).

Novih delegatskih vprašanj in pobud ni bilo. CSI-MZ

23. zvezdica na Jesenicah

Državni prvaki smo (foto: F. Perdan)

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradašja, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinarki Lilijana Kos in Tanja Kastelic, administracija — Mira Keserovič in Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Premalo pozornosti uresničevanju stališč

Na programsko-volilni konferenci sindikata naše železarne, ki je bila v petek, 19. februarja, so obravnavali poročilo o delu sindikata Železarne v preteklem letu, finančno poročilo za leto 1987 in finančni načrt za letošnje leto ter izvolili nove organe in vodstvo sindikata Železarne.

Za predsednika izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice so ponovno izvolili Edvarda Kavčiča, za njegovega namestnika Janeza Mika, za sekretarja Zorana Krejčiča in za blagajnika Vanjo Simeonov. Člani izvršnega odbora so: Bogomir Ličof iz TOZD Talilnice, Branko Pagon iz TOZD Ploščati program, Jakob Vever in Venčeslav Justin iz TOZD Okrogli program, Janez Vilman in Vera Smukavec iz TOZD Komerciala, Sonja Kos iz TOZD Družbeni standard ter Peter Simonetič in predsednik sindikalne konference iz delovne skupnosti skupnih služb.

Predsedniki komisij so: komisija za samoupravljanje in gospodarjenje — Jakob Šranc iz TOZD Ploščati program; komisija za kadre — Venčeslav Justin iz TOZD Okrogli program; komisija za športno rekreacijo — Vlado Repe iz TOZD Tehnične dejavnosti; komisija za kulturo in izobraževanje — Vera Smukavec iz TOZD Komerciala; komisija za oddihe in izlete — Peter Simonetič iz delovne skupnosti; komisija za inovacije in novatorstvo — Anton Strajnar iz delovne skupnosti; komisija za družbeno aktivnost žensk — Dragica Mitrovič iz TOZD Ploščati program; komisija za socialna vprašanja — Anton Kurboš iz delovne skupnosti; komisija za odlikovanja — Aleksander Svetina iz TOZD Tehnične dejavnosti.

Predsednik pripravljalnega odbora za pohode pri komisiji za športno rekreacijo je Mirko Podlipnik iz TOZD Ploščati program, predsednik odbora za pripravo delovnega tekmovalnega kovinarjev pa Franc Brelih iz TOZD Tehnične dejavnosti.

Člani občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice iz Železarne so: Marjan Drolc iz TOZD Talilnice, Janez Kramar iz delovne skupnosti, Edvard Kavčič kot predsednik sindikata Železarne, Sašo Piber iz TOZD Okrogli program, Bogomir Ličof iz TOZD Talilnice in magister Janez Jamar iz TOZD Komerciala.

V konferenci sindikata SOZD Slovenske železarne nas zastopata Edvard Kavčič in Marjan Pintar. Poročilo o delu sindikata Železarne v preteklem obdobju je podal njegov predsednik Edo Kavčič. Poudaril je, da je bil osebni dohodek najbolj pogost problem, ki so ga obravnavali. Žal pa čas, ki smo ga namenili temu problemu, ni sorazmeren doseženemu rezultatu. Zato bo treba problem osebnega dohodka rešiti v okviru enostavnega in razumljivega sistema. Sporazum, ki opredeljuje to področje, sicer imamo, vendar ga ni mogoče uporabljati, zato konkretnih rešitev ne moremo pričakovati pred koncem letošnjega leta.

Veliko pozornosti je sindikat namenil tudi proizvodnji. Ob izgubi smo sprejeli mnogo nepriljubljenih ukrepov, ki niso dali pričakovanih rezultatov. Spremljanje učinkov sprejetih ukrepov bi zato moralo biti osnova vsakega sindikalnega dela. Delo osnovnih organizacij je bilo dobro, saj so bile razprave večinoma konkretne in kritične, člani osnovnih organizacij pa zahtevajo popolnejše informacije. Najpogostejše so v osnovnih organizacijah obravnavali vprašanje razvoja, nagrajevanja in proizvodnje.

Osnovne organizacije so predlagale tudi nekaj sprememb v organiziranosti in delu sindikata, vendar jih izvršni odbor sindikata Železarne ni sprejel. Tako niso sprejeli predloga, da bi namesto profesionalnega predsednika sindikata Železarne in sekretarja mladine uvedli delovno mesto strokovnega delavca za družbenopolitične organizacije, niti predloga, da bi bil predsednik sindikata naše železarne plačan iz sredstev članarine. Mnogo pripomb so imeli tudi na to, kako delijo sredstva iz članarine, ker sedaj preveč denarja

poberejo občinski, republiški in zvezni organi.

Stanovanjske problematike na obvladujemo, saj je število prosilcev za stanovanja vedno enako, čakalna doba pa predolga (od osem let naprej). Zato sindikat zahteva konkretnije rešitve, oziroma da v dveh letih zgradimo tristo stanovanj in pridobimo nove lokacije za združeno gradnjo. V Železarni imamo tudi premalo novih počitniških kapacitet, zato bi morali v prihodnje sredstva zanje načrtovati kot del poslovnega rezultata.

Ob poplavi problemov, ki jih je obravnaval sindikat Železarne, je premalo pozornosti namenil uresničevanju sprejetih stališč in nadzoru nad izvajanjem sklepov. Zato bo treba v prihodnosti več pozornosti nameniti delu kot temeljni vrednoti ter nepravilnostim in okostenelosti pri ravnanju z družbeno lastnino.

Finančno poročilo so delegati potrdili brez pripomb, čeprav je bilo rečeno, da so osnovne organizacije naročilnice prekoračevale preko dovoljene meje. Zato so porabili več sredstev, kot jih imajo. Za oblikovanje predloga finančnega načrta za leto 1988 je bil izhodiščni podatek, da se bo osebni dohodek v letošnjem letu v primerjavi z lanskim povečal za 120 odstotkov. Načrtovanje sredstev iz sklada skupne porabe pa je vprašljivo, ker bo odločanje o tem mogoče šele po zaključnem računu.

V razpravi na poročilu so sodelovali Marjan Drolc, predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice, Boris Bregant, predsednik poslovnega odbora naše železarne, Bogomir Ličof iz TOZD Talilnice in še dva delegata. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je opozoril, da bo sindikat moral začeti spreminjati svoje metode dela in poiskati odgo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Osem obratov izpolnjuje cilje

Do 22. februarja smo po podatkih statistične službe izdelali 66.960 ton skupne proizvodnje. Družbeni plan proizvodnje smo izpolnili 106 %, operativni program pa 104,3 %. Zastavljene cilje do sedaj izpolnjuje osem obratov:

- v TOZD TALILNICE: Jeklarna 1 (105,5 %);
- v TOZD PLOŠČATI PROGRAM: Valjarna blum.-štekel (105,1 %), Valj. debele pločevine (102,2 %), HV Bela (118,6 %), in HV Jesenice (139,8 %);
- v TOZD OKROGLI PROGRAM: Valjarna žice (116,2 %), Elektrode (112,4 %) in Želbjarna (106,4 %).

V Jeklarni 1 presegajo načrtovano količino za 5,5 % z 11.876 tonami vlitega jekla. V Jeklarni 2 so izdelali 133 sarž, kar je 11.225 ton jekla. Družbeni plan izpolnjujejo 105,7 %, operativni program pa 95,4 %.

Uspešna je tudi prodaja 23.497 ton končnih izdelkov in storitev, saj presega družbeni plan za 12,9 %, operativni program pa za 13,3 %. Odpremo količino izpolnjuje šest obratov:

- v TOZD TALILNICE: Li-varna (109,4 %);
- v TOZD PLOŠČATI PROGRAM: Valjarna blum.-štekel (114 %), Valjarna debele pločevine (135,5 %), HV Bela (112,4 %) in HV Jesenice (138,9 %);
- v TOZD OKROGLI PROGRAM: Valjarna žice (193 %).

Sestavine za ugotavljanje zahtevnosti in njihove dimenzije

Na osnovi zbranih družbenih usmeritev, pomožnih usmeritev in vrednot delovne organizacije so se oblikovale sestavine zahtevnosti in njihove dimenzije.

Pri tem smo se odločili, da je končni nosilec zahtevnosti delo ne posamična naloga.

Do zahtevnosti dela pridemo s sestavljanjem točk po sestavinah, do sestavine pa s kombiniranjem po dimenzijah:

Pri ugotavljanju zahtevnosti dela bomo uporabljali naslednje sestavine oziroma njihove dimenzije.

A. SESTAVLJENOST

Sestavljenost je sestavina zahtevnosti del in nalog, pri kateri predpostavljamo, da zahtevnost dela po tej sestavini raste, če delo terja od delavca večjo stopnjo usposobljenosti, večje delovne izkušnje pri enakem delu, če mora delavec obvladati raznolika znanja in je čas usposabljanja za dodatno znanje večji.

Dimenzije sestavljenosti so:

- stopnja potrebne usposobljenosti,
- potrebne delovne izkušnje,
- raznolikost potrebnega znanja,
- čas usposabljanja za dodatno znanje.

B. ODGOVORNOST

Odgovornost je tista sestavina zahtevnosti, po kateri predpostavljamo, da zahtevnost narašča, če narašča odgovornost za svoje delo in odgovornost za delo drugih.

Odgovornost kot samostojna sestavina v zahtevnosti del in nalog ne nastopa, ampak se izraža prek ODGOVORNOSTI ZA SVOJE DELO 1B IN ODGOVORNOSTI ZA DELO DRUGIH 2B, ki sta samostojni sestavini.

1B. Odgovornost za svoje delo

Odgovornost za svoje delo se izraža prek vrste odločitev, ki jih delo od delavca terja in predvidenih sankcij, ki so delavcu zagrožene, če pri delu stori napako.

Dimenzije sestavine odgovornosti za svoje delo so:

- vrsta odločitev,
- predvidene sankcije,
- programiranost dela.

2B. Odgovornost za delo drugih

Odgovornost za delo drugih nastopa samo pri vodilnih in vodstvenih delih in nalogah. Zahtevnost dela po

tej sestavini je večja, če delavec vodi večje število raznovrstnih del, vodi več delavcev, če je bolj neposredno odgovoren za varnost pri delu in če je stopnja potrebne usposobljenosti za opravljanje dela (vodenja) večja.

Dimenzije so:

- število podrejenih del,
- število podrejenih delavcev,
- odgovornost za varnost,
- stopnja potrebne usposobljenosti.

C. VPLIV OKOLJA

Pod vplivom okolja razumemo tiste škodljive vplive okolja, ki vplivajo na delavca pri delu, in sicer tako, da mora vlagati poleg napora, ki ga od njega terja izvedba naloge, še dodaten napor za premagovanje teh vplivov okolja. Pri ugotavljanju zahtevnosti del in nalog se predpostavlja, da zahtevnost del in nalog po tej sestavini raste, če je raznolikost vpliva okolja večja, če je čas izpostavljenosti tem vplivom večji, če je delovni prostor takšen, da preprečuje redčenje teh vplivov in je stopnja škodljivosti vplivov okolja večja.

Dimenzije so:

- heterogenost vpliva okolja,
- ekspozicija vplivov okolja,
- delovni prostor,
- škodljivost vplivov okolja.

D. NAPORI

Obravnavamo napore, ki jih mora delavec vlagati, da bi opremil svoje delo. Napori nastopajo kot samostojne sestavine zahtevnosti. Med napore štejemo: NAPOR PRI DELU Z LJUDMI 1D, PSIHOFIZIOLOŠKI NAPOR 2D in FIZIČNI NAPOR 3D.

1D. Napor pri delu z ljudmi

Napor pri delu z ljudmi je tisti napor, ki ga ima delavec pri svojem delu, ko prihaja v stik z različnimi ljudmi.

Dimenzije so:

- vrsta socialnega stika,
- trajanje socialnega stika,
- narava socialnega stika in
- stopnja potrebne usposobljenosti.

2D. Psihofiziološki napor

Psihofiziološki napor je tisti napor pri delu, ki ga mora vlagati delavec s tem, ko angažira številne psihofiziološke funkcije, brez katerih dela ne bi mogel uspešno opravljati.

Dimenzije so:

- število uporabljenih psihofizioloških funkcij,
- pomembnost psihofizioloških funkcij,
- angažiranost psihofizioloških funkcij,

- diktiranost ritma dela in
- stopnja potrebne usposobljenosti.

3D. Fizični napor

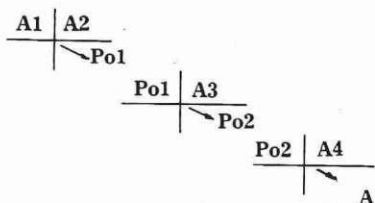
Fizični napor je tisti napor, ki ga mora vlagati delavec, da uspešno opravi svoje delo.

Dimenzije so:

- raznovrstnost telesnih aktivnosti,
- čas trajanja telesnih aktivnosti,
- način manipulacije in teža bremen,
- vpliv okolja in
- diktiranost ritma dela.

Potrebno je povedati, da je za vsako dimenzijo določena zelo natančna definicija, ki služi za zbiranje podatkov in tudi določitev zahtevnosti dela po posamezni sestavini. Posamezne dimenzije bomo podrobneje opredelili pri izdelavi ANALIZE DELA, ki je sestavni del opisov del in nalog.

Izračun posamezne sestavine bo potekal na osnovi podatkov n.pr.:

A = sestavina
A1-A4 = so dimenzije sestavine A
Po1 = pomožna ocena

Na osnovi konstrukcije metodologije bodo natančno opredeljeni podatki, ki jih bomo potrebovali za ugotavljanje zahtevnosti dela.

V nadaljevanju dela skupina izdelava NAVODILO ZA IZDELAVO ANALIZE DEL IN NALOG, OPREDELITEV VZORCA IN IZDELAVE ANALIZE DEL IN NALOG VZORCA.

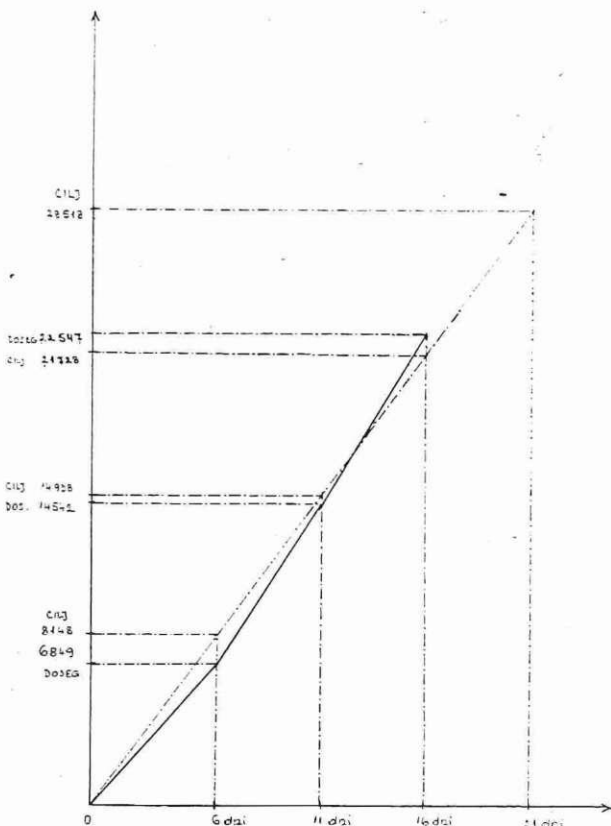
Pri tem lahko pride do posameznih dopolnitev, in sicer:

- pri odločitvah za sestavine,
- če se ugotovi, da v razvidu ni ustreznih podatkov, jih bomo poskušali pridobiti, ali pa bomo sestavino ali dimenzijo dopolnili oziroma izločili,
- sestavine in dimenzije bomo še dopolnjevali do umerjanja metodologije na vzorcu.

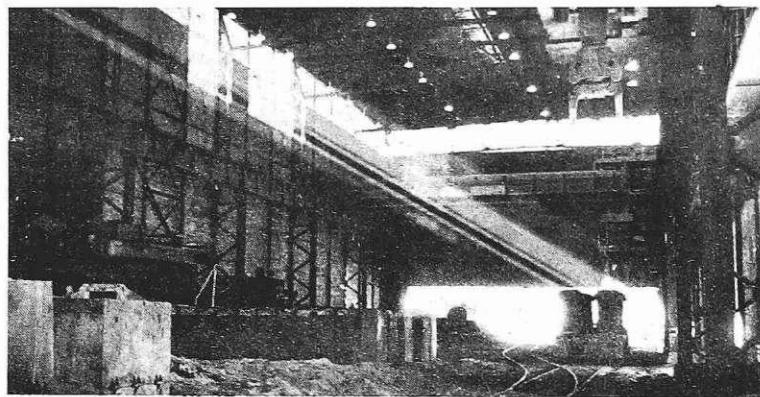
Za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog po posameznih sestavinah oziroma njihovih dimenzijah ocenjevalec uporablja podatke iz analize razvida del in nalog. Točnost ocen zahtevnosti dela je odvisna predvsem od točnosti podatkov v razvidu del in nalog.

(KO)

doseganje skupnega cilja poslovanja

V šestnajstih dneh meseca februarja smo dosegli 22.547 mio din realizacije ali 103,8% cilja.

V Valjarni bluming (foto I. Kučina)

Na podlagi 73. člena in 91. člena statuta Železarnice Jesenice ter 125. člena samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarna Jesenice objavlja razpisna komisija

javni razpis

prostih del in nalog podpredsednika poslovnega odbora za finance Železarnice Jesenice

Kandidat oziroma kandidati za podpredsednika poslovnega odbora Železarnice Jesenice morajo poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev, za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo ekonomske usmeritve in
- pet let dela v gospodarstvu.

Mandatna doba traja štiri leta, ni reelekcija.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v zaprtih ovojnica z oznako »za razpisno komisijo za podpredsednika poslovnega odbora za finance«, v osmih dneh po objavi na naslov: Kadrovske sektor Železarnice Jesenice, C. železarjev 8, 64270 Jesenice.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbeni standard z dne 18. februarja 1988

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge v počitniškem domu

Biograd na morju

1. upravnik	1 oseba
2. vodilna kuharica	1 oseba
3. ekonom	1 oseba
4. administrator	1 oseba
5. servirka	1 oseba
6. točilka	1 oseba
7. gospodar	1 oseba

Crikvenica

8. ekonom	1 oseba
9. administrator	1 oseba

Pogoji:

- ad 1 dokončana srednja šola;
- ad 2 dokončana gostinska šola — smer kuhar in pet let delovnih izkušenj;
- ad 3, 8 dokončana poklicna šola trgovske ali gostinske smeri, šoferski izpit B kategorije;
- ad 4, 9 administrativna šola;
- ad 5, 7 osnovna šola;
- ad 6 dokončana poklicna šola — smer natakar.

Za delo v počitniškem domu se lahko prijavi tudi kandidati iz delovnega razmerja v Železarni. Kandidatu pripada osebni dohodek v skladu z določili samoupravnih aktov, nudimo brezplačno prenočišče in hrano. Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, predvideno od 1. junija do 30. septembra 1988. Administratorja v Crikvenici bomo zaposlili samo v mesecu juliju in avgustu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na kadrovske sektor Železarnice Jesenice z oznako za TOZD DRUŽBENI STANDARD.

Stojnine manjše, vendar še rezerve

V primerjavi z letom 1986 je bila lani stojnina v naši železarni skoraj za polovico manjša, vendar so še rezerve, saj so razlogi za stojnino že nekaj let isti: težave pri razkladanju starega železa, neenakomeren dovoz, pospešena odprema ob koncu meseca in to, da naših izdelkov ne odpremljamo niti ne sprejemamo uvoza popoldan, ponoči, ob sobotah in nedeljah ter ob praznikih.

Leta 1986 smo za stojnine v naši železarni plačali 74.332.830 dinarjev, lani pa 42.381.593 dinarjev. Zmanjšanje stojnine je toliko večje in bolj pomembno, če upoštevamo, da so se transportne tarife v lanskem letu trikrat povečale, in sicer marca za 13 odstotkov, avgusta za 54 odstotkov in novembra za 61 odstotkov. Zaradi večjih transportnih tarif so tudi stojninske ure dražje, zato so prizadevanja, da stojnino zmanjšamo na minimum, toliko bolj pomembna.

Osnovne surovine za našo železarno prihajajo k nam večinoma po železnici, pri odvozu naših izdelkov pa prevladuje cestni prevoz. Naši kupci danes zahtevajo do kilograma natančne dostave, v določenih časovnih rokih in manjših serijah, za to pa so kamioni mnogo bolj primerni.

V februarju je bila odprema zelo ugodna, saj je bila mnogo bolj enakomerno porazdeljena. V prvih desetih dneh februarja smo namreč od načrtovanih 26.760 ton odpremili 11.760 ton naših izdelkov, kar je zelo dober rezultat. Ukinitve proizvodnje v plavžih in martinarni se v lanskem letu stojnini in v januarju še ne pozna, vendar delavci špedicije pričakujejo, da bo zaradi manjšega dovoza koksa, rude in legur stojnina kmalu manjša.

Vodja špedicije Metka Zajšek meni, da bi stojnino lahko zmanjšali ter rešili tudi druge probleme odpreme,

če bi za vsak material v vsakem obratu sami poskrbeli. Natančno bi morali določiti, kdo je v obratih zadolžen za nakladanje in razkladanje, da bi delavci špedicije vedno vedeli, kdo je kje za kaj odgovoren in kako jim lahko pomaga. Ko bo odgovornost za odpremo v obratih osebno

Lilijana Kos

SKLEP

Na podlagi 10., 11. in 14. člena zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela (Ur. l. SRS, št. 23/77) ter na osnovi 59. in 60. člena statuta DO Železarnice Jesenice je delavski svet DO Železarnice Jesenice na svoji 4. seji 18. februarja 1988 sprejel naslednji

Razpišejo se volitve v:

- delavski svet SOZD SŽ,
- odbor SDK SOZD SŽ in interne banke SŽ in
- zbor interne banke SOZD SŽ.

roki za izvedbo posameznih volilnih opravil začno teči po sprejemu tega sklepa.

Volitve pripravljajo in vodijo že imenovane stalne volilne komisije na ravni DO, TOZD in v DSSS ter volilni odbori, ki jih za volitve imenujejo volilne komisije.

Glasovanje bo potekalo v vseh TOZD in DSSS v četrtek, 10. marca 1988, od 5. do 17. ure sočasno in z eno glasovnico.

Podpredsednik delavskega sveta Železarnice
Janez Pavlin l.r.

Vratni podboji in Profilarna v Predelavo valjanih trakov

Vratni podboji in Profilarna sta bila dva majhna obrata, ki sta imela veliko skupnega dela in interesov, zato so se že pred štirimi leti odločili za združitev. Takrat do združitve ni prišlo, letos pa že lahko govorimo o novem obratu Predelava valjanih trakov, ki je nastal po združitvi obratov Vratni podboji in Profilarna.

Vodja novega obrata je Tomaž Kavčič, ki nam je pojasnil vzroke za združitev in cilje, ki so si jih zastavili kot nov obrat. Vzroki za združitev so bili enaki kot pred leti: dva majhna obrata težko racionalno delata, poleg tega je bilo tudi preveč administracije. Vratni podboji in Profilarna imata toliko skupnega dela, da je nujno potrebno tudi skupno vodenje (proizvodni programi se od profila do končnega izdelka le dopolnjujejo). Združitev obeh obratov je tudi velika racionalizacija dela, saj bo potrebno manj vodstvenih delavcev in administracije. Ob dobri koordinaciji lahko dosežemo tudi pomembne finančne učinke, probleme glede kvalitete in podobno pa sedaj lahko rešujemo znotraj enega obrata.

Združitev Vratnih podbojev in Profilarne je zelo perspektivna, ker bomo sedaj še bolj odvisni le od svojega dobrega dela, pri čemer nam bodo pomagali strokovni delavci obrata Predelava valjanih trakov. Pomemben je tudi skupen nastop na trgu, saj sta obrata Vratni podboji in Profilarna izdelovala končne izdelke, ki jih je na zahtevo kupcev treba dopolnjevati, izboljševati ter jih stalno propagirati. Kvaliteta dela in točni dobavni roki sta odločilna dejavnika pri odnosu do kupcev, ki so vedno bolj zahtevni in občutljivi. Vendar je pri prodaji vratnih podbojev in profilov še vedno velika ovira miselnost, da je najboljši lesen podboj in najboljši toplo valjani profil,

zato bi morali našim kupcem bolj predstaviti prednosti kovinskih vratnih podbojev in hladno valjanih profilov (v mnogih trgovinah sploh nimajo naših produktov).

Združitev obratov Vratni podboji in Profilarna je bila sprejeta ob reorganizaciji temeljnih organizacij, dejansko pa nov obrat živi od novega leta dalje, ko so dobili nove šifre. Čeprav se obrata združujeta, da bi bila še bolj uspešna, ju Železarna še ni sprejela za svoja. Gradivo za združitev je bilo pripravljeno že nekaj let prej, vendar je v naši železarni preveč stvari prepuščenih stihiji, zato se predolgo vlečejo in izgubijo svojo učinkovitost.

Osnovni cilj vodstva in celotnega kolektiva novega obrata je, da se ne bojujejo samo za nadaljevanje sedanjega dela, ampak tudi za možnosti nadaljnjega razvoja in uspeha novega obrata. Zato je eden od ciljev tudi, da bi bil celoten kolektiv čim bolj vključen v proizvodnjo in da se vsi problemi v največji meri rešujejo znotraj obrata. Tako bi vse tehnološke, tehnične, organizacijske in proizvodne probleme reševali sami, s skupnim koordiniranim programom proizvodnje in z dodelavami svojih izdelkov pa bi dosegli tudi večji finančni rezultat.

Čeprav se vodilni v Železarni še niso odločili, kakšno predelavo bodo podpirali, načrtujemo tudi nadaljnji razvoj. Sedanji finančni položaj Železarne ne dopušča velikih vlaganj,

zato bomo predvsem z manjšimi vlaganji posodobili in dopolnili sedanjo proizvodnjo. Tako bomo povečali možnosti za zaposlovanje žensk.

Prizadevanja prejšnjih obratov in novega obrata so vedno bila in bodo povečati kvaliteto in čim bolj upoštevati zahteve kupcev. Časi velikih serij so minili, saj je vedno več zahtev po manjših količinah, kupci pa zahtevajo tudi vedno več dodatnih obdelav. Dela je vedno več, zahteve so vedno bolj ostre, cena naših vratnih podbojev in profilov pa je v primerjavi z drugimi prenižka. Zato bi se morali v naši železarni enkrat za vselej dogovoriti in razmišljati tudi o razvoju in predelavi naših izdelkov v končne izdelke, predvsem zaradi zmanjšanja stroškov energije in večje vrednosti izdelkov.

V novem obratu se zavedajo, da bodo za plodno sožitje potrebovali nekaj časa, vendar se bodo z vsemi močmi trudili, da bi v tem času proizvodnjo obdržali na sedanjem nivoju.

Lilijana Kos

Prispevek k informiranju

Že nekaj tednov tečejo razprave o uresničevanju samoupravnega informiranja in komuniciranja. Glede na družbenoekonomske razmere v celoti in naše specifičnosti na Jesenicah v obdobju velikih sprememb bo ocena o tem prinesla novosti pri nadaljnjem delu. To vprašanje je še toliko bolj pomembno, če upoštevamo, da ni mogoče vedno ločiti notranje informacije od tiste, ki gre naprej v raznih medijih v ožjo in širšo domovino.

V tem sestavku bom poskušal opozoriti na nekatere konkretne primere, ko se s pomočjo polovične ali neobjektivne informacije lahko doseže škodljiv učinek zavajanja. Na eni strani gre za splošno javno mnenje, ki ga prav gotovo vsak želi izboljšati, na drugi strani pa za naše poslovne partnerje, ki od nas pričakujejo dobrega dobavitelja in kupca. Pri tem pa je potrebno poudariti, da gre v skladu z ekonomskimi zakonitostmi in delovanju trga tudi za različne interese; na primer: prodajalec in kupec želita vsak s svoje strani čim boljše pogoje.

V Delu je 20. februarja novinar v zvezi z našim gospodarskim načrtom zapisal, da bomo izdelali milijon 59 tisoč ton jekla, kar je 17 odstotkov manj kot lani. Nam železarjem je jasno, da gre pri tem za skupno proizvodnjo in ne za proizvodnjo jekla. To zmanjšanje je predvsem na račun ukinitve stare tehnologije. Menim, da bi moral biti dan tudi podatek povečanja proizvodnje za tržišče od 340.913 ton na 347.470 ton. Če k temu dodamo še za 6 % boljšo strukturo proizvodnje, potem lahko rečemo, da bomo imeli na vseh področjih velike naloge in da bodo naši kupci dobili pričakovane količine in boljše kvaliteto naših izdelkov. Kot vemo, šteje le tisto, kar gre na tržišče, ne pa tone posameznih proizvodnih faz.

V zadnjem Železarju je pod naslovom Prodaja v januarju bilo tudi zapisano, da je neto realizacija 25.080 mio din, v kateri so upoštevane razlike med domačimi in izvoznimi cenami. Pri tem pa ni podatka ali vsaj poudarka, da gre pri izvozu v pretežni meri za menjavo, to je za uvoz surovin, polizdelkov in drugih materialov, ki jih praviloma doma ni, oziroma so neustreznih kvalitet in večinoma tudi dražje. Mnenja sem, da dajemo preveč različnih podatkov.

Ob pripravi gospodarskega načrta pa tudi kasneje v razpravi so bila dana mnenja, da bi morali visoke cilje izvoza korigirati in več izdelkov nameniti domačemu trgu. Takšna razmišljanja so vsekakor argumentirana, saj ekonomska politika ni naklonjena izvoznikom. Večji del naših izdelkov, ki jih sedaj izvažamo, bi lahko tudi prodali na domačem trgu, pa žal brez izvoza ne gre. Za uvoz 58,8

mio ameriških dolarjev moramo izvoziti najmanj 51,1 mio am. dolarjev naših izdelkov. Konvertibilni uvoz surovin, repromaterialov in rezervnih delov v višini 32 mio am. dolarjev moramo pokriti z izvozom, če želimo načrt realizirati. Le pri klirinškem delu so možnosti večjega uvoza kot izvoza.

Pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja so vse težji. Še pred šestimi leti smo za en ameriški dolar konvertibilnega izvoza dobili pravico za 3,66 am. dolarja uvoza. Danes smo lahko zadovoljni, če v okviru višjih oblik sodelovanja s tujino za glavni del naših potreb realiziramo uvoz v razmerju 1:1.

Aktualna tema je vsekakor plašma naših izdelkov. V zapisnikih SDS se postavi na primer vprašanje, kaj je z naročili. Tisti, ki razmer ne pozna, bo mislil, da bomo že jutri nehali redno proizvajati ali začeli razprodajati naše izdelke. Komu koristi takšno pisanje? Železarni to vsekakor škoduje. Priznati je treba, da so se razmere na tržišču spremenile. Pomanjkanje in visoka cena denarja ter administrativno določanje cen je dalo pomemben prispevek k neugodnim trendom. Kljub temu lahko rečemo, da imamo naročila za predvi-

deno skupno blagovno proizvodnjo. Pri nekaterih asortimentih sicer prihaja do manjših odstopanj, zato pa je mogoče izdelati drugih kvalitet ali dimenzij več. Če se bomo znali prilagajati potrebam tržišča in če bomo izpolnjevali sprejete obveze, potem se nam v normalnih gospodarskih razmerah ni treba bati za plama.

Z naložbami v zadnjih letih smo si prav gotovo ustvarili dobre pogoje za izdelavo kvalitetnih izdelkov.

Tudi količina surovega jekla ne bi smela biti nikoli vprašanje, čeprav je ena peč s konti livom nadomestila pet SM peči.

Na koncu bi želel izpostaviti, da ni pomembna samo količina niti visoka kvaliteta izdelka, če ta ne prinaša ustreznega dohodka. Kljub povečanju cen metalurških izdelkov sredi novembra pa nekateri pomembni vhodni materiali in energija še vedno presegajo rast naših prodajnih cen. Administrativno urejanje cenovnih odnosov in neugodni pogoji v zunanji trgovini bodo verjetno še naprej pomembno vplivali na naše rezultate. Z zmanjšanjem stroškov od nabave, skladiščenja, vzdrževanja do proizvodnje ter z omejevanjem uvoza lahko še prispevamo k boljšim rezultatom. Pri tem nam bo koristilo tudi več sodelovanja in manj medsebojnega obtoževanja. Če sami med seboj nismo pošteni, si ne zaupamo, kako naj drugi o nas lepo mislijo in pišejo.

Ernest Pušnik
TOZD Komerciala

Na podlagi 31. in 32. člena zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela (Ur. l. SRS, št. 23/77) ter na osnovi 75. člena statuta TOZD Okrogli program je delavski svet TOZD Okrogli program na svoji 13. seji 10. februarja 1988 sprejel naslednji

SKLEP

Razpišejo se nadomestne volitve za:

- člana delavskega sveta Železarne Jesenice in
- dva člana delavskega sveta TOZD Okrogli program.

Roki za izvedbo posameznih volilnih opravil začno teči po sprejemu tega sklepa.

Volitve pripravlja in vodi stalna volilna komisija TOZD ter volilni odbor, ki jih za volitve imenuje volilna komisija.

Glasovanje bo potekalo v vseh obratih TOZD v četrtek, 10. marca 1988, od 5. do 17. ure sočasno in z eno glasovnico.

Predsednik delavskega sveta
TOZD Okrogli program
Edvard Dolžan

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 29. FEBRUARJA DO 6. MARCA

29. februarja, Janez POLJŠAK, poslovodni odbor, Hrušica 12.
1. marca, Boris PESJAK, poslovodni odbor, Žirovnica, Breg 154, ☎ 80-231.
2. marca, Ernest PUŠNIK, TOZD Komerciala, Hrušica 138.
3. marca, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
4. marca, Vinko ROTAR, Transport, Jesenice, C. talcev 8 a, ☎ 82-792.
5. marca, Roman SMOLEJ, FRS, Jesenice, Heroja Verdika 36, ☎ 83-777.
6. marca, Martin ŠKETA, TOZD Ploščati program, Bled, Alpska 1, ☎ 77-130.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 29. 2.	Mitja Benedičič	Jože Cej
Torek — 1. 3.	Vlado Repe	Berti Krapež
Sreda — 2. 3.	Franc Bassanese	Primož Žvab
Četrtek — 3. 3.	Marjan Trontelj	Janez Vehar
Petek — 4. 3.	Jože Ravnik	Martin Brumat
Sobota — 5. 3.	Damjan Gasar	Bojan Finec
Nedelja — 6. 3.	Bogomir Svetina	Janez Kovač

Služba obratne ambulante

Od 29. februarja do 5. marca bodo delale naslednje obratne ambulante: DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.

POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.

V soboto, 5. marca, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

Za borce: od 7. do 8. ure.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 5. marca, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

27. in 28. februarja, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4 a, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Kadrovsko gibanje v preteklem mesecu

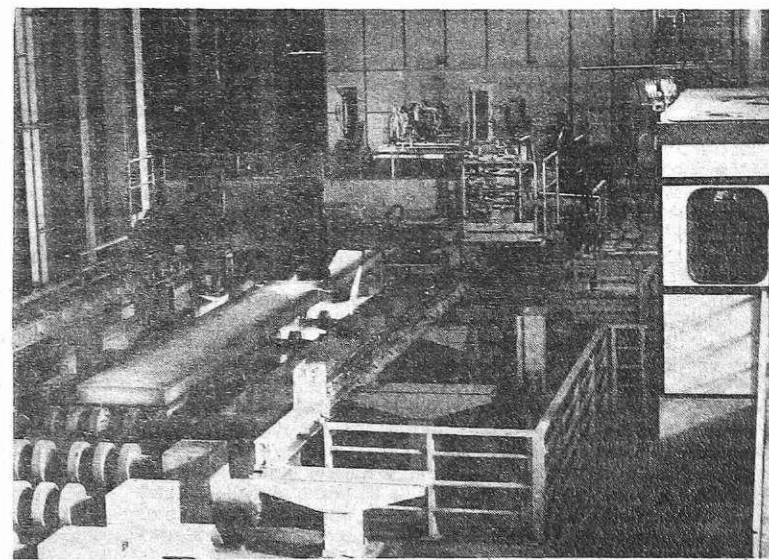
UPOKOJENI: Mirko Bremec, 1930, Hladna valjarna Jesenice — 36 let v ŽJ; Mirko Čigoja, 1930, Hladna valjarna Jesenice — 37 let v ŽJ in Jakob Piherčnik, 1931, Hladna valjarna Jesenice — 35 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI: Ivan Kovač, 1938, Strojne delavnice — 26 let v ŽJ; Nada Omejc, 1939, Valjarna bluming štekel — 23 let v ŽJ in Rozalija Sirc, 1939, Predelava valjanih trakov — 17 let v ŽJ.

UMRLI: Anton Potočnik, 1947, Jeklarna 1 — 21 let v ŽJ; Franc Treven, 1951, Kadrovskega sektorja — 9 let v ŽJ in Mijo Vlahek, 1927, Splošna varnostna služba — 36 let v ŽJ.

Pregled odsotnosti v preteklem mesecu

TOZD/DS	število delavcev	bolniška odsotnost	porodniška odsotnost	redni letni dopusti	ostala odsotnost	skupna odsotnost
Talilnice	846	6,19	0,26	9,63	0,72	16,80
Ploščati program	1138	7,27	0,56	9,71	0,41	17,95
Okrogli program	895	6,26	1,62	8,67	0,57	17,12
Komerciala	158	1,73	1,96	14,82	0,09	18,60
Družbeni standard	200	6,31	8,35	10,36	0,10	25,12
Tehnične dejavnosti	1940	4,03	0,37	8,12	0,62	13,14
DSSS	965	4,82	3,13	9,50	0,63	18,08
ŽELEZARNA	6142	5,39	1,31	9,16	0,56	16,42

Na kontilivu (foto I. Kučina)

Odbora za gospodarstvo

Tozd Ploščati program

Odbor za gospodarstvo v TOZD Ploščati program je na 12. seji 8. februarja obravnaval gospodarski načrt za leto 1988. Imel je več pripomb. Načrtovani izpeli so po njegovi oceni bolj spisek želja kot nekaj realnega. Takšno mnenje izhaja iz njihove ocene urejanja tehnoloških problemov na relaciji Jeklarna 2 — Valjarna bluming-štel — Hladna valjarna Bela. Prav zaradi teh vprašanj se jim zdi vprašljiva tudi materialna bilanca vložka, predvsem v finalnih obratih. Kot dokaz za to navajajo tudi kvaliteto problematiko vložka v mesecu januarju.

Zaradi zahtev po izboljšanju kvalitete asortimenta (gre predvsem za Hladno valjarno Bela) mora biti po njihovem mnenju v gospodarskem načrtu terminsko opredeljen dohod ustreznega vložka po kvalitetah na relaciji Jeklarna 2 Valjarna bluming-štel — Hladna valjarna Bela. Le tako bo namreč mogoče izpolniti plan tako po količini kot po kvaliteti.

Zaradi izboljševanja kvalitete asortimenta bo prišlo v nekaterih finalnih obratih tudi do neskladij v smislu izkoriščenosti kapacitet (CRNO v Hladni valjarni Bela, brusilne kapacitete in SISL). Zato so predlagali naj bi se plan dopolnil tudi s predlogom za reševanje teh problemov.

Moti jih, da v gospodarskem načrtu ni opredeljen plan investicijskih in amortizacijskih sredstev v posameznih obratih, saj je izboljšanje kvalitete asortimenta v finalnih obratih, predvsem pa v največjem (Hladna valjarna Bela), pogojeno z realizacijo manjših, že začelih investicij, ki vplivajo predvsem na končno kvaliteto izpelenov (pakirna linija, brusilni stroj za valje, lomilec škaže itd.). Plan koriščenja investicijskih in amortizacijskih sredstev bi vsekakor moral biti sestavni del gospodarskega načrta.

Tudi za vzdrževanje ugotavljajo, da je v TOZD takšno, da že resno ovira izpolnjevanje planskih obveznosti (tako v pogledu količine kot kvalitete). Reorganizacija vzdrževanja je nedorečena. Proizvodni obrati ugotavljajo, da se tekoče vzdrževanje in kvaliteta remontov slabša, medtem ko naročanje rezervnih delov sploh ne teče tako, kot je bilo predvideno. Delavski svet naj bi zato tudi temu vprašanju namenil ustrezno pozornost.

Odbor je obravnaval tudi več prošenj, ki so jih nanj naslovila razna društva in organizacije. Prošnjo

DPD Svoboda France Prešeren, ki je prosilo za materialno pomoč pri obnovi kulturnega doma, bo obravnaval na naslednji seji, ker društvo ni navedlo, kakšno materialno pomoč potrebuje. Prošnjo Invalidskega športnega društva Olimpija, ki je prosilo za finančno pomoč, je odstopil odboru za kadre in družbeni standard, prav tako prošnjo Osnovne šole Tone Čufar, ki je prosila za preslikovanje razrednega časopisa. Nekaj prošenj je ugodno rešil. Tako je planskemu društvu Gozd Martuljek podaril ploščo iz nerjavne pločevine (700 x 1000 x 1,2 mm) za izdelavo panoramske slike Martuljkove skupine. Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela 15 metrov platna za pet moških oblek, GRS Jesenice 500 kilogramov odpadnega železa ter jeseniškemu nogometnemu klubu (za srečelov) ploščo nerjavne pločevine (0,5 x 1000 x 2000 mm), 20 kljuk in dva vratna podboja.

V zvezi s predlogom obratovodstev Hladne valjarne Jesenice in Valjarne debele pločevine, da se delavcem, ki bodo šli v pokoj, plača redni letni dopust, je sklenil, da se predlog za Hladno valjarno Jesenice sprejme, medtem ko se asistentu za delovne naprave v Valjarni debele pločevine dopust plača le v primeru, če bo delavec, ki dela na teh delih in nalogah, ostal v obratu. Dodaja pa, da v prihodnje o teh vprašanjih ne bo več odločal in da naj sklepe v zvezi s tem sprejema odbor za delovna razmerja.

Sprejel je sklep, da se s 1. marcem začne izplačevati stimulacija za zmanjšanje stroškov porabe valjev na Sendzimir valjavnem stroju v Hladni valjarni Bela. Glede reklamacije »ROG Ljubljana«, ki je že bila predelana v cevi, pa je sklenil, da se lahko odproda delavcem po ceni 200 din za kilogram in da naj se izkupiček nakaže sindikatu.

Tozd Okrogli program

Tudi na 7. seji odbora za gospodarstvo v TOZD Okrogli program, ki je bila 9. februarja, so največ pozornosti namenili razpravi o gospodarskem načrtu za leto 1988. Na podlagi ugotovitve, da je proizvodnja odvisna od pravočasne in zadostne količine naročil, asortimenta naročil in zadostnega števila zaposlenih, se je odbor odločil, da bodo na podlagi analize navedenih treh faktorjev redno mesečno korigirali količino proizvodnje. Predlagal je, da se nekatere že izračunane izpene ponovno prekontrolira. Pri svojem delu bo upošteval tudi pripombe in predloge samoupravnih delovnih skupin iz razprave o gospodarskem načrtu.

Vodstvo TOZD je odbor zadolžil, da ponovno vloži pritožbo za prevrednotenje, saj so po njihovi oceni — glede na izvedeno prevrednotenje delovnih nalog v TOZD Tehnične dejavnosti — dela in naloge v njihovi TOZD preizkušene.

Odbor je bil seznanjen z odgovorom TOZD Komericala v zvezi z naročili za aglo-prašek, elektrode, avto-

matna jekla zgornjih dimenzijskih območij in nerjavno žico. Se vedno pa ni prejel pisnega odgovora (sklep 2.1.3. s 5. seje) iz TOZD Tehnične dejavnosti v zvezi z zmanjšanjem elektromehanskih zastojev v obratih njihove TOZD na minimum.

Podobno kot smo omenili že pri odboru za gospodarstvo v TOZD Ploščati program je tudi ta odbor (v zvezi s istimi zadevami) sklenil, da prošnjo DPD Svoboda France Prešeren iz Žirovnice, obravnava na naslednji seji, prošnjo Osnovne šole Tone Čufar in Invalidskega športnega društva Olimpija pa je odstopil odboru za kadre in družbeni standard. Ostale prošnje je rešil takole: Krajevni skupnosti Hrušica je podaril 20 kilogramov nesortiranih žebeljev za pustni karneval, krajevni skupnosti Podmežakla 20 brisač za obdaritev upokojencev Železarne, krajevni skupnosti Žirovnica pet zavrtkov papirja za izdajo lokalnega časopisa »Novice izpod Stola« in Združenju šoferjev in avtomehaničarjev Jesenice 25 kilogramov nesortiranih žebeljev za srečelov, ki ga bodo priredili na običnem zboru. Nekoliko bolj zajetno darilo pa je »pokasiralo« Planinsko društvo Dovje-Mojstrana, ki je od odbora prejelo za obnovo dotraja-

ne Šlajmerjeve kočice v vratih 1500 kilogramov odpadnih jeklenih palic Ø8–10 mm, 300 kilogramov odpadnih pletenih žic Ø3 x 3 mm, 50 kilogramov žebeljev (specifikacija bo društvo javilo naknadno), zavitek elektrod Jadran Ø3,25 mm in 1000 kilogramov odpadne TV žice.

Odbor je obravnaval tudi poročilo oddelka za študij dela in časa o doseganju merljivih kriterijev učinkovitosti in premije v TOZD Okrogli program v zadnjem tromesečju 1987 in v zvezi s tem izoblikoval naslednjo pripombo k pravilniku o nagrajevanju v premijskem in normnem sistemu v njihovi TOZD: »Merljivi kriteriji doseganja učinkovitosti ne smejo biti omejeni z -0,8 in +1,2, temveč je treba dovoliti preseganje za boljše delavce preko +1,2 in za manj spretnosti pod -0,8.« S podatki iz poročila žal ne moremo postrčiti, ker jih, kot običajno, na CSI nismo prejeli.

Odbor se je strinjal s sklenitvijo pogodbenega dela z delavci iz TOZD Tehnične dejavnosti (rekonstrukcija navijalnikov pocinkovalne linije v obratu Žičarna) in z Ivanom Gašperšičem, upokojencem Železarne, ki bo enkrat na teden čistil filire na žičarskih strojih.

CSI-BL

Spet v Železarni

Z veseljem smo se bivši delavci in delavke 18. februarja odzvali vabilu delavcev obrata Elektrode na obisk in ogled tovarne.

Prijaznega sprejema smo bili deležni že pri vratarici, stiskov rok in objemov sedanjih delavcev in prejšnje generacije, ki je po deset, dvajset in tudi štiridesetletnem delu odšla v zaslužni pokoj. Z zadovolj-

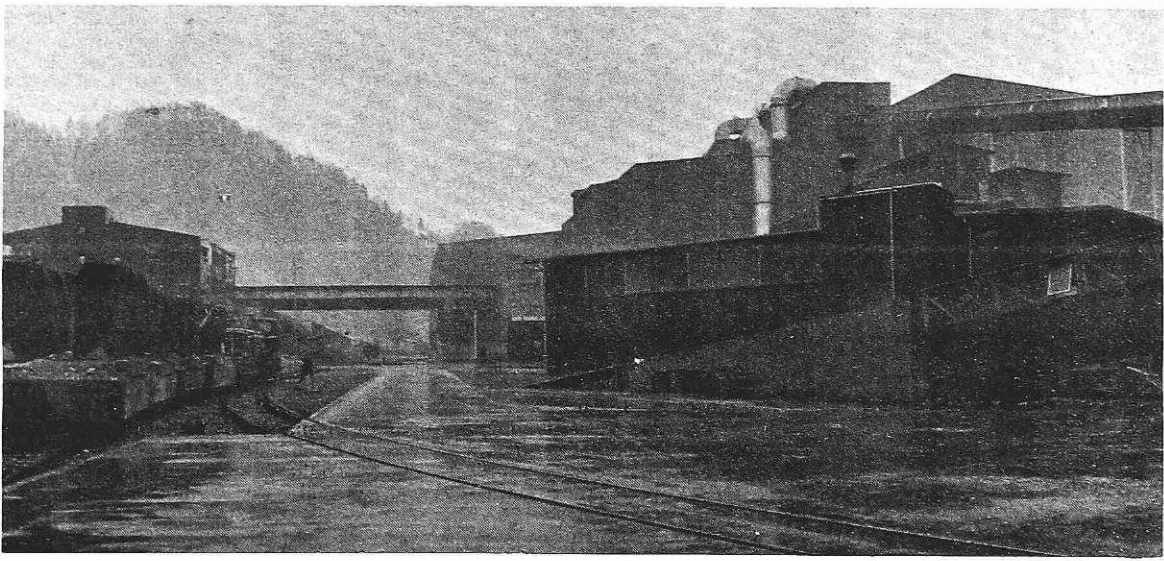
stvom in obenem z nostalgijo smo spet prestopili prag tovarne, ki nam je bila drugi dom in v kateri smo pustili skoraj polovico življenja, saj smo v takratnih težkih časih delali tudi vse sobote in celo nedelje, če je bila potreba.

Začuden smo bili nad zelo moderniziranimi stroji in povečanjem obrata. Prepričani smo, da ste sedaj na najboljši poti, da se prebijete s svojimi izdelki med najboljše. Danes si je težko prioriteti prvenstvo, ker je konkurenca prevelika, a z jeseniškimi elektrodami lahko ta sloves obdržite tudi zaradi dolgoletnih izkušenj.

Po ogledu tovarne smo se vsi povabljeni zbrali še v Kazini in obujali spomine. Žal jih je že mnogo premnilo. Vodja obrata dr. Begeš nam je v pozdravnem govoru omenil tudi težave in probleme, s katerimi se srečujejo, in nas povabil na srečanje ob 50-letnici obrata v letu 1989.

Vsi bivši sodelavci in sodelavke elektrodnega oddelka se dr. Begešu in sindikalnemu odboru obrata Elektrode najlepše zahvaljujemo za prelep sprejem in vsem želimo še mnogo uspehov pri delu.

Kristina Frumen
v imenu upokojencev

Jeklarna 2 (foto: Irena Kučina)

Pregled sestankov SDS

V začetku meseca februarja so morale samoupravne skupine povedati svoje mnenje o precejšnjem številu zadev. Obravnavale so gospodarski načrt za leto 1988, predlog spremembe samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih občine Jesenice v obdobju 1986–1990, ustanovitev komunalno-cestne skupnosti, oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb, delegate) samoupravnih organov SOZD Slovenske železarne, za zbor interne banke SOZD iz Železarne ter kandidate za člane organov konference osnovnih organizacij sindikata železarne in TOZD SZ. Največ pripomb je bilo seveda izrečenih v zvezi z gospodarskim načrtom za letošnje leto, zanimive pa so tudi tiste, ki se nanašajo na oceno samoupravnega informiranja in komuniciranja.

TOZD Talilnice

Iz OBRATOV JEKLARNA 1 in 2 smo prejeli zapisnike SDS priprava vložka 1, 2 in 3, elektropeči 1, 2, 3 in 4, BBC peč, vlivališče 2, 3 in 4, kamnolom, predelava talilniških odpadkov, ponovno gospodarstvo, priprava vložka jeklarn 2-1, 2, 3 in 4, elektropeči in VOD 1, 2, 3 in 4 ter kontiliv 2. SDS priprava vložka 1 v zvezi z inovacijsko dejavnostjo pripominja, da je z idejo težko prodreti oziroma, da se dogaja, da jo kdo enostavno pripiše sebi, nosilec ideje pa ostane razočaran in praznih rok. Predlagala je, naj se poskrbi, da bi pred prazniki (prvi maj, novo leto itd.) veljali za vse enaki pogoji dela »Če se pred praznikom ne dela, moramo dati v turnusu 4+1 dopust, ostali pa lahko naredijo dnino v dobro na proste sobote«. Ker prav okrog 15. v mesecu obišče delavce doma večina inkasantov, SDS predlaga, naj bi plačilna kuverta v prihodnje vsebovala najmanj 100.000 din gotovine. SDS vlivališče 2 v zvezi z gospodarskim načrtom navaja, da nimajo posebnih pripomb, »ker je tako vsem jasno, v kakšnem položaju smo in da je treba napeti vse sile za rešitev krize«. SDS kamnolom pripominja (v zvezi z oceno informiranja), da gradiva za delovno skupino večkrat ne dobijo pravočasno. SDS predelava talilniških odpadkov se pritožuje, da so občasne oziroma izredne informacije, ki se delijo pri vstopu v železarno, zanje nedosegljive. SDS zelo ostro obsoja, da se stanarine subvencionirajo tudi takim, ki subvencije niti niso potrebni in ki so pri vlogi iz pridobitniških namenov zamočali, da posedujejo ali gradijo hišo, imajo avtomobil in podobno. »Mnenja smo«, pravijo, »da je te primere treba ugotoviti in proti njim ukrepati. Vsak naj vrne, kar si je protipravno pridobil in si poišče stanovanje, ki ga bo lahko plačal.« Vprašujejo tudi, zakaj v kantini na haldi, ki se odpre ob osmih, že ob devetih ni več toplih obrokov. SDS priprava vložka 1, 2, 3 in 4 v

Jeklarni 2 vprašujejo, zakaj v Jeklarni 2 še ne dela rešilna postaja. SDS 1 in 4 zahtevata, da se uredi še ena garderoba, ker sedaj prihaja do motenj pri predaji dela. Opozarjajo tudi, da je bila po prvotnem načrtu predvidena v Jeklarni 2 zaprt delavnica in da dela v zvezi s tem še vedno niso končana. SDS priprava vložka 4 v zvezi z inovacijsko dejavnostjo omenja, »da se večkrat na dobro idejo, če jo hočeš izpeljati do realizacije, obesi kup pijavk«. SDS elektropeč — VOD 1 zahteva, da se jim pojasni situacija glede beneficiranega staža v Jeklarni 2: ali beneficirani staž je ali ga ni in zakaj ga ni? Opozarjajo tudi, da je treba urediti vprašanje prevozov na popoldanski dnini v primerih, ko je sarža na koncu dne. SDS elektropeči — VOD 2 pa ugotavlja, da je kantina v nočni izmeni zelo slabo založena s primerno hrano (»ni toplega obroka, včasih še klobas ne dobiš«). Tudi čas obratovanja kantine je za mnoge delavce prekratek. Tudi SDS elektropeči — VOD 3 zahteva pojasnila glede beneficiranega staža v Jeklarni 2. Priporoča, da bi si ogledali njihove delovne pogoje (ropot, prah, dim in podobno). SDS elektropeči — VOD 4 se pritožuje nad kvaliteto in količino toplega obroka na nočnih izmenah. Izrazili so željo, da bi ob pečeh postavili sanitarije. SDS kontiliv 2 v zvezi s spremembami sporazuma o financiranju krajevnih skupnosti vprašuje, kdo si jih izmišlja in predlaga, ko pa so skoraj vsi isti. Tudi v zvezi z ustanovitvijo komunalno-cestne skupnosti vprašujejo, »zakaj moramo mi v železarni obravnavati taka vprašanja«. In dodajajo: »če jih že moramo, naj jih razlaga strokovnjak iz CSI«. SDS je zelo izčrpno obravnavala tudi vprašanje informiranja in komuniciranja. Takole pravijo: »Imeli so veliko pripomb in hkrati opravičil. V razpravi se je pokazalo, da je bila v Jeklarni 2 informativna dejavnost zelo slaba. Delavci se v začetku obratovanja Jeklarn 2 niso mogli sestajati zaradi različnih razlogov. Znano je, da smo si vsi prizadevali, da bi v Jeklarni čimprej štartali s poskusno proizvodnjo. Ko je ta potekala, so se vsi skupaj, z vodstvom vred, več ukvarjali s priužitvijo na napravah in z osvajanjem nove tehnologije. Glede glasila Železar so enotnega mnenja, naj bo glasilo samo železarsko. Če koga zanimajo novice zunaj železarne, naj si kupuje Gorenjski glas, Delo, Dnevnik ter druge dnevnike in tednike. Podali so tudi pripombo na gradivo za razpravo na SDS. Ta pride do vodij SDS vedno pozno in je tudi tako nejasno, da bi ga tudi delavci CSI težko razlagali. Glede delovanja sindikalne organizacije in drugih DPO ne moremo biti zadovoljni. Opravičilo temu je, da smo bili novoustanovljena TOZD in da še nismo imeli lastnih organizacij. Upamo, da bo vnaprej boljše, saj imamo ustanovljene že vse DPO. Podana je bila tudi pripomba, da še vedno nimamo mladinske organizacije, čeprav ugotavljamo, da dela v Jeklarni precej mladih, ki so tudi dokaj aktivni«. Inovacijska dejavnost v Jeklarni 2 po njihovi oceni zaenkrat še ni prisotna. SDS opozarja na več problemov, eden od teh so avtobusni prevozi. SDS opozarja, da avtobus, ki pripelje delavce na nočno izmeno, pride prepozno, tako da delavci popoldanske dnine avtobus zamudijo. Zato predlagajo, naj bi avtobus za Jeklarno 2 odpeljal izpred Čufarja ob 21.00 tako da bi bil ob 21.30

do 21.40 že pri Jeklarni 2. Hkrati trdijo, da so prevozi ob sobotah in nedeljah zelo neredni, zgodilo pa se je že, da avtobusa sploh ni bilo. Za nedokončana dela v Jeklarni 2 se po mnenju SDS preveč krivde vali le na nemško firmo. Eden od vzrokov za nedokončanje del je tudi dejstvo, da je sektor inženiring prezgodaj zapustil projekt. Tudi ta SDS se vprašuje, zakaj rešilna postaja, ki je že dokončana, ne prične z obratovanjem (ki mora biti štiriizmensko). SDS nadalje opozarja, da se je krovski sektor premalo potrudil pri pravilnem razporejanju delavcev na ustrezna delovna mesta. Prikrajšani so zlasti tisti delavci, ki so prišli nazadnje in so imeli visoke kategorije, sedaj pa morajo delati na delovnih mestih z nižjimi kategorijami. In to kljub zagotovilom, »da ne bo nihče nič zgubil, kvečemu pridobil«. Obljubljeni sta bili tudi po dve kategoriji več, vendar so se te obljube izkazale za neresnične. Posebej so izpostavili tudi vprašanje beneficiranega staža. Takole pravijo: »Že tretji mesec je, odkar je na plačilnih listah ukinjen beneficirani delovni staž. Zadnja informacija je bila, da beneficirani staž ostane, širijo pa se govorice, da bo za večino delovnih mest benifikacija ukinjena. SDS meni, da je delo identično delu v Jeklarni 1. SDS sprašuje, zakaj je v začetku benifikacija bila, potem pa je bila naenkrat ukinjena, in to, brez komisjskega ogleda delovnih mest.«

Iz OBRATA LIVARNA smo prejeli zapisnike SDS jeklolivarna 1 in 2, čistilnica odlitkov ter modelna mizarna in vodstvo obrata. SDS jeklolivarna 1 meni, da je plan za leto 1988 visoko zastavljen. V primeru, da bodo naročila, so livarji sicer zmogni vlti 2000 ton. V nasprotnem primeru, pa je plan pretiran in ga bo treba vsak mesec prilagajati naročilom. Ostale SDS glede obravnavanih zadev niso imele nikakršnih pripomb.

TOZD Ploščati program

Iz OBRATA VLJARNA BLUMING-ŠTEKEL smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, bluming 2 in 3, adjustaža bluming 1, 2, 3 in 4, adjustaža štel Bela 1 in 2 ter adjustaža štel Javornik. SDS vodstvo obrata meni, da je plan izvedljiv pod pogojem, da bo tudi jeklarna izpolnila svoj plan tako glede zahtevanih kvalitet kot glede izpolnjevanja rokov dobave v Valjarno bluming-štel. Kot eno od možnih rešitev za izpolnjevanje plana SDS omenja tudi nabavo kvalitete tujega vložka. V zvezi z informiranjem in komuniciranjem pa omenjajo, da kot SDS nimajo svojega delegata v delavskem svetu in da se zato vse člane SDS obvešča preko oglasnih desk. Informacije so po njihovem mnenju napisane (vendar ne vedno) preveč strokovno. Dopolnilne in povratne informacije so pomanjkljive oziroma jih (odgovorov na vprašanja) sploh ni.

(se nadaljuje)

Center za samoupravljanje in informiranje — Božidar Lakota

Mladi v februarju

— Edina OO, ki se je sestala v tem mesecu je bila **OO Komerciala**. Obravnavali so kadrovske spremembe v OO in gospodarski načrt TOZD Komerciala. Največ pripomb so ime-

— Komisija za kulturo in sodelovanje je na svoji četrti seji veliko časa namenila organizaciji plesov in organiziranju literarnega večera ob slovenskem kulturnem prazniku, ki pa ga zaradi niti ene prijave mladih

— **Komisija za MDA** je k svojemu programu dela dodala še sklep o izvajanju akcij v primeru elementarnih nesreč (sneg, poplave, požar)

Vstopnina 1.000 din.
Komisija za kulturo in
sodelovanje pri KS
ZSMS Železarne

(se nadaljuje)

Ali ima jeseniška mladina boljše žepnine kot nekoč?

Pričakovali smo, da bo obisk velik, zato smo bili tudi že zaskrbljeni, če bo prostor v hotelu Korotan dovolj velik za vse, ki bi radi plesali. Toda ali je krivo to, da se do sedaj noben ples na Jesenicah ni obdržal dalj časa ali kaj drugega, da se je plesov udeležilo največ okoli 70 do 150 obiskovalcev. Saj mladih je mnogo več! A mladi raje zahajajo na Bled, v Kranjsko goro ali kam drugam, kot pa na Jesenice. Ali imajo mladi res tako visoke žepnine, da si lahko privoščijo potne stroške, višje vstopni-

Organizatorji

Portreti slovenskih mojstrov fotografije

Ivo Koželj — fotografski impresionist

Razumnik, z odličnim znanjem umetnostne zgodovine

Fran Krašovec: Pot z Barja, 1912

**Fran Krašovec —
fotoamater, ki je po prvi
svetovni
vojni dvignil slovensko
fotografijo na evropsko
raven**

Po Puharju — najpomembnejši predstavnik

S fotografijo se je pričel ukvarjati že med prvo svetovno vojno. V letih 1913 — 1914 je bil tajnik Kluba slovenskih amaterjev v Ljubljani. V letih 1912 — 1915 so nastali tudi njegovi prvi ohranjeni negativi. Bil je udeleženec prve svetovne vojne. Ponovno je pričel fotografirati

Prvi uspešni koraki v širni svet

Leta 1922 je bil na natečaju revije Photographische Rundschau nagrajen za svoje zimске motive izdelane v takratni tehniki gumi-jevega tiska. Nato se je udeležil večjih med-narodnih razstav. Za svoje slike je bil nagra-jen v New Yorku, Berlinu in Britanski Kolum-biji. Leta 1926 je na prvi jugoslovanski razsta-vi fotografije v Splitu prejel zlato medaljo in častno diploma za kolekcijo razstavljenih fotogra-fij. Z zlato medaljo je bil nagrajen tudi leta 1928 v Sarajevu, leta 1929 v Beogradu. Tam je prejel tudi prvo nagrado firme Agfa ter v Somborju leta 1930. Na natečaju revije Ilustracija leta 1929 je bila njegova fotografija razglašena za najlepši foto posnetek otrok. Bil pa je tudi med nagrajenci prve jugoslo-vanske fotografske razstave na ljubljanskem velesejmu leta 1932. Leta 1935 je prejel prvo nagrado na DUTO natečaju.

Umetniški vrh v letu 1940

Svoj največji uspeh je Fran Krašovec dosegel leta 1940. Na drugi natečaj firme Rolleiflex je prispelo 35.000 fotografij z vseh petih celin. Prejel je prvo nagrado za posamezno fotografijo — Dva kozlička. Na tem natečaju so bili od Slovencev nagajeni še Peter Kocjančič, Oskar Kocjančič, Ante Kornič, Fran Bazelj in Vlado Cizelj. Uspeh na natečaju, ki je bil takrat največja fotografska prireditve na svetu, pomeni vrhunec dosežkov slovenskih fotografov.

Premalo pozornosti uresničevanju stališč

(Nadaljevanje s 1. strani)

vor na vprašanje, kaj je sindikat in njegova vloga v sedanjih družbenih razmerah. Rešiti bo treba vprašanje, kako delo izvršnih odborov prenesti (vsaj vsebinsko) v sindikalne skupine in kako doseči njihovo večjo aktivnost. Bolj bi se morali zavedati tudi tega, da se delo sindikata takrat, ko je neko stališče sprejeto, šele začne. Sindikat je namreč tisti, ki bi moral redno skrbeti in nadzorovati, kako se sprejeta stališča uresničujejo.

V vsakem okolju si bo treba prizadevati, da bo informiranje čim bolj celovito, saj je bistvenega pomena, da so delavci objektivno seznanjeni s pomočjo resničnih, pravočasnih in celovitih informacij.

Predsednik poslovnega odbora naše železarnice je posebej poudaril, da je znanje naša prihodnost, zato bo dodatno izobraževanje obvezno.

Zaradi nove tehnologije nihče ne bo ob delo, marsikdo pa bo opravljal drugo delo, kot ga je do sedaj.

Bogomir Ličof je zelo kvalitetno in celovito orisal problematiko preteklega in prihodnjega dela sindikata, zato njegovo razpravo objavljamo v celoti kot poseben članek. Ostali predlogi iz razprave so bili, da naj bo razmerje pri delitvi sredstev članarine v korist osnovnih organizacij in da naj o tem prek občinskega sindikalnega sveta odločajo tudi druge osnovne organizacije. Iz sredstev članarine naj se oblikuje sindikalni sklad za izredne in nepredvidene primere, ko bo treba pomagati delavcem.

Preveriti je treba, ali je res, da se nam odvzeti delež sredstev iz sindikalne članarine na drugačen način vrača — preveriti je treba, komu se ta denar vrača in na kakšen način. Stavkovna pravila ne predvidevajo,

da bi stavko sprožili sindikalni organi, pa bi jo lahko, zato jih je treba dopolniti. V pravilih ni poskrbljeno za socialno varnost stavkajočih, zato stavkovna pravila dajejo občutek, da bi se sindikati radi izognili temu, da bi stavko pravno uveljavili.

Volično-programska konferenca sindikata naše železarnice je bila veliko razočaranje — vsaj zame. Zelo slab vtis je popravil Bogomir Ličof s svojo razpravo, vendar ni mogel v celoti odgnati občutka, da sindikat takšen, kot se je predstavil na tej konferenci, ne bo sposoben uresničiti zahtevnih in odgovornih nalog, ki ga čakajo. Takšen vtis sem dobila že ob obravnavi ustavnih sprememb, tokrat je bil le podkrepljen. Ali to pomeni, da se res ne zavedamo resnosti položaja in tega, da bo moral predvsem sindikat spremeniti svoj odnos do stvari in postati bolj akcijski?

Lilijana Kos

Na letni konferenci (foto I. Kučina)

Smo pripravljeni na spremembe?

Večje število sugestij delavcev v Železarni, da niso zadovoljni s svojim lastnim položajem tako na delu v tovarni kot ob delitvi dohodka, z vplivom delavcev na mnoge sfere gospodarjenja, s tem pa tudi sugestije, da delavci niso zadovoljni z delovanjem svojih osnovnih organizacij sindikata, je celo mandatno obdobje spodbujalo izvršni odbor konference, da smo imeli ves čas odprto razpravo o vlogi, metodah, načinu delovanja in organiziranosti sindikalnih organizacij v razmerah, v kakršnih je Železarna v preteklosti pač bila.

Delavci zahtevajo, da se sindikat na kakršen koli način angažira, da pomaga potegniti našo družbo iz krize. Zato tudi terjajo drugačen sindikat, ki naj bi bil bolj strokoven, samostojen, vztrajen, prodoren in učinkovit. Največkrat so te lastnosti mišljene tako, da naj bi bil sindikat bolj kritičen do predlogov ali pobud drugih centrov moči ali poslovodnega odbora Železarnice. Seveda pa se moramo vprašati, ali so naši sindikalni aktivisti v osnovnih organizacijah in ali smo člani izvršnih odborov v raznih konferencah dovolj strokovno podkovani, vztrajni in odgovorni, da dosežemo vsaj to, da delavci ne bodo več mislili, da smo le podaljšana roka partije in poslovodnih organov. Vsak sindikalni amaterski funkcionar ima namreč tudi svoje delovno mesto in naloge, ki so mnogokrat navskriž z delovanjem v sindikatu. Sindikat v Železarni in tudi širše mora poznati in upoštevati interese vseh delavcev, kar je že v nasprotju s tem, da naj bi bil sindikat samostojen in od vseh neodvisen. Dokler bo sindikat živel od podpore vseh delavcev Železarnice, mora sindikat zagovarjati interese vseh teh delavcev, pa naj bo to delavec ob peči ali pa član poslovodnega odbora. Zagovarjati mora enakovredno interese pisarniških delavcev kot interese vzdrževalnih delavcev, pa če nimajo nič skupnega in sindikat se znajde v položaju, v katerem ga mora nekdo ozmerjati.

Nekateri trdijo, da bi moral biti sindikat v opoziciji do obstoječih razmer, ker nam te razmere za vnaprejšnjo ne kažejo nič dobrega. Toda sindikat je predstavnik delavskega razreda to je vladajočega razreda, ta razred so delavci in njihov produkcijski odnos je samoupravljanje, zato sindikat ne bi smel biti v opoziciji. Praksa pa nam kaže drugače, saj delavci ščitijo svoj socialno-materialni položaj s tem pa tudi samoupravljanje s stavkami. Ker pa te stavke uradno še niso dovoljene in pravno zaščitene njeni udeleženci, to pomeni, da je sindikat, ki sodeluje pri stavkah vsaj z izdelavo stavkovnih pravil, tudi v opoziciji. Taka protislovna vloga sindikata je hudo breme za amaterske in poklicne delavce v sindikatu. Sindikat ne sme imeti cilja, da nasprotuje v vsem in vsakomur, ampak mora to nasprotovanje biti delovanje od samega začetka pri iskanju rešitev, posebno pri tistih organih, ki največkrat pripravljajo predloge za rešitve.

Sindikat nikakor ne more imeti jasnih stališč do vseh dogodkov, ki pomembno vplivajo na položaj delavcev, če ne dobi podpore v osnovnih organizacijah, ki morajo svoje poglede in rešitve zasnovati na podpori vseh članov sindikata. Dokler sindikat ne dobi te podpore, dogodkov ne more celovito kritično ocenjevati, pa tudi ne more objektivno in neodvisno od vseh struktur iskati rešitev, ki bi pomenile korist za vse delavce. Lahko storimo le to, da ne podpiramo predlogov, katerih ures-

ničitev bi še poslabševala položaj delavcev. Ta odmik pa ne pomeni opustitev problema, ampak iskanje rešitev in to takih rešitev, ki bodo materialno, socialno in družbeno koristile vsem delavcem.

Če je sindikat zastopnik delavcev in njihovih interesov, potem mora tudi delovati tako, pa čeprav v opoziciji. Zastopati mora interese delavcev, pa naj bodo to osebni, splošni ali skupni interesi, ki pa morajo biti ugotovljeni strokovno in tako tudi utemeljeni. Sindikat mora zato postati tudi strokovno bolj močan. Če smo zaradi neznanja ali neinformiranosti odvisni od strokovnih služb ali poslovodnega odbora, to pomeni, da smo v nečem od nekoga odvisni. Če strokovne službe v Železarni niso na strani sindikata, ga lahko z različnimi dezinformacijami in nestrokovnimi ugotovitvami speljejo k takemu ukrepanju, ki ustreza tem službam. V okviru sindikata bi bilo potrebno imeti zato strokovno službo, ki bi s svojimi nasveti in strokovnostjo sindikatu posredovala resnično take informacije, a se z njihovo izpolnitvijo zares uresničujejo in zastopajo delavski interesi. To bi bila korenita sprememba, ki pa bo naletela na odpor in nerazumevanje tudi v našem sindikatu, saj nekateri že tudi motijo stavkovna pravila, pa tudi strokovno delo marsikomu ne ustreza, ampak bolj prisega na laične amaterske ugotovitve. Sprememba bo naletela na odpor tudi pri tistih strukturah, ki jim dosedanja vloga sindikata ustreza. Da bo sindikat upoštevan, je predvsem odvisno od sindikalnih delavcev, to je od nas samih. Seveda pa to prinese veliko več lastnih iniciativ, poiskati bomo morali lastne rešitve problemov, lastne pobude in neodvisne poglede na družbo, ne pa da z lahkoto pristajamo na rešitve, ki jih ponujajo razne strokovne službe v Železarni. To pa pomeni imeti lastno ustvarjalost in strokovnost ter neprimerno več prizadevanja pri zagotavljanju uresničevanja interesov delavcev.

Na sestankih izvršnega odbora smo se velikokrat pogovarjali tudi o tržni usmerjenosti našega gospodarstva. V vsakem govoru naših funkcionarjev na vseh ravneh, v vseh resolucijah, tudi v letošnji resoluciji SR Slovenije, je zagotovo večkrat omenjena tržna usmerjenost našega gospodarstva. Resolucija SRS za leto 1988 določa med drugim tudi naslednje naloge:

- hitrejša prestrukturiranje in učinkovitejša motiviranje mora izhajati iz tržne naravnosti gospodarskih subjektov,
- OZD naj opredelijo takšne programe, ki bodo tržno naravnani in tako dohodkovno učinkoviti,
- zagotoviti je potrebno pospeševanje naložb tujega kapitala,
- potrebno je zagotoviti boljši razvoj drobnega gospodarstva ter s tem zmanjšati nezaposlenost.

Tako piše v resoluciji, toda kje smo s tržnim gospodarstvom v resnici. Za učinkovito tržno ekonomijo je

potrebno vsaj nekaj osnovnih stvari, ki jih pri nas še nismo dosegli:

- svobodni pretok kapitala in alokacija produkcijskih faktorjev,
- samostojnost proizvajalcev,
- zakon vrednosti,
- svobodna konkurenca,
- odprava monopola.

Gospodarski subjekti bi morali biti svobodni in neodvisni pri odločanju o zaposlovanju, kadrovanju, izvozu, naložbah, akumulaciji in razširjenosti reprodukciji. V naši družbi pa se raje zadolžujemo v tujini, kot da bi pustili tujim podjetnikom vlagati v naše gospodarstvo, raje imamo brezposelnost, kot da bi resno začeli razširjati drobno gospodarstvo, ki je zagotovilo na vseh programih vseh družbenopolitičnih organizacij v Sloveniji in Jugoslaviji.

Podobno je v naši železarni. Vsi prisegamo na tržno usmerjenost, na poslovanje pod tržnimi pogoji, odpiranje in zapiranje trga, na zahtevnost trga, zraven pa čakamo, kdaj bodo kupci sami prišli k nam povpraševati po jeklu. Nikjer na vidnem mestu v zadnjem času ni bilo videti nobene reklame za naše izdelke na primer v dnevnem časopisu ali na televiziji in najbolj gledanem času. Toda ne take reklame, kot je tista »rad imam mleko«, mleka pa v trgovini ni, ali za Metaliko »mi vemo kako«, potem pa te prodajalec na kratko odpravi. V najbolj branih časopisih in na televiziji moramo nepretrgoma objavljati reklamna sporočila, taka da bodo kupci izvedeli, kje, kaj in po kakšni ceni, ki bi veljala do določenega datuma, lahko kupijo naše izdelke. Ker je neformalno in individualno povpraševanje po kvalitetnem jeklu izredno veliko, bi kazalo povečati prodajo preko tovarniške prodajalne z objavo materiala, ki je na zalogi, in cen tega materiala v Železarni in v drugih medijih obveščanja. Mnogo izdelkov, ki jih sedaj izdelujemo v Železarni kot male usluge, bi lahko začeli izdelovati za kupce in jih prodajati preko lastne tovarniške prodajalne. Manjka tudi celovita ponudba: na primer, če prodamo nek material, moramo nujno ponuditi poleg tega materiala tudi naš izdelek, ki ta prodani material lahko vari. Vemo, da imamo v Železarni oddelek marketinga in raziskave tržišča, ki pa imajo nalogo računati nove cene naših izdelkov in opremljati različne sejme in razstave. Zato bi morali poleg količine izdelanega jekla v Taličnicah, Okroglem in Ploščatem programu, ki jih mesečno objavljamo v Železarni, in poleg dosežene realizacije objavljati tudi količine in vrste naročil, ki nam jih priskrbijo omenjene službe. Tržno naravnost, kot jo imenujemo mi in ki nas, kot pravimo, sili k boljši kvaliteti, mi zamenjujemo z zahtevami kupca, ki jim moramo ustreči, saj smo nekada kupcem lahko pošiljali le približno kvalitete materiala, ki so ga naročili. Poleg teh možnosti nismo izkoristili tudi take prodaje, da bi naše izdelke ali odpadni material, ki bi se še dal porabiti, uradno ponudili našim delavcem na razprodaji, ali s prodajo preko našega sindikata našim delavcem, tako kot prodajajo druge delovne organizacije tudi s pomočjo našega sindikata. Lahko bi ponudili razne profile, pločevino ali polizdelke tudi v drugih krajih in organizacijah združenega dela s pomočjo tamkajšnjih sindikal-

nih organizacij in to po normalnih cenah, ki veljajo za vse kupce, ne pa da vse zrežemo v staro železo. S tem bi bilo mogoče zaposliti kar precejšnje število delavcev, ki se sedaj kažejo kot višek delovne sile.

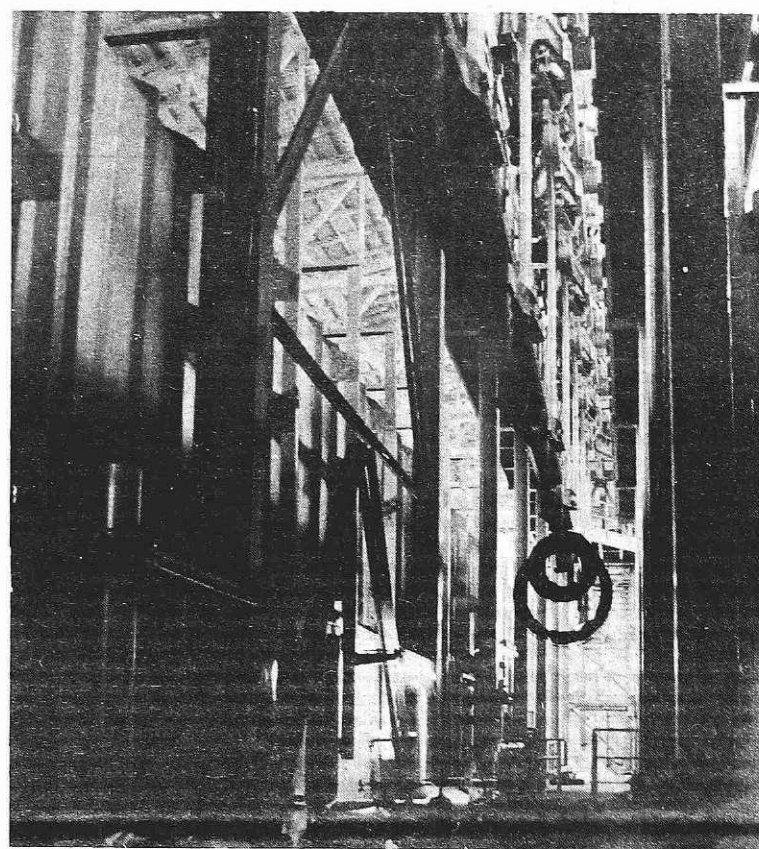
Na področju tržnega gospodarstva čaka sindikat ogromna naloga, ki je tudi protislovna. Če bo zaživela tržna ekonomija in z njo blagovna proizvodnja, bo postala tudi delovna sila blago. Če sindikat tega ne bo preprečil, ne bo opravljal svoje naloge, da zaščiti interese vseh delavcev. Ker pa zaradi biljšega gospodarjenja in s tem izboljšanja materialnega in socialnega položaja delavcev mora zagovarjati tržno gospodarstvo, se bo moral sindikat v tržni ekonomiji temeljito spremeniti ali pa zaradi lastnih nasprotij ne bo resničen predstavnik delavcev.

Mnogo danes govorimo o spremembi ustave, ki pa naj ne bi smela zajeti sprememb v temeljnih določilih, kamor spada tudi družbena lastnina proizvajalnih sredstev. Toda če zagovarjamo tržno gospodarstvo, potem ne smemo zagovarjati družbene lastnine proizvajalnih sredstev, ki pa je temeljna sestavina ustave in jo spremembe ne bodo zajele. Ker v smislu družbene lastnine proizvajalnih sredstev niso od nikogar in od vseh, to pomeni, da nima pravnega lastnika. Če pa ni pravno titulirana, potem je ni mogoče tudi pravno zaščititi. Ker ne moremo pravno zaščititi družbeno lastnino, so zato vsakršni napadi na to družbeno lastnino lahki in mamljivi. Prilika naredi tat. Na taki obliki družbene lastnine so zrasli vse mogoče privilegiji posameznikov in skupin na vseh mogočih položajih, kakršnih ne pozna nobeno gospodarstvo na svetu. V tržnem gospodarstvu so lahko lastniki proizvajalnih sredstev delavci v pod-

jetju, ne pa vsi in s tem nihče. Zato je nujen tak ekonomski sistem, ki ima svoje lastnike proizvajalnih sredstev, kakršnikoli naj že bodo, ki prinašajo družbi napredek, delavcem pa lažje delo in boljše življenje. Družbena lastnina ni ukinila izkoriščanja delovne sile, nasprotno, izkoriščanje delavcev je v nekaterih primerih pri nas hujše, kot v zgodnjem liberalnem kapitalizmu. Ker delavci nimajo na razpolago drugega oroja, da branijo svoj status in standard, to storijo na dva načina: s stavko, ki sedaj sicer še ni dovoljena, a vsaj prepovedana ni, seveda če ne morejo doseči svojih interesov po formalnih poteh. Drugi način odpora ali drugo orožje delavcev pa je nedelo, izraženo z dobro znanim geslom: »Ne morejo me tako malo plačati, kot jaz lahko malo naredim!« Po besedah predsednika sindikata Jugoslavije je vsak dan na sestanku pol milijona zaposlenih, 800.000 na bolovanju, povprečno pa se dela 3 do 4 ure dnevno.

To je le nekaj pogledov in sugestij, ki se pojavljajo vsakodnevno med delovnimi ljudmi, zato mora sindikat te pobude upoštevati, pomeni pa to, da so na vidiku korenite gospodarske spremembe, vzporedno pa se bo moral spreminjati tudi sindikat, pa če je to nekaterim všeč ali ne. Če hoče biti sindikat zaščitnik delavskih interesov, se bo moral razvijati obenem s proizvajalnimi odnosi ali pa bo delavec postal nepotreben. Delavci pa si bodo izbrali takega zaščitnika, ki bo resnično uresničil vse ideje, koristne za delavce. Zato prisluhnimo delavcem, da bomo pravočasno ujeli njihove zahteve, s tem pa jih bomo resnično zastopali pri uresničevanju teh zahtev kot sindikat, ki ga delavci potrebujejo in upoštevajo.

Bogomir Ličof

Nova linija (foto I. Kučina)

Kdo ali kaj je nebodigatreba

Kot je vidno iz prispevka mag. Bojana Erjavška v prejšnji številki Železara, se podpredsednik poslovnega odbora za razvoj dr. Marin Gabrovšek v razvojnih perspektivah Železarne zavzema za ukinitve socioloških in psiholoških analiz. Res je, da se znanstveno - tehnični razvoj tradicionalno povezuje z dosežki naravoslovnih znanosti, tehničnim in tehnološkim znanjem, vendar nič manj pomembno mesto ob tem ne pripada tudi družboslovnim znanostim. Le v enotnosti njihovega presojanja lahko pravilno razumemo najbolj globoke specifične črte znanstveno - tehnične revolucije.

Marx je prvi odkril družbeno naravo znanosti in je iniciator družbenega pojma znanosti s sistemom znanja ali s sistemom izjav. Do nastanka kapitalistične industrijske družbe se je znanstvena dejavnost le z redkimi izjemami vpleta v produkcijo in reprodukcijo temeljnih predpostavk družbenega življenja. V tem smislu je bila potisnjena na rob družbenega dogajanja. Šele ko je postala ena izmed bistvenih predpostavk sedanje in še zlasti prihodnje družbe, se je znanost dvignila iz obrobne družbenega pojma v eno najpomembnejših družbenih dejavnosti in osrednjega družbeno institucijo. Razumevanje znanosti je odvisno od različnih dejavnikov:

- od kulturno - družbenega okolja in tradicije,
- od filozofskega pojmovanja stvarnosti,
- od narave znanstvene dejavnosti in integracije, oziroma od medsebojne izoliranosti ali vplivanja posameznih znanstvenih disciplin in znanstvenih področij.

Sredstva in pogoji za pridobivanje znanstvenega znanja niso isti kot znanje, toda ker ti pogoji in sredstva bistveno determinirajo rezultate po kvaliteti in kvantiteti, se rezultati povezujejo s temi pogoji in sredstvi v organsko celoto, specifičen družbeni podsistem, ki vključuje finančna sredstva, kadre, tehnično opremljenost, znanstveni tisk, strukturo njenih institucij, njegove cilje, funkcijo in kontrolo. Samo kot primer naj navedemo podatke o zmanjšanju razkoraka med znanstvenim odkritjem in njegovo uporabnostjo: fotografija — 112 let (1727 - 1839), električni motor — 57 let (1829 - 1886), telefon — 56 let (1820 - 1876), radio — 35 let (1867 - 1902), električna luč — 31 let (1844 - 1915), rentgenska cev — 18 let (1895 - 1913), radar — 15 let (1925 - 1940), televizija — 12 let (1922 - 1934), jedrski reaktor — 10 let (1932 - 1942), tranzistor — 5 let (1948 - 1953), sončna baterija — 2 leti (1953 - 1955).

»Opredmetena znanost v vseh pogojih produkcije neprimerno poglobi družbeni značaj produktivnih sil in zato objektivno še bolj izsiljuje socialno revolucijo in dejansko družbeno upravljanje produktivnih sil« (dr. Andrej Kirn: Družba, znanost, tehnologija, DE Ljubljana, 1982, str. 236).

Specifika socialne uporabe znanstveno - tehnične revolucije v današnjih pogojih se sestoji v polnem razkritju in razvoju vseh ustvarjalnih možnosti in sposobnosti človeka, v njegovi polni materialni in duhovni osvoboditvi, v uresničitvi intelektualizacije dela, humanizaciji vseh pogojev življenja ljudi. Znanstveno - tehnična revolucija zvišuje potrebo socialne in moralne odgovornosti ljudi, povezane v tem, da ustvarjalne sile lahko ogrožajo bistvo samega človeka. Problem svobode postaja danes ne kot svoboda osebnega izbo-

ra in odgovornost za njo, ampak kot odgovornost pri določanju poti človeške civilizacije, sposobnost zagotoviti ne le enostavno preživetje, ampak zagotoviti optimalne pogoje za življenje bodočih pokolenj.

Sociološke in psihološke znanosti so danes napredovale do skrajnih meja, kar zadeva pojave socialnih rezerv in pospešitev znanstvenega napredka dežel. Strukturna prenova prestrukturiranja gospodarstva in vodenje delovne organizacije zahteva aktivno sodelovanje sociologov, psihologov in izvajanje zahtevnih socioloških in psiholoških raziskav. »Sociološke raziskave odlikuje konkretnost, opremljenost z močnim metodičnim aparatom, mnogoševilni raziskovalni instrumenti, ne dopuščajo sholastike (scholasticus: šolski, ki se tiče sholastike, sloneč na sholastiki, fig.: ločen, odtrgan od življenja, prazen in formalen, dlakocepski. F. Verbinc: Slovar tujk, CZ, Ljubljana, 1971, str. 649) in formalizma, dajejo konkretna znanja — znanja o realnih pojavih in procesih« (G.V.Osipov: Logika sociološkega isledovanja, Akademija nauk SSSR, Moskva, Nauka, 1987, str. 4).

Kadar se govori o perspektivi človeka v dobi znanstveno - tehnične revolucije, še posebej ne smemo pozabiti, da človek živi in dela v sistemu družbenih odnosov. V katerem sistemu potemtakem živi in dela dr. Marin Gabrovšek?

V znanosti obstoji že stara tradicionalna norma tolerantnosti do drugih vej znanosti. Zakaj pri dr. Marin Gabrovšku nestrpnost do družboslovnih znanosti in jih želi z enim zamahom kar ukiniti? Izgleda, da se ne zaveda, da bo s tem ukinil tudi samega sebe. Stališče, ki ga ponuja z najvišjega vodstvenega vrha, je, mi-lo rečeno, značilno za ljudi z zelo ozkim miselnim horizontom in ni odlika nosilcev znanstvenih naslovov. Kaj slabo luč meče na vodilnega strokovnjaka Železarne, da ignorira druge znanosti, ki so v tem primeru kar komplementarne (iz lat: complementum — dopolnitev).

Marx je v neki polemiki z Malthusom takšno ravnanje, tj. samovoljno in nedosledno razvrščanje ter prilagajanje znanosti stališčem, ki niso vzeta iz nje, označil kot nizko in prostaško (gemein).

prof. Aleksander Klinar

Literatura:

- P.N.Fedoseev: Filozofija i naučnoe poznanie, Akademija nauk SSSR, Izdatel'stvo »Nauka«, Moskva, 1983
 Andrej Kirn: Družba, znanost, tehnologija, DE Ljubljana, 1982
 Andrej Kirn: Marxovo razumevanje znanosti in tehnike, MK, Ljubljana 1978
 M.G.Lazar: Etika nauki, Izdatel'stvo leningradskogo universiteta, Leningrad, 1985
 G.V.Osipov: Logika sociološkega isledovanja, Akademija nauk SSSR, Moskva, Nauka, 1987
 F. Verbinc: Slovar tujk, CZ, Ljubljana, 1971

Prevrednotenju na rob (3)

Objavljamo odločbo Sodišča združenega dela v Kranju, ki jo je izdalo po opravljeni novi glavni obravnavi. Odločba sicer še ni pravomočna, toda ocena zakonitosti postopka prevrednotenja se gotovo ne bo spremenila. Zaradi novih dokazov na obravnavi 13. januarja 1988 se niti dejansko stanje niti pravna stališča niso spremenila. Nasprotno, priči Franc Brelih in Miro Mohorič sta s svojimi izjavami le dopolnila naše dokaze o dejanskem pomeni in zakulisju prevrednotenja in s tem naša stališča še bolj utrdila.

Ceprav ta odločba še ni pravomočna in v celoti dorečena, pa je s tem, da so pravna stališča in ocena prevrednotenja jasno prikazane že zadostno napotilo za nadaljnje ravnanje. Pomenila naj bi nekakšno prelomnico na poti k določanju meril za osebne dohodke in urejanju medsebojnih razmerij sploh. Dosedanja praksa ni pravilna, postopek prevrednotenja pa tudi ni pot, ki vodi k zakonitosti. Ta postopek je le oddaljevanje od prave poti, je le odpravljanje delavcev od sodelovanja in sodelovanja. Ker pa se za »politiko« delitve osebnih dohodkov skrivajo tudi vsa druga pomembna vprašanja o delu in razvoju delovne organizacije, zajema to odpravljanje toliko širši obseg in zato toliko bolj nedopustno in vredno ostre obsodbe. Toda kot že rečeno, sodišče je tako ravnanje ocenilo kot protizakonito in je zato zadostno napotilo za ravnanje tistih družbenih organov — družbenopolitične organizacije in pravobranilca samoupravljanja — ki so dolžni bedeti nad to stalnico naše družbene ureditve, in tistih posameznikov, »ki nase nekaj dajo«. Iz prihodnjega ravnanja le - teh bomo videli, ali imajo voljo spreminjati medsebojne odnose po samoupravnih principih ali pa jim je samoupravljanje le prapor, ki ga privlečejo na dan le za popestritev slavlja, sicer pa se prislono v kot za omaro, da ne bo v napoto, in se na vse, kot doslej, poživljajo.

Nekaj tega poživljanja zasledimo tudi v ravnanju sodišč. Zavlačevanje postopka kljub izredno jasnemu in nespornemu dejanskemu stanju ter nikakršni pravni zmotanosti, radikalno spreminjanje našega zahtevka, nedorečenost odločb, poskus ohranitev sedanjega stanja in kar je bistveno: po vsej sili prekvalificirati načelno in hoteno kršitev samoupravnih pravic, ki so jo storili vodilni delavci na kršitev, storjeno proti posameznim nezadovolj-nežem — ni mogoče opravičiti. Za tako delo specializiranega sodišča pa ni moč najti lepe besede.

Delavci bivše delovne skupnosti KSI: T. Konobelj, N. Dejak, B. Lakota, B. Grce, M. Crnović, M. Polc, I. Puc, P. Rožman, M. Kalan, B. Erjavšek, S. Ferjan, D. Bradaškja, D. Huseinbašić, S. Kokalj, M. Kesenovič.

Odločba

Iz obrazložitve:

»Delovna skupnost tudi ugotavlja, da v veljavnih samoupravnih splošnih aktih merila za določanje vrednosti posamezne delovne naloge niso posebej določena in se vrednost določa z neposredno primerjavo del in nalog.«

»Iz obrazložitve sklepa Sodišča združenega dela SR Slovenije SP 1112/87 z dne 22.10.1987 izhaja, da spreminjanje ravni lestvice vrednostnih kategorij s sklepom delavskega sveta delovne organizacije in na predlog komisije za usklajevanje vrednotenja del in nalog ni zakonito. Vrednotenje del in nalog v delovni organizaciji je urejeno v III. poglavju samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. V 12. členu so določene kategorije z indeksnimi razmerji. Vrednost osnov, s katerimi se izvaja delitev akontacij za posamezno obračunsko obdobje, določi s svojim sklepom delavski svet delovne organizacije. Spreminjanje oziroma pomik kategorij pomeni spremembo 12. člena samoupravnega sporazuma, ker gre za akt, ki se po 463. členu zakona o združenem delu sprejema in spreminja z referendumom, je mogoče tudi takšno spremembo izvesti le z osebnimi izjavljanjem.«

V nadaljevanju so naštet dokazi, ki so bili na obravnavi 13.1.1988 izvedeni.

»Zahteva skupine delavcev delovne skupnosti je utemeljena.

Po začasnem navodilu za urejanje normativov delovnih mest (priloga B 28 v spisu), bi morale biti delovne naloge v Železarni Jesenice opisane po enaki metodi in s tem glede vrednotenja tudi med seboj primerljive. Po točki 5.1.1. so delovne naloge v delovni organizaciji ovrednotene s kategorijo, kar je tudi osnova za delitev osebnih dohodkov, če se za vrednotenje uporablja analitična ocena. Opisi del in nalog, kot jih je posredovala deležena delovna skupnost, niso pripravljeni po enaki metodi. Gre za različne opise, ki so med seboj v splošnem primerljivi, treba pa je upoštevati izpoved Franca Breliha, da opisi niso sprejeli samoupravnega organa niti v TOZD in delovnih skupnosti Železarne Jesenice nimajo sprejetega samoupravnega splošnega akta o delovnih razmerjih v skladu z 19. členom zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. SRS št. 24/88 in št. 5/86). Zakonitost odločanja o zahtevnosti in vrednotenju posameznega dela po strokovni komisiji, ne da bi imela za podlago samoupravno sprejete opise del in nalog, je sporna. Senatu nista bila predložena opisa za delo prvega strokovnega sodelavca A in vodje muzeja. Komisija za vrednotenje del in nalog bi morala pri svojem delu upoštevati poglavje 4.2. navodila. V točki 4.2.1. je navedeno, da se zahtevnost delovnih nalog in opravljenosti, če se spremeni vsebina dela oziroma, če nova organiziranost zahteva višjo ali nižjo strokovnost. V postopku pre-

vrednotenja dela predlagateljev bi se vsebina dela spremenila oziroma, da gre za spremembe v zahtevani strokovnosti. Tudi v točki 5.2.1. navodila je določeno, da se ponovno ovrednotenje oziroma ocenitev delovne naloge in opravila lahko opravi le ob spremembah v strokovnosti, pomembnosti v delovnem procesu, odgovornosti, težavnosti dela in vplivu delovnega okolja. Nobena tovrstna sprememba pri delih, ki jih opravljajo predlagatelji ni bila izražena s spremembo opisa del in nalog.

Postopek prevrednotenja je nepravilen, ker po izpovedi Franca Breliha ni obstajala samoupravno sprejeta metodologija za vrednotenje, ki bi temeljila na znanih strokovnih metodah (analitična ocena in podobno). Ugovor delovne skupnosti in delovne organizacije je, da ni šlo za prevrednotenje posameznih del, temveč za spremembo celotnega sistema. Predlagatelj takšen ugovor utemeljeno zavračajo, ker je bila v okviru razpoložljivih sredstev za osebne dohodke v delovni skupnosti vrednost del, ki jih opravljajo absolutno in relativno vzeto drugače določena kot pred prekategorizacijo. Odločanje o novih vrednostih dela tudi formalno ni bilo pravilno. V poslovniku za delo samoupravnih organov in delegacij v temeljnih organizacijah železarne je postopek glasovanja urejen v 32. členu. Glasuje se za predlog sklepa, predsedujoči pa mora obvezno ugotoviti, ali je kdo proti in ali se je kdo vzdržal. Iz zapisnika 15. seje delavskega sveta delovne skupnosti KSI z dne 27.11.1986 se vidi, da so se šteli le glasovi proti, kar je v nasprotju s poslovníkom, ker ni jasno, koliko glasovalcev se je vzdržalo in koliko jih je bilo za. Sklepe je potrebno razveljaviti tudi iz tega formalnega razloga.

Možna rešitev spora je, da se vsa dela predlagateljv v okviru spreminjene lestvice pomaknejo za 4 kategorije navzgor in s tem do enostavne dela (5. kategorije) ohranijo enako indekso razmerje, kot so ga imeli pred spremembo lestvice. Takšna odločitev bi pomenila ob novi lestvici in prekategorizaciji vseh del nesprejemljiv poseg v sistem vrednotenja. Ob tem je treba upoštevati, da je sodišče poleg 16 predlogov, obravnava-nih v tem spornem razmerju prejelo še 57 predlogov iz različnih TOZD, za katere veljajo smiselno enake ugotovitve.

Upoštevajoč stališča drugostopnega sodišča je zakonita tudi odločitev o vračilu celotnega sistema vrednotenja na razpon od 1. do 28. kategorije brez sprememb v kategorizaciji posameznih del in nalog, kot je veljal pred 1.11.1986. Ob tem bo potrebno upoštevati dejstvo, da mora biti vsem delavcem zagotovljen zajamčen osebni dohodek. Iz številčnih in grafičnih prikazov o spremembah o vrednotenju se vidi, da gre dejansko za relativno razvrednotenje dela predlagateljv. Priloga A 15 v spisu, prikazuje frekvenco napredovanja za posamezno kategorijo in glede na število kategorij. Bojan Erjavšek in Franc Brelih sta povedala, da je ponderirano povprečje napredovanja ob prevrednotenju 1,6 kategorije. Da imajo predlagatelji interes v tem sporu je moč izračunati s primerjavo indeksov razmerij. Zmnožek indeksov razmerij in števila zaposlenih pred prekategorizacijo v oktobru 1986 znaša 10.127.282 oziroma povprečni indeks razpona zahtevnosti do najenostavnejšega dela je 1.628. Po prekategorizaciji je povprečni indeks razpona zmanjšal na 1.436 oziroma manjši za 0,129 indekso točke. Zmanjšanje indeksnega razmerja je pri vseh predlagateljih večje, kar pomeni, da po prevrednotenju glede na razpoložljiva sredstva za osebne dohodke prejema manjši osebni dohodek.

Glede na stališče, da sprememba 12. člena samoupravnega sporazuma ni mogoča s sklepom delavskega sveta je nujna posledica vrnitev na prejšnji sistem kljub izpovedi Franca Breliha, da je to organizacijsko in tehnično nemogoče. Bistvo zahtevka in spornega razmerja je ohranitev enakega indeksnega razpona za dela, ki jih opravljajo predlagatelji do vseh ostalih del v Železarni Jesenice, kar je možno izvesti le z razveljavitvijo sklepa 9. seje delavskega sveta delovne organizacije z dne 22.10.1986 in z vrnitvijo na sistem vrednostnih kategorij, ki je veljal pred 1.11.1986. Razveljavitev sklepa pomeni tudi pozitivni in po posebnem zahtevku posamezne organizacije ali skupnosti tudi negativni (vračilo) poračun osebnih dohodkov, prejetih v obdobju po 1.11.1986.«

Panorama Javornika (foto I. Kučina)

Centralni prevzem materiala v Železarni in problematika materialno-skladišnega poslovanja

Prvi in najpomembnejši pogoj za začetek saniranja stanja na področju materialno-skladišnega poslovanja je bil **organiziranje centralnega prevzema in kontrole materiala v Železarni**.

Postavitev centralnega prevzema je bila izdelana v različnih variantah, vendar smo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev oz. omejenih investicijskih in lokacijskih možnosti morali iskati nove rešitve.

15. januarja smo poskusno organizirali centralni prevzem materiala za vso Železarno na lokaciji skladišča TOZD Tehnične dejavnosti na Javorniku (IZTEK HALA). Lokacija centralnega prevzema ni najbolj primerna, vendar zaradi omejenih možnosti ni bilo druge izbire.

Centralni prevzem ima nalogo prevzema in kontrole vsega materiala, razen surovin, goriv in maziv. Z organizacijo centralnega prevzema naj bi dosegli naslednje cilje:

- vsi dohodni materiali, razen surovin in goriv, potekajo prek enega mesta, kar zagotavlja sprotno in enotno evidenco, vnos podatkov v računalnik in natančno ter pravočasno izpolnjevanje prevzemne dokumentacije;

- kontrola naročenega materiala; material brez naročil se zavrzuje;
- izvajanje učinkovite kakovostne in količinske kontrole;

- učinkovito spremljanje zalog;
- skladiščenje materiala na pravo mesto oz. pravemu uporabniku;
- zmanjšanje migracij tujih prevoznih sredstev v okviru Železarne.

Čeprav smo o novi organizaciji in načinu poslovanja obvestili vse TOZD in sektorje, pa je očitno, da vsi delavci niso seznanjeni s to novostjo, zato bomo v nadaljevanju poskušali razložiti probleme na področju materialno-skladišnega poslovanja ter predloge rešitev.

Osnova za dobro gospodarjenje vsake delovne organizacije je urejeno materialno poslovanje.

Brez planske preskrbe z vsemi potrebnimi materiali proizvodni proces ne more delovati. Na drugi strani pa material povzroča občutne stroške, ki zmeraj bolj naraščajo. Po statističnih podatkih, da več kot polovico vseh prihodkov porabimo za nakup materiala.

Na področju materialno-skladišnega poslovanja je bilo izdelanih že mnogo analiz, težave in probleme poznamo; poznamo odgovorne delavce. Kaj torej storiti?

Verjetno ni potrebno pisati, kako pri nas gospodarimo z materialom, kje vse leži material, kakšen je njegov izkoristek, in o zalozah materiala? Kako so organizirana skladišča, kakšna je struktura kadra in nagrajevanje skladiščnih delavcev, skladiščni, transportni stroški, kakšen je odnos delavcev in predvsem kako upoštevamo navodila in predpise za delo z materialom. Ne nazadnje moram omeniti tudi zapostavljenost tega področja, nepriznavanje pomembnosti, ki se kaže tudi pri urejanju problematike in vlaganju sredstev za ureditev skladišč.

Problematika, ki se pojavlja na vseh področjih materialnega poslovanja (surovine, potrošni material, RD, končni izdelki, osnovna sredstva...), je v sedanjem kritičnem položaju še bolj pereča; očitno pa se tega ne zavedamo.

Pri opisu problemov se bomo zaenkrat omejili le na materialno-skladiščno poslovanje R3 (surovine, potrošni material, RD...).

V Železarni imamo 63 skladišč, od tega je pet centralnih skladišč organizirano v TOZD Komerciala, ostala so organizirana v TOZD Komeru TOZD oziroma obratov. Res je problem Železarne v lokacijski razdrobljenosti, vendar nam taka organizacija ter število skladišč onemogoča enotni koncept poslovanja, povečuje zaloge, število zaposlenih...

Obratna skladišča so bila predvsem namenjena skladiščenju surovin, specifičnih rezervnih delov ter najnujnejšemu materialu za proizvodnjo, danes pa so to trgovine z »mešanim blagom«.

Nered se prične že pri naročanju ter se nadaljuje vse do izdaje materiala. Posebno problematičen je bil prevzem materiala, ki so ga opravljali v vsakem skladišču. Dobaviteljji so material vozili po celotni Železarni, če niso našli pravega skladišča, so ga zložili v najbližjem. Ni bil redek primer, da smo pri dobaviteljih ugricali za dobavo, material pa je bil že več mesecev v Železarni. Material se je tako »zgubljal«, evidence ni bilo, niti kvalitete prevzema.

Poslovanje skladišč je namreč odvisno tudi od kadra. Analize kadra so pokazale, da je nivo zahtevane izobrazbe zelo nizek, še slabša je dejanska izobrazba. Kar 64 % vsega kadra nima niti poklicne šole, od teh ima le 30 % dokončano osnovno šolo, 34 % pa je brez dokončane osnovne šole.

Zaloge materiala predstavljajo še poseben problem. V glavnem v skla-

diščih skrbijo, da je zaloga čim večja, češ da je »bolje več zaloge, kot da zmanjka«, saj nimamo izdelanih niti normativov porabe; nihče ne dela na standardizaciji in tipizaciji materiala.

Rešitve poslovanja so bile definirane v projektu Materialno gospodarjenje (izdel. januar 1987):

1. organizacija oz. postavitev centralnega prevzema,

2. ureditev skladišč, organizacija in specializacija skladišč,

3. dokončna realizacija informacijskega sistema — od naročil do porabe materiala,

4. izdelati normative kadrov z ustreznim strokovno izobrazbo; sedanjim kader strokovno izobraževati...

Končni cilj projekta je bil: **organizacija integrirnega materialnega gospodarjenja, ki kompleksno ureja in prevzema vso odgovornost, od planiranja, naročanja, nabave, skladiščenja, izdaje, zalog in kontrole poslovanja.**

Realizacija predlaganih rešitev pa je odvisna v prvi vrsti od finančnih sredstev za sanacijo, podpore vodstva, upoštevanja predpisov ter sodelovanja vseh delavcev.

Zatika se že pri prvem koraku — centralnem prevzemu. Prostor ni dokončno urejen (ni finančnih sredstev), delovni pogoji so izredno slabi. Delavci centralnega prevzema se kljub začetnim težavam maksimalno trudijo, vendar je sodelovanje s skladiščniki pa tudi naročniki slabo. Pojavlja se vprašanje, ali zaradi nepoznavanja oz. neobveščenosti, dejstva pa kažejo, da nekaterim nov način poslovanja ne ustreza (natančna evidenca, kontrola materiala...).

Upamo, da smo s prispevkom vsaj delno pripomogli k razumevanju problematike in da bo v prihodnje sodelovanje boljše.

D. Azman,
SEOI — odd. za org. dela

Delegacije o ekonomski stanarini

Delegacijam SIS stanovanjskega gospodarstva je bilo pravočasno posredovano v obravnavo gradivo za 7. sejo skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti, ki bo v ponedeljek, 29. februarja 1988, ob 12. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice. Ker v Železarni ni več obvezne konference delegacij, morajo delegacije določiti delegata, ki se bo udeležil seje skupščine ter prenesel stališča, ki jih bo delegacija TOZD oziroma delovne skupnosti skupnih služb sprejela ob obravnavi gradiva. Največjo pozornost bodo delegacije verjetno namenile vprašanju, kako (spet) pospešiti prehod na ekonomske stanarine do konca prihodnjega leta.

Z družbenim dogovorom o skupnih izhodiščih za oblikovanje in izvajanje politike stanarin v SR Sloveniji v letu 1988 naj bi namreč zagotovili izvajanje take politike stanarin, s katero bi dosegli, da bi stanarine do konca letošnjega leta znašale najmanj 80 % predvidene ekonomske stanarine. To pomeni povprečno 2,72 % vrednosti revaloriziranega stanovanjskega sklada v Sloveniji. Tako bi zagotovili pospešen prehod na ekonomske stanarine do konca prihodnjega leta. Po družbenem dogovoru naj bi stanarine povišali štirikrat letno — na začetku vsakega četrletja, razen v tem četrletju, ko naj bi se povišale 1. februarja 1988. Stanarine naj bi poviševali tako, da se realni dvig stanarin razdeli enakomerno na vsa štiri predvidena letna povišanja stanarin, k temu pa se prišteje še rast maloprodajnih cen v obdobju med posameznimi povišanji.

Sklep o spremembah in dopolnitvah plana občinske stanovanjske skupnosti za obdobje 1986 — 1990 je potrebno sprejeti zaradi različnih zakonskih sprememb, ki bolj ali manj vplivajo na izvajanje sprejetih planskih dokumentov. S spremembami in dopolnitvami plana bo treba:

- zagotoviti stalen in višji vir finančnih sredstev za stanovanjsko gradnjo (potrebne so spremembe na področju usmeritev za združevanje sredstev solidarnosti in vzajemnosti);
- opredeliti namen uporabe sredstev solidarnosti (pri tem se ne sme povečati krog upravičencev do klasične solidarnosti);
- upoštevati bo treba predvidene aktivnosti za pospešen prehod na

ekonomske stanarine do konca prihodnjega leta ter

— realno oceniti, koliko stanovanj bo možno zgraditi z manj sredstvi.

Vse to bo moral upoštevati odbor za plan, razvoj, splošne in finančne zadeve stanovanjske skupnosti. Skupščina stanovanjske skupnosti ga bo zadolžila za to, da bo vodil potrebne aktivnosti tako, da bo osnutek sprememb in dopolnitev planskih dokumentov izdelan do 15. aprila letos.

S samoupravnim sporazumom o skupnih nalogah pri načrtovanju, vzpostavljanju in delovanju informacijskega sistema stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji naj bi udeleženci tega sporazuma (med njimi občinske stanovanjske skupnosti) zagotovili in razvijali enoten računalniško podprt informacijski sistem na področju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji. Odbor za plan, razvoj, splošne in finančne zadeve jeseniške stanovanjske skupnosti meni, da zaenkrat tega sporazuma ni možno sprejeti, predvsem zato, ker niso specifični stroški ter posledice za posamezno stanovanjsko skupnost (glede na sedanjo gospodarsko situacijo).

Predlagane spremembe pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, združenih v samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice, so potrebne zaradi odločitve ustavnega sodišča, da namensko varčevanje ne more biti pogoj za pridobitev posojila (kot je to bilo doslej), pač pa je lahko le kriterij. Predvidena je tudi nova lestvica najvišjega posojila, ki je nižnja skladno z razpoložljivimi sredstvi, hkrati pa je bolj pomemben socialni položaj prosilca kot doslej. Predlagano je še nekaj drugih sprememb pravilnika, ki naj bi jih po obravnavi sprejel zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti.

O pravilniku o pogojih in merilih za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj in družbeno najemnih stanovanj so delegacije v Železarni razpravljale že v fazi osnutka oktobra lani, vendar brez pripomb. Odbor za solidarnost občinske stanovanjske skupnosti predlaga zboru uporabnikov skupščine, da sprejme predlog tega pravilnika, vendar z nekaterimi spremembami.

Skupščina stanovanjske skupnosti bo obravnavala tudi poročilo o izvajanju zakona o stanovanjskem gospodarstvu v občini Jesenice in letu 1987 ter razrešitve in imenovanja, zbor uporabnikov pa še pritožbo na izdano odločbo o dodelitvi stanovanja.

CSI
Nada Dejak

Dopisujte

Jeklarna 2 (foto: I. Kučina)

Anton Grošelj:

Od »sistema peš« do računalnika

Operativni program, da bomo znižali zastoje za toliko ali več odstotkov, je prav tako nedorečen, kot so resolucije, v katerih se trdi da bomo produktivnost v obračunskem letu povečali za toliko in toliko odstotkov. Janez pri stroju, ki bi jo moral z ostalo armado delavcev ustvariti, pa ne ve, kakšen delež pričakujemo od njega ali skupine, v kateri dela. Na podlagi podatkov računalnika bi bil operativni program za znižanje zastojev bolj akcijsko približan njihovim izvorom, s tem pa tudi rešitvam.

Prve praktične poizkuse uvajanja računalniškega sistema smo spremljali z nekakšnim nezaupanjem, ki pa se je razblinilo, ko smo dobili rezultate mnogo hitreje, kot po starem načinu. Osvajanje nove tehnike je sorazmerno najbolj uspešno potekalo na področjih, ki jih urejajo zakonski in drugi predpisi, ker se ogrode oziroma osnove za te računalniške programe med seboj skoraj ne razlikujejo in jih uporabljajo po vseh republikah. Predvsem

so to programi za knjigovodstvo, komercialno in administracijo, seveda pa jih je bilo treba prilagoditi našim razmeram.

V tem sestavku je bilo delno nakazanih še nekaj problemov s področja proizvodnje in kadrovskih zadev, ki bi jih z računalnikom lažje in hitreje obvladovali. Zahtevamo pa poseben program, ki ga strokovnjaki računalniškega centra brez podrobno opredeljenih predlogov odgovornih za normalno delovanje problematičnih področij in brez njihovega sodelovanja ne morejo sestaviti.

Vsakega seštevanja in odštevanja najbrž ne bomo obdelovali z računalnikom, ker so te naprave predrage. Tudi zbiranje in vodenje podatkov, ki so sami sebi namen in jih nobeden ne potrebuje, je brezplodna birokracija, druga negativna plat pa je, če uporabne računalniške informacije ne vidimo ali nočemo videti in ostane neizkoriščena. Zaradi boja za ekonomičnost in pogostih sprememb pogojev za gospodarjenje je bolj kot kdaj prej potreb-

no tekoče ugotavljanje rezultatov poslovanja in problemov. Poudariti pa je potrebno, da računalnik le odsluškava stanje podatkov in njihovo vrednotenje, kakršno smo mu posredovali v obdelavo. To pomeni, da ima največji vpliv na točnost računalniških analiz človek, saj on določi način registriranja podatkov, ki jih dobi računalnik v obdelavo. Iz dvomljivih podatkov tudi računalnik ne more roditi drugega kot dvomljive rezultate.

Ne morem se spuščati v današnje razmere, ker jih premalo poznam, saj sem že dvajset let v pokoju, strnil pa bom svoja razmišljanja v nekaj sklepov.

V Železarni bi predvsem morali opredeliti vrste podatkov, ki naj bi jih na posameznih področjih aktivnosti zbirali in so za kvalitetne analize poslovanja potrebni. Programe za spremljanje procesa proizvodnje in ugotavljanje anomalij je zaradi specifičnosti posameznih tehnologij potrebno za vsak primer posebej vsebinsko opredeliti. Vsak program pa

mora omogočiti boljši pregled in enotno solidnejšo bazo za vse vrste analiz, ki so potrebne v modernem poslovanju.

Najpomembnejše sestavne dele proizvodnega procesa je potrebno meriti in ne teoretično ali kako drugače izračunavati. V naprave je potrebno vgraditi ustrezne registrirne aparate za porabo raznih vrst energije in mehanizirati tehtanje vseh količin, ki spremljajo proizvodnjo, saj so ti podatki odločilnega pomena za kalkulacijo proizvodne cene. Z modernizacijo naprav je vzporedno mogoče delno rešiti tudi te probleme.

Tudi zmanjšanje razlik v poznavanju možnosti računalniških sistemov med izvajalci in uporabniki, ob sočasnem tesnem sodelovanju pri razvoju sistema v Železarni, bi v mnogem pripomoglo tudi k polnemu izkoriščanju dragih naprav, najbolj življenjsko pomembnih sestavin gospodarjenja in tehnoloških procesov Železarne.

Bralci naj mi ne zamerejo, ker sem zašel tudi na področja, ki imajo le manjšo povezavo z naslovno temo. V tem kolektivu sem preživel štiri desetletja, zato ne morem nepriznati, da tudi mimo drugih dogajanj v »HŠI«, sicer je sedaj Železarna v težkem položaju, iz katerega pa se bo jeseniški kovinar tudi to pot s skupnimi moči izlekel, tako kot se je že v najtežjih časih.

V to činskem najstozornost čine Jese

Ugotov lucije o p

ga plana 1986 —

obravnav Skupščin

vani pre občinse

resoluciji poslovan

družbeni vplivalo r

darstva, pe tudi v

velike nc nih in p

nih priz izpustiti

hotela n

Ugodn nih ukre

delovni c in podpr

sklepe l občine. S

začasni stva v T

tuljek. N ni organ

prej, ne vestnega

znatna r bilo post

pri obra razglasit

območju parka v

ga dela i skupščir

skupščir skupščir

nice. Najve

gradiva ga sveta

poročilu dela obč

osnutku sveta, nj

cij. Meni je zn

premalu mokritič

poskuša upada z

sindikata obravna

trebno i sotno m

du kot pretekle

mo o del vse tiste

ga dela, del je tu

jega del Razer

ventnih teklem

bi mora pa tudi

nizaciji vičevali

tično bi zultatih

Priprave na sejo skupščine zveze sindikatoev jeseniške občine

V torek, 16. februarja, se je na dvaindvajseti seji sestalo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatoev Jesenice in poleg obravnave gradiva za najstarejšo sejo družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Jesenice največ pozornosti namenilo obravnavi gradiva za sejo skupščine zveze sindikatoev občine Jesenice.

Ugotovili so, da so v predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana razvoja občine za obdobje 1986 — 1990 v letu 1988, ki so ga obravnavali na minulih sejah zborov Skupščine občine Jesenice, upoštevani predlogi in pripombe organov občinskega sveta zveze sindikatoev. V resoluciji bi morali ob racionalizaciji poslovanja oziroma varčevanja v družbenih dejavnostih, kar naj bi vplivalo na razbremenjevanje gospodarstva, poudariti varčevalne ukrepe tudi v gospodarstvu. Tudi tu so se velike notranje rezerve pri materialnih in poslovnih stroških. Iz razvojnih prizadevanj občine ne bi smeli izpustiti priprav za izgradnjo novega hotela na Jesenicah.

Ugodno so ocenili izvajanje začasnih ukrepov družbenega varstva v delovni organizaciji Kovin Jesenice in podprli predlagane ugotovitve in sklepe Izvršnega sveta Skupščine občine. Strinjali so se s predlogom začasnih ukrepov družbenega varstva v TOZD Hotel Špik Gozd Martuljek. Na nepravilnosti v tej temeljni organizaciji bi morali reagirati že prej, ne pa šele, ko je bila zaradi nevestnega gospodarjenja ugotovljena znatna materialna škoda. Na seji je bilo postavljeno še vprašanje, zakaj pri obravnavanju osnutka odloka o razglasitvi naravnih spomenikov na območju triglavskega narodnega parka v občini poleg zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine občine ne sodeluje tudi skupščina Kulturne skupnosti Jesenice.

Največ pozornosti je veljalo oceni gradiva za sejo skupščine občinskega sveta zveze sindikatoev, in sicer poročilo o uresničevanju programa dela občinskega sveta v letu 1987 in osnutku programa dela občinskega sveta, njegovih organov in organizacij. Menili so, da se preveč ponavlja, če znane stvari, da je poročilo še premalo konkretno, kritično in samokritično. V poročilu bi morali vsaj poskušati poiskati odgovore, zakaj upada zanimanje delavcev za njihov sindikat in razredna zavest. Pri obravnavi delavskega razreda je potrebno preseči še vedno močno prisotno miselnost o delavskem razredu kot klasičnih mezdnic delavcih preteklega stoletja. Ko danes govorimo o delavskem razredu, mislimo na vse tiste sloje ljudi, ki živijo od svojega dela, in katerega bistven sestavni del je tudi inteligenca, ki živi od svojega dela.

Razen neugodnih posledic interventnih zakonov zvezne vlade v preteklem letu v gospodarskih tokovih bi morali omeniti tudi druge vzroke, pa tudi to, da so v marsikateri organizaciji združenega dela s tem opravljali svoje težave in slabosti. Kritično bi morali spregovoriti tudi o rezultatih tehnološke in samoupravne

reorganizacije Železarne Jesenice glede na to, da marsikje niso bili doseženi z reorganizacijo napovedani cilji. Za upadanje samoupravnih funkcij skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti vzroki niso samo intervencijska zakonodaja, temveč tudi birokratiziranje odnosov in prenašanje odločanja v ozke kroge. V poglavju o socialni politiki oziroma socialni varnosti delavcev in različnih socialno varnostnih pomočeh bi morali izpostaviti tudi vprašanje pogostih zlorab teh pomoči.

V gradivu bi morali spregovoriti tudi o sindikatu samem, o tem, kakšen sindikat hočemo, o boljšem sindikatu, ki bo bolj delavski, bolj avtonomen, manj odvisen od poslovnih, družbenopolitičnih in drugih struktur. Ob tem se odpira še vrsta drugih vprašanj, kot so metode delovanja, komuniciranja, odnosi in podobno. O vsem tem je veliko govora, veliko vprašanj, manj pa odgovorov.

Pripombe in predloge predsedstva bodo upoštevali pri oblikovanju poročila za sejo skupščine občinskega sveta zveze sindikatoev. Tako poročilo kot program dela bosta dopolnjena tudi v razpravi na seji skupščine.

Predsedstvo se je dotaknilo tudi osnutka stavkovnih pravil, ki so še v javni razpravi in menilo, da se o njih morajo predvsem izreči delavci v združenem delu. Seznanjeno je bilo, da je poslovanje občinskega sveta zveze sindikatoev v letu 1987 pregledal nadzorni odbor in ni imel nikršnih pripomb, hkrati pa je ocenil, da je finančni načrt občinskega sindikalnega sveta za leto 1988, ki znaša 155.000.000 dinarjev prihodkov in prav toliko odhodkov, realen. S primerjalnim pregledom prihodkov in odhodkov občinskega sindikalnega sveta za leto 1987 in finančnim načrtom za leto 1988 so se strinjali tudi člani predsedstva.

Člani predsedstva so ugotovili, da je iz 21 prispelih zapisnikov iz osnovnih organizacij sindikata razvidno, da ni pripomb na predlog možnih kandidatov za občinski svet in nosilce funkcij v občinskem svetu zveze sindikatoev Jesenice. Seznanjeni so bili tudi o poteku priprav na volitve v družbenopolitični skupnosti in samoupravnih interesnih skupnostih v občini. Sprejeli so osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1988 — 1990 in samoupravnega sporazuma o temeljnih plana zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije za obdobje 1988 — 1990.

Na seji so reševali tudi nekaj vlog, predsedstvo pa je bilo seznanjeno še s programom prireditve, ki se pripravljajo v občini ob 8. marcu, mednarodnem prazniku žensk.

Kadrovsko štipendiranje in zaposlovanje štipendistov v Železarni Jesenice

V petek, 19. februarja, je komisija za družbenoekonomske odnose pri KS ZSMS Železarne Jesenice pripravila okroglo mizo na temo Kadrovsko štipendiranje in zaposlovanje štipendistov v Železarni Jesenice. Kot smo lahko videli iz velikega števila udeležencev, je med dijaki srednjih šol veliko zanimanje za štipendijske ugodnosti in možnosti kasnejše zaposlitve.

V uvodu je Božena Dolganova najprej prikazala načine in možnosti pridobitve kadrovske štipendije v Železarni Jesenice. Na osnovi potreb delovne organizacije se v mesecu marcu razpišejo kadrovske štipendije. Po končanem razpisu se opravijo s kandidati razgovori in testiranje. Pri tem se upošteva tudi učni uspeh, socialni status, zaposlitev staršev in podatki, ki jih dobijo od strokovne službe za zaposlovanje občine Jesenice. Ko so vsi podatki zbrani, kadrovski sektor pripravi predlog za podelitev štipendij. Predlog obravnava in nato odloči o podelitvi štipendij odbor za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne. S štipendisti se pozneje sklenejo pogodbe, s katerimi se uredijo medsebojne obveznosti. Višina štipendij mora biti v skladu z družbenim dogovorom o štipendiranju. Povedala je še, da imajo naši štipendisti še brezplačno letno vozovnico, štipendisti v CSUI pa tudi bone za malico in delovno obleko. Najpomembnejše pa je, da naši štipendisti dobivajo štipendije sproti, to je na izplačilni dan in da se jim višina štipendije usklajuje s povišanjem osebnih dohodkov v Železarni. Ob polletju preverjajo uspeh in če ima dijak štiri negativne ocene, izgubi štipendijo. Pri svojem uvodu se je dotaknila še problema elektrikaev, ki naj bi se na zahtevo Izobraževalne skupnosti za elektro tehnične usmeritve zaradi majhnega števila učencev priključili matični šoli v Kranju. Ta problem še vedno ni rešen.

Vodja strokovne službe za zaposlovanje Thalerjeva je povedala, da imamo v občini še nekaj drugih vrst štipendij razen kadrovskih. To so štipendije iz združenih sredstev, štipendije Titovega sklada, štipendije Kraigherjevega sklada ter štipendije za nadarjene učence, za katere pa mora vlogi podati svet šole, ki jo učenec obiskuje. Če učenec ne dobi kadrovske štipendije, lahko zaprosi za štipendijo iz združenih sredstev (prispevek delovnih ljudi v občini). Pogoj je, da višina osebnega dohodka na družinskega člana ne presega z družbenim dogovorom predpisane višine in je odvisna tudi od kraja bivanja in kraja šole (internat). Če je kadrovska štipendija nižja od štipendije iz združenih sredstev, pa lahko učenec zaprosi za ustrezno razliko. To razliko prejema 40 štipendistov, vseh štipendistov v naši občini pa je 800 (od tega čez 500 štipendistov Železarne Jesenice). Razpis za te štipendije bo šele v aprilu ali maju, prednost imajo tisti poklici, ki so v občini potrebni. Obstaja tudi štipendija Kraigherjevega sklada, ki je namenjena predvsem tistim učencem, ki se bodo odločili za pedagoške poklice ali za šole raziskovalne

smeri. Štipendije za nadarjene učence v naši občini dobiva 37 učencev.

Lani je bilo razpisanih 638 štipendij, letos pa jih bo 454. Številka bo letos manjša zaradi zožitve razmer v gospodarstvu in zaradi tega, ker je lani ostalo okoli 230 štipendij nepodeljenih. Letos bo več štipendij razpisanih za višje in visoke šole (od tega 75 % Železarne Jesenice), manj pa bo štipendij za peto stopnjo izobrazbe. Če pogledamo število razpisanih štipendij v ostalih občinah na Gorenjskem, se z njimi lahko primerjamo. Le občina Kranj jih ima več. V tem šolskem letu so se štipendije iz združenih sredstev povečale za 228 %, kadrovske štipendije pa za 179 %. Stremimo za tem, da se zaposli domači kader (to je tisti, ki obiskuje šole, ki so na jeseniškem območju, in stalno prebiva na tem območju).

Vodja oddelka za kadre v Železarni Jesenice Božo Ahec je omenil zmanjševanje delavcev v Železarni, kar bomo najprej skušali doseči z upokojitvami in zaprtim sprejemom (le-ta ne velja za štipendiste, povratnike iz JLA in strokovnjake). Štipendiste bomo sprejemali za določen čas (za pripravniško dobo), in če bodo pripravniški izpit uspešno opravili, jih bomo sprejeli v redno delovno razmerje. S krampom in lopato ne bomo dosegli razvoja, pač pa

CSUI Jesenice

2. E — Boj za obstanek

Po dolgem premišljanju smo se dijaki drugega letnika elektro šole na Jesenicah odločili, da seznanimo ne le delovne ljudi Železarne Jesenice, ampak vse občane jeseniške občine s težavami, ki nas čakajo prihodnje leto.

Vse skupaj se je začelo že pred nekaj leti, ko so »stari dobri ŽIC« enostavno ukinili in na Jesenicah ustanovili CSUI. S tem pa so se začele kazati tudi prve težave. Na šoli so se začela pojavljati vse večja nezadovoljstva tako učiteljev kot tudi nas, dijakov. A kaj, ko so vse prejšnje generacije o tem molčale, težave bolj ali manj reševale sproti, površinsko. Ko pa so ti dijaki končali šolanje, so imeli poklice in vse tako kaže, da jih prav nič več ni brigalo, kaj se bo zgodilo z nami. A mi ostajamo, prihajajo nove generacije, stvari pa se niso prav nič spremenile. Žal se je pri nas vse to, kar je pretilo že generacijam pred nami, ustavilo. Postalo je nemogoče, da ta nesoglasja rešujemo dijaki sami, čeprav je veliko število profesorjev in strokovnih predavateljev pripravljeno vsestransko pomagati. In kaj je naš veliki problem?

V razredu nas je le devetnajst, od

s šolanim kadrom in strokovnjaki.

S temi izčrpnimi razlagami je bil končan uvodni del okrogle mize in razvili so se poslušalci. Štipendiste je zanimalo, kaj prinaša nova Jeklna 2, zakaj ne bo več štipendij za skrajšani program, ali se bo zmanjšalo število oddelkov na CSUI, vprašanje obstoja oddelka elektrikaev — energetikov, kaj bo z učenci, ki sedaj obiskujejo srednjo šolo naravoslovne smeri in se ne bodo šolali za poklice, ki so potrebni v Železarni (npr. veterinarji), perspektive naravoslovcev glede študija in zaposlovanja v občini Jesenice, kaj storiti z učenci, ki obiskujejo skrajšani program. Ravnatelj centra za srednje usmerjeno izobraževanje je pojasnil, da bodo oddelki še v istem številu kot sedaj (če bo le zahtevano število učencev, bo oddelek odprt). Povedal je še, da ima zdravstvena šola samo štiri štipendije za štiri oddelke in da bo Železarne sprejela vse štipendiste za čas pripravništva. Od njih bo odvisno, kako bodo to dobo opravili in če bodo ostali v rednem delovnem razmerju v Železarni.

Na koncu se je v razpravo vključil sekretar KS ZSMS Železarne Jesenice in povedal, da si zelo želijo, da bi se mladi iz srednjih šol povezovali z mladimi iz Železarne predvsem na področju družbenoekonomskih odnosov, kot tudi na drugih področjih dela pri KS ZSMS (šport, kultura, MDA), saj bodo po končanem šolanju tudi oni delavci Železarne in bodo lahko nadaljevali z delom v mladinski organizaciji.

D.Č.

Seja DS TOZD Tehnične dejavnosti

V začetku februarja je bila 12. seja delavskega sveta TOZD Tehnične dejavnosti.

Pregled izvajanja sklepov je podal direktor TOZD in pojasnil, da bodo vse prerazporeditve preko odbora za delovna razmerja končane do konca februarja. Dopolnjen je bil tudi sklep zadnje seje tako, da se združijo delovne naloge vodje strugarne in kovačnice s kalilnico v eno delovno mesto. To je bil tudi prvotni predlog odd. za organizacijo dela. Zaradi poenotenja nazivov v Strojnih delavnicah s prvotnim predlogom je bil osvojen tudi naziv »asistent za vzdrževanje obdelovalnih strojev«.

Sprejet je bil gospodarski načrt delovne organizacije in TOZD Tehnične dejavnosti za leto 1988. Deležati so se strinjali s predloženimi sklepi v zvezi z razporeditvijo tehnoloških viškov kadrov.

Delegati so bili seznanjeni z informacijo o spremembah obračunskega sistema in z osnovami za nadomestilo za čas bolniške odsotnosti.

Več sklepov je bilo sprejetih v zvezi s potrditvijo elaborata o popisu sredstev in njihovih virov. Komisije v vseh obratih opozarjajo, da ugotovitve preteklih elaboratov niso bile v celoti uresničene. Dano je bilo tudi soglasje, da se odpišejo vse neizter-

ljive terjatve GRS Rateče, Kr. gora, Mojstrana, Jesenice, Šahovsko društvo Murka Lesce, računovodstvo OD, TVD Partizan Jesenice, Republiški sekretariat za finance Ljubljana. Potrjen je bil tudi sklep odbora za gospodarstvo TOZD TD, da se ob vsakokratnem predlogu za likvidacijo osnovnih sredstev imenuje posebna komisija, ki bo zadolžena, da nalogo izvede.

Delavskemu svetu sta bili dani v potrditev sodni poravnavi, sklenjeni med TOZD Tehnične dejavnosti in županijske dveh smrtno ponesrečenih delavcev naše temeljne organizacije. Na njeno zneskov ni bilo pripomb.

Delegate je zanimalo, kako se izračuna višina rente.

Ker je v pravilniku za opravljanje dejurne službe določeno, da zneske ažuriramo dvakrat letno, je bilo sprejeto povečanje nadomestila z veljavnostjo od 1. januarja dalje.

V skladu z odločbo požarnega inšpektorata Uprave inšpekcijskih služb smo dolžni imenovati komisijo za požarno varnost. Vanjo smo imenovali naslednje sodelavce:

- Strojne delavnice: Milan Niko-lavčič
- Vzdrževanje: Marko Sušnik
- Energetika: Jože Starc, Damjan Gasar, Franc Bassanese
- Transport: Marjan Skubic

Na predlog vodstev obratov je bilo odobrenih več enkratnih nagrad delavcem, ki so z vestnim in strokovnim delom pripomogli k boljšemu in neprekinjenemu obratovanju delovnih naprav. Nagrade so prejeli delavci Strojnih delavnic, ki delajo na izdelavi novih ponov. S tema ponovcema se naša konstrukcijska dejavnost uvršča med enakovredne iz-

delovalce takšne metalurške opreme. Delavci vzdrževalnih obratov so nagrado prejeli za odpravo okvare izolacije na transformatorju elektro peč LECTROMET.

Delegati so postavili tudi več vprašanj:

- Delegat iz obrata RTA je v imenu SDS izrazil nezadovoljstvo zaradi kategorij. Zaradi tega bo sklican poseben sestanek z direktorjem TOZD in vodjo vzdrževalnih obratov.

- Preveriti je potrebno izkoriščenost poltovornega avtomobila obrata PIV in tudi samo organizacijsko obliko teh prevozov, ker se ocenjuje, da bi bil z boljšo organizacijo efekt večji.

- TOZD Komerciala naj do prihodnje seje pripravi pisno poročilo o rezultatih ukrepov novega načina podpisovanja materialnih čekov.

Delavec vzdrževanja Bela je zaprosil delavski svet za pomoč, ker mu je požar uničil stanovanje. Vodstvo TOZD bo v razgovoru s prosilcem skušalo najti ustrezno pomoč.

Černe

tega tudi dve dekleti. Še manjši razred od našega imajo naši vrstniki v Kranju, saj njihov razred šteje komaj trinajst dijakov. Tako nas je vseh skupaj komaj za en razred. In v tem je naša težava, saj spadamo pod Iskrično srednjo šolo v Kranju. Zaradi premajhnega števila dijakov elektrikaev na Jesenicah bomo prisiljeni zadnje leto našega šolanja obiskovati v Kranju. O tem so nas obvestili profesorji že pred nekaj tedni, vendar stvari nismo jemali tako resno. Odločili smo se, da poizkušamo nekako preprečiti prešolanje, da o vsem tem obvestimo tudi vas, bralce, v upanju, da se bo morda kdo našemu klicu odzval in nam na kakeršenkoli način pomagal pri tem, da ostanemo še naprej na naši šoli.

Morda nekateri zmigujete z rameni, le zakaj naj ne bi odšli v Kranj? A odgovorili vam bomo tudi na to vprašanje. V sedanjem razredu nas je pet dijakov, ki smo prvo leto šolanja obiskovali v Kranju, saj na Jesenicah ni bilo te usmeritve, rezultati prvega letnika na Iskrični šoli pa so bili takšni, da smo morali lani na Jesenicah ponavljati prvi letnik. Poleg vsega pa še dejstvo: ko nas je bilo na Jesenicah premalo za oddelek elektrikaev, smo morali v Kranj, zakaj sedaj, ko je njih premalo, ne pridejo na Jesenice? Lahko res tako žonglirajo z nami? Naj bodo »boljše šole« res samo v večjih mestih, Jesenice pa naj ostanejo pač podeželje z zgolj železarskimi poklici?

Zakaj pa tako različni učni uspehi? Že res, da smo vsi po vrsti živahni, poredni, a saj smo vendar še otroci, ki se še ne zavedamo povsem, kaj pomeni danes imeti dokončano srednjo šolo. Vendar to ni res, da nečemo v Kranj, ker da imajo tam strožji kriterij kot pri nas. Ste morda pomislili, koliko časa in denarja bi s tem izgubili? Povem naj vam tudi, da v naš razred hodimo dijaki iz Gorji, Lesc, Bleda, Jesenice, kot tudi iz Kranjske gore. Kaj ne bi bilo lažje, če bi prišlo k nam tistih trinajst dijakov iz Kranja in njegove okolice, kot pa, da bi nas devetnajst odšlo v Kranj? Pa vaši otroci? Morda se bo kdo od vaših sinov ali hčera le odločil za to šolo, kljub pomanjkanju zanimanja.

Pomagajte nam, da ostanemo na Jesenicah, oglasite se s svojimi mnenji in prispevki. V upanju, da bo naš S.O.S. uslišan, se vam zahvaljujemo in obljubljamo, da bomo kljub naši sedanjí mladostni živahnosti postali dobri elektrikaev in se bomo z veseljem vključili v delovne kolektive naše občine. Lepo vas pozdravlja vaš jeseniški 2. E

JOŽEF

Ben Rabin v Kuwaitu

Ben Rabin je bil na nekem večerjem sprejem in je z očitnim obrazom osamljen pri mizi nezmerno pil vino.

Zjutraj odpotujem, je pomislil in zjutraj joče nekajkrat z očmi preletel ljudi v prostoru. Nikakor se ni mogel vzdržati v tisto vdušje in misli so mu uhajale v nek drug svet, ki ga sicer razen v neki poznali, vendar je vedel, da neke vseeno obstaja.

Na sprejemu se ni počutil dobro, a je vztrajal pri mizi zaradi gole navade — njegovi obstoječe stanje se je upiralo spremembi. Nazadnje pa je le sklenil neodločnost v odločnost in je odločil domov.

Zaradi svoje mladosti je bil še dovolj prožen in prilagodljiv in je naslednji dan v resnici odšel na daljše potovanje, kamor ga je gnal notranji nemir. Bal se je, a na ulicah mesta, kjer je živel, in drugod, ga strah ni mčil nič manj — dihal je, kot bi bil pod vodo in ne v zraku — tako tu kot tam; vendar je nosil klobuk kakor človek — z dostojanstvom.

Že na samem začetku ga je nekaj nevsakdanje razburilo.

Mlad moški ga je v čakalnici na letališču poprosil, naj malo popazi na njegovo torbo, in je odšel ven iskati neko pozabljeno stvar, tako da je Ben ostal v tistem prostoru sam.

Sprva ga ni nič vznemirjalo, celo dobro se je počutil, saj je bil rad sam. Sprehajal se je sem in tja in obstal pred torbo sredi čakalnice, jo za trenutek pogledal in takrat ga je sprelat nekaj čudnega in si je rekel: Lastnik torbe izgleda kakor Arabec. Ti podtikajo bombe! je pomislil in se je prestrašeno umaknil od sumljive prtljage na drugo stran čakalnice, kjer se je zbral in je hitro šel k uslužbencu, ki je pregledoval potne liste.

»Mislim, da je v torbi sredi čakalnice podtikana bomba,« mu je rekel in se mu je kakor otrok zagledal v obraz.

Carinik mu je začudeno vrnil pogled in si je verjetno mislil, da je nor, pogledal je tudi torbo v čakalnici in je pomirjujoče odvrnil:

»Bodite prepričani, da ni, saj imamo na tem letališču najzanesljivejšo varnostno ukrepe.«

Ben se je vrnil v čakalnico, vendar se ni mogel pomiriti, dokler se neznaneč z arabskim izgledom ni vrnil. Hkrati pa se je med strahom in čakanjem nanj spominjal, kako sta z Barnabaso šla k Leviju.

»Ko sem ustal, sem pojedel poln kozarec okisanih ruslov,« je rekel Barnabas in Ben mu je odvrnil:

»Ribe imajo veliko fosforja v sebi, kar je dobro za možgane...«

Drugič se je Ben Rabin razburil v Kuwaitu, kjer je moral prestopiti na drugo letalo; potoval je namreč v Indijo. Ker je bilo potrebno čakati daljši čas, so ga po dogovoru z letalskim podjetjem, s katerim je potoval, namestili v neki hotel, kjer ga je pohlevni lakaj odpeljal v razkošni apartma in ga je razdalil.

»Devdeset dolarjev na dan boste plačali za apartma,« mu je rekel in hinavsko izginil skozi vrata, ki jih je za seboj hitro zaprl.

Ben je sprva obliž znoj, potem pa se je jezno vrnil v recepcijo in z napadnim glasom vprašal recepcionko:

»Plača moja tukajšnja nastanitev letalsko podjetje? Tako mi je bilo rečeno, vendar se hočem prepričati v resničnost te izjave, da ne bo kakšnega nesporazuma.«

»Polovico stroškov boste morali plačati sami,« mu je odvrnila recepcionka iz udobnega naslanjaja in je Benu dajala občutek, da nekaj prikriva.

Namrščil je obrvi in stisnil ustnice in jo pri tem tako ostro pogledal, da jo je morala sprelati hladna zona.

»Ne bom plačal nič,« ji je rekel, »raje takoj zdaj zapustim ta hotel, kot da bi kaj plačal. Rekli so mi, da mi tu ne bo treba plačati hotela, ker je nočitev vrabljena v ceno letalske vozovnice.«

Kadar so iz Bena poskušali izbiti denar, je postal res pasji, celo nesramno in odkrito v oči se je bil pripravljen zlagati, kar se je hotel ubraniti zlahko prstov. Bil je neverjetno skop, včasih pa je le pozabil na to lastnost in je postal skoraj grozljivo razsiren, vendar se je z zgodilo le redkokdaj — tokrat je kakor največkrat prevladala njegova skopuška narava in ji je hotel zadostiti s še posebno temeljito trmoglavostjo.

Hotel je zahteval od recepcionke, naj mu vrne potni list; že je iztegnil roko proti njej in odprl usta, vendar ga je prehitela in ga je vprašala za ime letalskega podjetja, s katerim je

pripotoval, ter je hitro nekam telefoniral, nakar se je pričela opravičevati.

»Ne bo vam treba plačati nič!« mu je rekla in mu dala bon za kosilo, zajtrk in večerjo.

Ben je v hotelski sprejemnici sedel v naslanjaj in je opazoval ljudi.

Tisti trenutek je vstopil izredno lepo oblečen Arabec in Ben je s pogledom takoj pozorno obstal na njem in se odločil, da ga bo poizkusil malo izprašati.

Ko je bogati gospod na drugi strani sprejemnice sedel, je vstal in se mu počasi približal.

»Vas lahko nekaj vprašam?« ga je vladno ogovoril in gospod mu je komaj opazno priklimal.

Ben je nekoliko vsiljivo prisedel in poprijel: »Ste vi lastnik hotela?«

Držno se mu je zagledal v obraz, vendar ga je gospod s svojo negotovostjo čisto zmedel; sključen mu je zamrmral, da ne obvlada dobro angleškega jezika, s pomočjo katerega je Ben Rabin komuniciral, kadar je potoval.

Vendar se vseeno ni mogel upreti njegovi vztrajnosti in je priklimal.

»Kaj je za vas najpomembnejše v življenju?« ga je nesramno naskočil Ben z norim vprašanjem, čeprav mu je gospod namignil in mu nekako dal vedeti, da je nadležen. Ben pa se tega sploh ni zavedal in je trmoglavost silil vanj.

Tokrat se mu je to obneslo, čeprav se ga ponavadi ljudje, kadar je bil tak, zavrnili, neznan gospod pred njim se je v trenutku sprostil in mu z gorečim poudarkom odgovoril:

»Kuweit!«

Le kaj mu pomeni Kuweit? se je na tihem spraševal Ben in si mislil:

»Ne vem, če ga lahko to vprašam?«

Zadelo se mu je, da je gospod priklimal, zato je znova močno pomislil:

»Vas lahko vprašam, kaj vam pomeni Kuweit?«

Gospod je zopet priklimal in Ben si ga je drznil vprašati:

»Kaj vam pomeni Kuweit?«

»Denar in srečo,« je odgovoril lastnik hotela; vprašanje se mu v resnici ni zdelo preveč nesramno in se je celo rahlo nasmehnil.

Tisti trenutek je pred sprejemnico pripeljal velik črn avtomobil in lastnik hotela, ki ga je čakal, je hitro vstal in brez pozdrava šel ven, se s pomočjo soferja udobno namestil na zadnji sedež in se odpeljal. Vozilo je bilo eno izmed najdražjih in je potrdilo Benovo domnevo, da je gospod zelo bogat, kar je bilo že iz njegove obleke na prvi pogled razvidno.

Ben Rabin je potem odšel na kosilo in poslali so ga v nekakšni kletni prostor brez oken, ki je bil bolj podoben nočnemu klubu kot obednici.

Zaradi velikega razkošja prostora — zdelo se mu je, da so ga poslali v najdražji Kuveitski hotel — je plačal sedež k mizi v kotu in dlje časa zaman čakal na potrebo.

Bil je edini gost in pet ali šest strežnikov je z nesramnimi nasmeški pogledovalo po njem, stali so v krogu in pomenljivo zmigovali z glavo, kakor bi bil Ben za njih preslabo oblečen. Nazadnje pa je le eden izmed njih pristopil k njemu in ga s priučeno vljudnostjo vprašal, kaj želi.

Ben mu je negotovo izročil bon in povedal, da je prišel na kosilo.

Strežnik je bon sprejel in rekel:

»Kosila ni več, prišli ste prepozno.«

Zvito ga je pogledal, kakor bi sam pojedel Benovo kosilo, in je z roko pokazal na mizo sredi prostora, kjer so bile razne sadne jedi, ter predlagal:

»Postrezite si s sadjem, boljše bo kot nič.«

Ne da bi še kaj dodal, se je obrnil. Benu pokazal hrbet, odnesel bon in se vrnil k drugim strežnikom.

Jezica v Benu niti zavrti ni upala, kaj šele, da bi se pokazala, saj se je Ben bal, da mu bodo sadje zaračunali posebej, zato je plašno vstal in s soseda mize vzel krožnik ter si nanj naložil manjšo količino sadnih solat; potem se je vrnil, rja kjer je sedel prej, in nesproščeno pričel jesti.

Nepričakovano se je spomnil podobne hotelskega lastnika in strežnika, ki so zmedeno pričeli begati po prostoru; z vase potlečenimi rameni so vznemirjeno prežali na neznano nevarnost, nekateri so se celo poskrili in tisti, ki so ostali v obednici, so se nemudoma lotili raznih opravil.

»Kaj pomeni to?« se je vprašal Ben in pomislil: »Morda je gospod ostal z menoj v telepatičnem stiku in jih gleda skozi moje oči.«

V resnici so se strežniki vznemirili le zato, ker jih je v trenutnem pozabljenju na strah, nekajkrat jezno pogledal in so to svedo opazili.

Ben je pospravil obed in se je nato zadovoljno odpravil proti izhodu. »Nič me ni poizkušal zaustaviti,« je pomislil, »zdaj sem lahko prepričan, da mi ne bo treba sadja plačati, da mi ga ne bodo posebej zaračunali.«

Oddahnil se je, čutil pa je splošno nenaklonjenost in se je zatekel v sobo, se zleknil na posteljo in zaspal.

Bil je utrujen, vendar ni dolgo spal, vsaj tako se mu je zdelo, ko se je ves prepoten prebudil in začutil ob sebi nekakšno nevidno pošast.

»Tlači me mora,« je pomislil in si ne da bi se potsem dobro zavedal svoje bujne domišljije, rekel: »Kot bi nekdo skrivaj poskušal vstopiti v sobo. Preveriti moram, če so vrata zaprta!«

Vstal je in se previdno približal vratom — bila so zaklenjena, a vseeno ni bil prepričan, da medtem, ko je spal, nihče ni vstopil in se vrtilo, tapil v sobo, zato je pregledal omare, kopalnico, stranišče in tudi pod posteljo je pogledal, nazadnje je celo v tapetah iskal skrivna vrata — seveda zaman; tisti trenutek je bil v resnici le popolnoma blazen.

»Nič,« je pomislil. »Le nekaj strahnega sem sanjal,« se je poizkušal pomiriti.

Zamišljeno je obsedel na postelji, toda občutek tesnobe v njem ni hotel popustiti, zato je sklenil oditi na sveži zrak in se malo sprehoditi.

Zunaj je bila že trda tema — tega, ker apartma ni imel oken, prej ni opazil in tudi na uro je v vznemirjenosti pozabil pogledati — tako se je hitro namenil k večerji in se je med hišicami in grmovjem mimo svetilk spustil proti kraju, kjer je jedel sadje namesto kosila, ki ga je zamudil.

Tam ni bilo nikogar, prostor je bil zatemnjen in zaklenjen.

»Prepozno sem,« si je rekel in pogledal na uro; toda ni bilo še tako pozno, uro je bila šele pol devetih.

Zadušil se je glasbo in si je oslabljeno ravnodušnostjo ji je sledil, dokler ni prišel do zgradbe, iz katere je prihajala. Obstal je pred vrati in se zagledal po skratnem stopnišču v progo nadstropje, kjer se je nekaj dogajalo.

Sramežljivo je stopil čez prag in nameraval iti navzgor, vendar sta ga v reži zaustavila dva lakaja v rdečih suknjičih in ga s kar preveč drznim tonom vprašala, kaj želi.

»Malo se razgledujem,« je zmedeno odvrnil Ben in se zagledal v ehonovinate kipce v vitrinah pri vratih — in le s težavo je obvladoval rdečico na licu in tesnobo napetost v sebi, ki se je hotela izraziti v njegovi stisnjeni sključeni držji, ki jo je nekako premagal, tako da je lakajema obrnil hrbet.

Eden izmed lakajev mu je čez trenutek rekel, naj veže zapusti, in Ben je ponižno brez odpora, uklet v navidezni napuh, odšel nazaj pred splotje, kjer se je ustavil in se potrto zamislil.

»Če bi imel na sebi lepo zlikano belo obleko in elegantno kravato,« si je rekel, »me ne bi postavila pred vrata.«

V resnici je bil Ben popolnoma brez samozavesti in lakaja sta ga enostavno morala zaustaviti, drugače ne bi izpolnila svoje dolžnosti: morda sta celo pomislila, da je prestrašeni norec, ki je pravkar pobegnil iz norišnice — kajti Ben je za neizkušeno oko tisti trenutek zares tako izgledal.

»Če to ni razkošna zabava,« si je rekel, »je to zgolj večerja, vendar ne bom tvegal ponovnega ponižanja in ju šel o tem poročati!«

»Vsekakor, moje denarnice ne bodo nikakor olajšali za toliko in toliko dolarjev!« je pomislil, se ponosno napihnil, prisilil prazni želodec v mirovanje in se odpravil nazaj v apartma, kjer je legel in znova trdno zaspal.

Prižadeta je bila njegova čast in še bi o tem razmišljal, bi bila prižadeta še bolj, zato je bilo zanj še najboljše vse skupaj prespati.

Zjutraj je v recepciji drgnil potni list, vzel korček s prtljago in dobesedno pobegnil na letališče.

»Na letališču sem varan,« si je rekel in si oddahnil; korček je pustil v eni izmed čakalnic in se je pričel sprehajati po belih prostorih, ki so bili od tal do stropa obloženi s porcelanastimi ploščicami.

Izbral je eno izmed preprostejših letalskih restavracij in tam nekaj pobebral, potem pa je v veliki arli od daleč opazoval skupino Indijcev.

Stali so okoli močnejšega starejšega človeka svetlejšje polti in se z njim pogovarjali kakor drznejši učenci z učiteljem.

»Ta človek je v resnici zanimiv,« je pomislil Ben in si je sam pri sebi rekel: »Povej, povej, kar veš več kot jaz!«

Moški, ki je bil v poznih srednjih letih, je trzilil, pregledal je proti Benu, kakor bi se ga misel dotaknila, naredil je desno nogo majhen korak

nazaj, se sključil in se nato plemenito vzravnil.

»Kot bi mi hotel reči, da sem utujen,« je pomislil Ben in odprteje zapil v moškega pogled in zadihal; trdneje se je postavil na noge, napel križ in pleča in potegnil z rameni skupaj lopatici.

Naslednji trenutek se je zazdel sam sebi izživalen in je osredotočenost na učitelja sprostil v preprosto zamaknjenost.

»Hkrati vidim, kar je v meni, in kar je okoli mene,« je pomislil. »V meni je grba, v obliki moje sključne drže, in je grda, okoli mene pa je zid. Če in ko se vzravnam, raztrgam hkrati z grbo. In postanem pokončen in plemenit človek.«

Iz Bena je kakor toplotna avra zapuhlo čustvo svobode, vendar se je Ben naslednji trenutek spet skrčil in usahnil.

Zdrnil ga je pogled učitelja.

»Povej, povej, kar veš več kot jaz,« je Ben zaper samodejno pomislil, nakar ga je ponovno počasi sprelat srhljivi val, ki se je v duši in telesu zaključeval s krikom:

»Pokončna drža! Pokončni človek!«

Ladislav Črnoogar:

20

Sabotaža

»Pa res vidim, da vsega ne vem. Vam je Zoran povedal, da je Hren pobegnil?«

»Da, menda niste bili daleč za njim.«

V Jožetu se je nabirala jeza, ker ni vedel, kam bi uvrstil Olgo, ki se je tako očito norčevala iz njegovega. Komaj je potlačil bes in rekel:

»Izgleda, da kar dobro sodelujeta z Zoranom in da sem se malo osmešil. Vseeno bi vas rad vprašal, zakaj ste živeli s Hrenom?«

»Je to uradno ali zasebno vprašanje?«

»Reciva, da me o vaši obveščeni zanima bolj osebno.«

»Tako se bova pa lažje pogovarjala.«

Jože je zamišljeno gledal Olgo, ženske plavil las, visoko črnsko z lepoto zrelih let in po glavi mu je rojilo vse mogoče, a ni mogel potuhtati, kam bi jo uvrstil. Prepričan je bil, da premišljuje, ker mu takoj ne odgovori, kako ga bo spet speljala na tanki led.

»Na to vprašanje je težko na kratko odgovoriti, ker so nekatere stvari, ki jih še sami težko razumemo,« je končno spregovorila, počasi izgovarjajoč vsako besedo. »Vsakdo od nas ima svoje želje, svoje mišljenje o življenju in le eno nam je vsem skupno, da od njega hočemo čim več izteči. Od kar se poznam s Hrenom, sem živela na veliki nogi, kot temu radi rečejo, in katera ženska bi se tega branila. Ste zadovoljni z odgovorom?«

»Ste vedeli, da se ukvarja z nečednimi posli?«

»Lahko sem malo posumila tako kot vi, a dokler je bil dober z mano, me njegovo delo ni preveč vznemirjalo. Pa dodobra me je že včeraj izprašal vaš šef,« se je Olga očito naveličala odgovarjati Jožetu.

Jože je razumel namig in se je poslovil s pikro pripombo, da šefu pač noče delati konkurence. Odvihnil je naravnost v tovarno, kjer je že zasedal delavski svet in premleval Hrenov pobeg; da je pobeg, o tem sploh nihče ni podvomil.

»Ste v službi?« je vprašal Jože rajnico Majdo, ker je mislil, da si doma blaži rane.

»Kje pa naj bi bila? Pa menda ne mislite, da sem kaj imela zraven pri Hrenovih nezakonitih rečeh.«

»Kaj pa mislite, da je počel nezakonito?«

»Ne vem. Na, tisti račun v Avstriji je ni zakonit.«

»Tako je in niti malo ne mislim, da bi svoje početje komurkoli razlagal.«

»Dobro mislite,« si je oddahnila Majda.

»Malo bom še pogledal po direktorjevi pisarni. Saj menda lahko?«

»Ne vem, morali bi pregledati komisijino in narediti zapisnik.«

»Se česa bojite?«

»Ne, ne, kar pogledajte.«

Sed je v direktorjevo pisarno, a Majda za njim. Sedel je na direktorjev stol in skušal odpreti pisalno mizo, a je bila zaklenjena.

»Imate ključ od te mize?« je vprašal.

Majda je odkinila s ploščice ključ, ki je bil na ključniku, in ga je vstaknila v luknjo.

»Majda,« je rekel, »ti ne moreš iti na srednji predel, saj je zaklenjen.«

Zakaj je moškega takrat sam posebi imenoval veliki duhoven, mu bilo jasno, in tudi to, zakaj se umirjeno sprehodil v čakalnico, je pustil kovček, ter sedel, ne.

Neglede na to — čez čas je k njemu prisledel dostojanstven človek, brado, ki je imel na obrtem temen čepico.

»Sem duhovnik,« mu je pridružil, rekel in ga zmotil iz utrujene zamišljenosti, ki je bila Benova značajski poteza, lastnost, ki so jo ljudje lahko zaznali na njegovem obrazu dneva v dan.

»Mislim, da nekaj iščete,« je nadejal, leval moški s čepico, ko ga je Ben pogledal, »in morda vam lahko pomagam. Zakaj potujete v Indijo?«

»Vljudo in radovedno vprašal.«

Duhovnik je vedel, da Ben potuje v Indijo, saj so bili v tisti čakalnici vsi potniki namenjeni tja. To ni nobena skrivnost in za človeka je stre glave tudi porsem očitno.

»Rad bi se naučil leteti,« se je domislil Ben in se mu zlagal, ker ni vedel, kaj naj bi mu drugače odgovoril, in sam odgovor se mu je začel tak posrečen, da je le s težavo zadržal smeh.

tudi druge. Hotela je že oporekati, ker ni mogla čez noč iz svoj koče in ji je bilo vse direktorjevo sveto, a se je raje ugriznila v jezik. Ostala je samo odprtih ust, ko je Jože praznil predale, potrdno pregledoval papirje in jo metal na tla. Tako ju je dobil tudi Lapajne.

»Lapajne, poglej, kaj dela,« je rekla Majda vsa zgrožena.

»Zdaj ni več pomembno,« je rekel Lapajne in vprašal Jožeta:

»Zakaj niste bolj pazili nani, če ste me že nagovorili, da ga tak prestrašim?«

»Nihče ni pričakoval, da bo to hitro popustil. Saj ničesar ni smo imeli v rokah.«

»Tega on ni vedel.«

»Predvideval je, da ga sumimo.«

»Potem je vse res, kar je domneval Zoran, kar sem verjel tudi sam, verjel vsak dan bolj. Pradanes sem spet nameraval k njemu, da ga vprašam naravnost, kar ga zadnjič nisem mogel, p me je novica o njegovem begu prehitela.«

»Lapajne, dovolj ste mu dali vedeti, dovolj, da je odletel in ja mislim, da je bila Zoranova napaka, a kaj ko ni bilo ničesa manj obremenjujočega, da bi ga izžvalo.«

»Prav ničesar več ne razumem, glavo mi bo razneslo,« je rekla Majda in se nemotno začela v Lapajnetu.

»Pridi, Majda, razloži ti bom,« je rekel Lapajne, prijel Majdo čez rame in jo odpeljal.

Jože je zamišljeno gledal za njima, ko ga je zdrnil telefon. Klical ga je Zoran. Vprašal ga je kaj počne v tovarni.

»Zamujam Hrena,« je odvrnil Jože.

»Kakšne norčije spet počenjaš?«

»V Hrenovi pisarni sem. Malo pregledujem njegovo pisalno mizo.«

»Ne nori! Kaj ne veš, da je za to potreben poseben nalog?«

»Potrebno bi rudi bilo, da bi si sedel pošten direktor, pa ni.«

»Pusti tisto tam pri miru in pridí sem!«

»Že grem.«

Kmalu je bil v Zoranovi pisarni in mu še enkrat podrobno razložil, kako je bilo prejšnji dan s Hrenom.

»Kakšen primer, kakšen lump nama je ušel iz rok,« je na koncu potožil Jože.

»Povej, kaj bi sploh lahko storila?« je nejevoljno rekel Zoran.

»Sam ne vem, a verjetno bi morala še malo zavlačevati, še malo počakati s tistimi domnevami, ki si jih izrekel Lapajnetu.«

»Domnevami?«

»Če, da so se uresničile.«

»Tudi sam sem bil presenečen, da je tako hitro zbežal. Očitno je imel še daljši čas vse pripravljeno za tak primer.«

»Pri Oligi si me pa pošten osmešil. Nisem vedel, da boš najprej letel k njej. Danes sem bil pri njej in lepe me je volila za nos.«

»Kam pa bi, lela najprej?«

ŽEL
no
V
62. seji
planu ob
niranje
nju skup
nostih z
za finan
spremer
stojnost
pre

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● V poglobljeni razpravi je izvršni svet OS Radovljica na 62. seji 16. februarja potrdil predlog resolucije o družbenem planu občine za leto 1988 in predlog komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo za združevanje sredstev pri financiranju skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih za leto 1988. Spregovorili so tudi o zaključnem računu za financiranje KS v letu 1987. Na seji so izrekli tudi soglasje k spremembam odredbe o določitvi najvišjih cen iz občinske pristojnosti ter soglasja o olajšavah pri davkih na dohodek od premoženja pri oddajanju turističnih sob. Pri tem so opozorili na pogoste kršitve odloka, ker lastniki sob ne prijavljajo svojih gostov. Razpravljali so tudi o poročilih upravnih organov občine za leto 1987 ter o predlogu njihove modernizacije.

● Predsedstvo OK SZDL Radovljica je za izvedbo javne razprave o spremembah ustave SFRJ objavilo rokovnik in nopolice te akcije. Razprave v temeljnih okoljih bodo sklenili do 5. aprila. Za razprave bodo poskrbele DPO, strokovne službe, sveti KS in individualni poslovodni organi. Sočasno bodo tekle razprave tudi o družbenoekonomskih odnosih; za nosilce pa so določene delovne organizacije LIP Bled, Veriga Lesce in Obrtno združenje Radovljica.

● V sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici je bila 23. februarja letna seja občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica. Razpravljali so o poročilu sveta in njegovih organov v letu 1987 ter o programskih usmeritvah za leto 1988. Sprejeli so zaključni račun za leto 1987 in finančni načrt za leto 1988. Opravili so tudi nadomestne volitve članov občinskega sveta, predsedstva in sekretarja sveta. Za podpredsednico so izvolili Vando Toman iz Zdravstvenega doma Radovljica, za sekretarja pa Boga Košnika iz Verige Lesce.

● Pod predsedstvom Janeza Smoleta je bila 18. februarja v sejni dvorani skupščine občine 12. seja občinskega komiteja ZKS Radovljica. Sprejeli so predloženo gradivo o delu občinske organizacije ZK in o programski usmeritvi za leto 1988 — 1989. Sprejeli so sklep o sklicu konference ZK v občini v marcu ter izvolili delegate za konferenco ZKS in ZKJ.

● V Radovljici je bila 12. februarja seja predstavnikov medobčinskega sveta ZK, ZZZ NOV, skupščine in DPO, razen tega so bili navzoči tudi predstavniki muzejev in upravnih organov iz vseh občin. Beseda je tekla o problematiki urejanja muzeja talcev v Begunjah. Dogovorili so se, da bodo po programu MS ZZZ NOV za Gorenjsko obnovili jetniške celice, o načinu financiranja te akcije, zbiranju dokumentarnega gradiva in njegovem programu ter o lokaciji.

● Predsednik OK SZDL Radovljica je 17. februarja sklical posvetovanje s predsedniki vseh krajevnih konferenc SZDL v občini. Spregovorili so o nalogah KK SZDL v pripravah in izvedbi temeljnih kandidacijskih konferenc v krajevnih skupnostih, ki potekajo od 17. februarja do 4. marca 1988. Udeležencem posveta so razdelili potrebno gradivo in obrazce za izvedbo temeljnih kandidacijskih konferenc v KS.

● Na 12. seji sveta ZKS Bled pod vodstvom sekretarja Braneta Groharja so 12. februarja ponovno izvolili za sekretarja sveta ZKS Bled Braneta Groharja, za namestnico pa Anico Svetina. Dogovorili so se o pripravah v osnovnih organizacijah ZK na zbor komunistov Bleda, ki je sklican za 3. marec v prostorih bistroja v hotelu Toplice.

● Zaradi nedoslednega opravljanja dolžnosti delegatov so bile nekatere seje skupščin SIS družbenih dejavnosti v radovljiški občini nesklepčne ali na robu sklepčnosti. Predsedstvo OK SZDL Radovljica je zato razposlalo strokovnim službam SIS ter individualnim poslovodnim organom dopis z opozorilom na njihovo odgovornost pri delovanju delegatskega in skupščinskega sistema. Opozorjeni so tudi, da so dolžni poskrbeti za udeležbo svojih delegatov na sejah skupščin in za dosledno posredovanje stališč svojih delegacij oziroma baze, ki jo zastopajo.

● OK ZRVS Radovljica je pred kratkim priredila v republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah tradicionalno srečanje rezervnih starešin, ki jim je potekla vojaška obveznost, starešin, ki so končali šolanje v šolah za rezervne starešine, ter starešin, ki so lani v raznih tekmovanjih dosegli najboljše rezultate. Povabljeni so bili tudi starešine, ki so napredovali v višji čin ter učenci osnovni šol, ki so napisali najboljše spise ob dnevu JLA lanskega decembra.

● V spomladanskem semestru 1988 bodo na Delavski univerzi Radovljica, kot vsako leto doslej, organizirali strokovne in splošne izobraževalne tečaje za skladiščnike, voznike viličarjev, strojnike centralnega ogrevanja, higijskega minimuma za delavce v živilstvu in gostinstvu, za strojepiske, za šivanje in krojenje ter avtogeni trening. Sočasno bodo začeli s poukom tudi na jezikovnih tečajih angleščine in nemščine od 1. do 5. stopnje, francoščine in italijanščine 1. in 2. stopnje ter s tečajem slovenskega jezika, ki jih priporočajo zlasti delavcem iz drugih republik in pokrajin.

● Po osnutku plana izvornih prihodkov za SIS družbenih dejavnosti v občini Radovljica (teh je osem) in za občinske programe in subvencije, solidarnost in vzajemnost je predvideno, da bodo združevali v letu 1988 nad 21,5 milijarde din. To je za 50 % več kot lani. Letos naj bi sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb, gre za družbene dejavnosti, rasla nominalno za 8 odstotnih točk počasneje od rasti doseženega dohodka v gospodarstvu občine.

● Prvo februarjsko soboto so v domu Joža Azmana v Bohinjski Bistrici slovesno izročili namenu del avle, ki so jo preuredili za potrebe poročnih obredov. V tem kraju namreč niso imeli ustrezne poročne sobe, zato so se mladoporočenci morali podajati na sklepanje zakonske zveze v druge kraje občine. Bohinjci so zdaj zadovoljni in upajo, da se bo število novoporočencev ustrezno povečalo!!

● Na zadnji seji občinskega komiteja zveze komunistov Radovljica so kot možnega kandidata za člana predsedstva SR Slovenije evidentirali Dolfeta Vojska, podpredsednika Gospodarske zbornice Slovenije in do pred leti zelo uspešnega glavnega direktorja Elana Begunje. Za predsednika predsedstva

SR Slovenije je bilo na komiteju, podobno kot v drugih občinskih družbenopolitičnih organizacijah, največ predlogov za kandidata Andreja Marince. Predsedstvo OK SZDL Radovljica je evidentiralo kot možnega kandidata za predsednika medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Vlada Kovača, izvršnega sekretarja OK ZKS Radovljica.

● Lani so v občini Radovljica z odlokom ukinili poslovaje kar petih krajevnih uradov: v Begunjah, Kropi, Podnartu, Srednji vasi v Bohinju in Zgornjih Gorjah pri Bledu. Ostala sta le še dva krajevna urada: v KS Bled in v KS Bohinjska Bistrica. Občani teh ukinitvev niso podprli, zato je bilo izrečenih že veliko pritožb in postavljenih delegatskih vprašanj.

● V tabelarnem pregledu narodnega dohodka iz 64 slovenskih občin, ki ga je objavil pred dnevi Statistični zavod SR Slovenije, je v letu 1986 z 1,80 milijona din narodnega dohodka na prebivalca občina Radovljica od vseh gorenjskih občin na zadnjem mestu; v Sloveniji je uvrščena šele na 24. mesto, jese-niška pa z 1,84 milijona din na 20. mesto.

● Po merilih ocenjevalne komisije pri OK ZRVS Radovljica so za lanski praznik JLA na temo »Braniti domovino je čast in dolžnost« in »Naša armada je jamstvo miru in svobode« najboljše spise napisali učenci osnovnih šol: Boštjan Cvetek iz Bohinjske Bistrice, Simona Humar iz Lesca, Primož Robič iz Radovljice, Tomaž Šolar z Bleda, Andreja Švab iz Lipnice in Jože Torkar iz Gorij. Vsi so prejeli priznanja in knjižne nagrade.

● Na 5. seji komisije za kulturo pri predsedstvu občinskega sveta ZSS Radovljica so 18. februarja ocenili lanskeletno uresničevanje programskih nalog pri organizaciji kulturne akcije za delovne kolektive v letu 1987. Upoštevač pozitivne izkušnje in nove predloge so sprejeli program akcije za leto 1988. Po številu prireditev ne bo večji od lanskeletnega, pač pa bodo več pozornosti posvetili kakovosti.

● Ob kulturnem prazniku slovenskega naroda velja omeniti tudi izredno zanimivo likovno razstavo v avli osnovne šole Stane Žagar v Lipnici. Predstavil se je kroparski rojak in likovni pedagog akademski slikar Kamilo Legat, ki sicer deluje v Trzinu.

● Med uspešnejše športnike v radovljiški občini je vsekakor treba šteti plavalce PD Radovljica. Na nedavnem mednarodnem plavalnem mitingu v ZR Nemčiji, kjer je nastopilo kar 450 mladih plavalcev iz Avstrije, ZR Nemčije, Italije, Izraela, Turčije in Jugoslavije, so v svoji skupini osvojili prva mesta Saša Robič, Miha Potočnik, Staša Melink in Polona Rob; drugi mesti Monika Kavčič in Primož Zadravec ter četrto mesto Janez Jazbec.

● Letošnje pustovanje je bilo dokaj razgibano. Povsod v občini so bila gostišča polna veselih maskar in njihovih spremljevalcev. Karnevalske povorke so pripravili v šolah in vrtcih. Začelo se je že na pustno soboto, 13. februarja, in se končalo na pustni torek, 16. februarja. Vendar pa tisti, ki pomnijo boljše čase, trdijo, da je bilo nekoč še bolj pestro in veselo, zlasti na Bledu, kjer so imeli vsako leto odmevno pustno povorko.

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela pred svojim občnim zborom

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela je še vedno močno in delavno in ima preko 1000 članov in članic, svoj društveni dom in primerne prostore za vse vrste svojih dejavnosti.

Člani odbora DU Javornik Koroška Bela

Več kot 150 članov se aktivno ukvarja z različnimi dejavnostmi. Tako imamo moški pevski zbor, ženski pevski zbor in nadvse aktivno folklorno skupino ter krožek ročnih del. Posebno razvejana je športna sekcija, v kateri delujejo strelci, kegljaci, balinarji in šahisti. Pri svojih tekmovanjih dosegajo kar lepe uspehe.

Ne smemo pa pozabiti tudi na skupinske izlete, saj jih imamo vsako leto približno pet, čeprav so postali ti izleti za žepne posameznikov in tudi za društvo predragi.

V društvu imamo tudi precejšnje število praznovanj, srečanj, piknikov s srečelovom in zabav s plesom. Že vsa leta nazaj pa ne pozabimo tudi na naše člane in članice, ki so

dosegli častljivo starost 80 in več let. Ob krajevnem prazniku 4. septembra jih povabimo na srečanje in skromno pogostitev. Takih članov je kar okoli 120. Seveda se srečanja ne morejo udeležiti vsi, največ zaradi bolezni, pride jih pa več kot polovica vabljenih. Vsako leto se to število poveča za nekaj oseb, nekaj pa jih tudi na žalost za vedno odide iz naših vrst. Vsem starejšim članom želimo, da bi bili še dolgo zdravi in da bi čim dlje uživali zasluženi počitek po težkem in dolgotrajnem delu.

Tudi na naše člane in članice, ki zaradi bolezni ne morejo prihajati v naš dom in se udeleževati sestankov in raznih prireditev ne pozabimo in jih obiskujemo na domu. Vsako leto obiščemo 40 do 50 članov, saj prav

njim taki obiski veliko pomenijo; bolj se razveselijo našega obiska kot darila, ki jim ga izročimo. S to dejavnostjo moramo nadaljevati, saj so ti ljudje s svojim delom v našem najtežjem času za našo skupnost doprinesli, kar so le zmogli.

To je le nekaj drobecov našega dela, s katerim se ukvarja izvršni odbor društva, vendar morajo pri njem sodelovati vsi člani odbora in tudi drugi člani društva. Vsak uspeh nas razveseli in nam da moč za nadaljnje delo.

Z dobrim vodenjem in gospodarjenjem nam je uspelo mnogo dograditi v našem domu. Seveda pa smo urečili le toliko, kot so nam dopuščala sredstva, največ pa je bilo opravljenega s prostovoljnimi delom. Ne bom navajal, kaj vse smo uredili, velja si le ogledati naš dom in tako oceniti, saj takih domov ni veliko ne na Gorenjskem in ne v Sloveniji. Stojimo trdno in delavno na temeljih, ki so nam jih omogočili že naši predhodniki, zato jih ne smemo pozabiti. Sedanja člani odbora to le čujemo, dopolnjujemo, da jih bodo pozneje prevzeli naši zanamci.

Občni zbor društva bo konec meseca februarja. Dosedanji člani odbora imamo 4, 8, 12 ali več let staža v odboru, zato bo potrebno izvoliti mlajše člane, ki bodo prevzeli delo v društvu s 1000 člani, jih vodili naprej in jim omogočili lepo medsebojno sožitje, razna srečanja in zabave ter izlete, jim nudili tople in prijeten dom, kjer se bodo lahko srečevali s svojimi prijatelji in prejšnjimi sodelavci in si izmenjali svoje misli.

Življenje nekaterih upokojencev, posebno starejše generacije, ki jim je danes 75 in več let, je zelo težko. S svojo pokojnino vzdržujejo še žene, ki včasih niso bile zaposlene. Pokojnine pa so nizke. Starost prinaša tudi razne zdravstvene nevarnosti, tako da jim bolezni in vse datjave, ki so obvezne (stanarina in druge obveznosti) vzamejo vsa sredstva, da jim za preživetje ostane le bore malo. Vedeti moramo, da so ti ljudje preživeli drugo svetovno vojno z vsemi strahotami, da so po vojni veliko in težko delali in se odrekli marsičemu v korist vse skupnosti. Za svoje delo pa niso dobili primerne pokojnine, ker tudi njihov zaslužek ni bil v višini vloženega dela.

Najstarejša članica društva, 93-letna Marija Janša, ob srečanju 80-letnikov lani

Zavedamo se, da delovni ljudje prispevajo veliko sredstev od osebnih dohodkov, vendar vseh sredstev ne uživajo upokojenci. Precej teh sredstev uživajo ljudje, ki za to niso upravičeni.

Upokojenci se tudi ne moremo sprijazniti z dejstvom, da so nam odvzeli eno pokojnino. Že tako so naše pokojnine premajhne ob sedanjih draginjah. S tem odvzetim denarjem se res ne bomo izklopali iz težav. Zanimanje nas, zakaj so morali biti upokojenci prvi, ki so jih zadeli varčevalni ukrepi, saj imajo že tako najnižja sredstva za življenje. Ta ukrep prav gotovo ni izboljšal politične situacije in med ljudmi povzročal veliko negotovanja.

Če so to že hoteli, bi to morali storiti pred 10 ali 15 leti, ko je bilo življenje še lažje in inflacija ni bila tako visoka. S primernim ravnanjem in gospodarjenjem so si upokojenci lahko prihranili kak dinar, sedaj je to mogoče le nekatere, ki prejemale večje pokojnine. Lahko bi dejali, da postajamo družba z več sloji: revni sloj še komaj živi, srednji, kjer prejemata pokojnino dva, živi za silo in bogati z visokimi pokojninami in osebnimi dohodki in precejšnjo kupno močjo. Vsi vemo, da to ni bil naš

cilj, za katerega so mnogi žrtvovali svoja življenja, mnogi pa grozovito trpeli. Želimo si le, da bi bilo naše življenje dostojno človeka.

Zagotovo nam ni tudi vseeno, kako živijo naši delovni ljudje; saj prav od njih je odvisna tudi naša pokojnina. Zato nas motijo vsakdanji strajki in prekinitve dela. Kje je delavsko samoupravljanje, kjer so sindikati? Ali smo res vsi skupaj nesposobni popeljati našo dokaj bogato domovino v boljše življenje? Mnogi nam zavidajo, ker je naša zemlja bogata, mi pa neučinkoviti in nedelavni. Samo pogledimo, koliko ljudi živi na račun drugih, koliko je preveč delovnih mest. Velikokrat zapažamo, da so po gostilnah ljudje v delovnih oblekah, ki med delovnim časom ob kozarcu negodujejo nad nizkimi osebnimi dohodki.

Kje je delavska kontrola, ki jo ima vsaka delovna organizacija, kje je odgovornost delovodij?

Tudi nam ni vseeno, kako je z našim kmetijstvom. Uvažamo mleko, koruzo, pšenico, kar vse bi lahko pridelali doma in te dobrine tudi izvažali. Kako delajo turistične organizacije, da se polnijo z devizami žepi privatnikov, družba pa ostane največkrat brez deviznih sredstev?

Tudi naša davčna politika je potrebna spremembe. Mnogi ljudje se izmikajo plačilu davka za visoke osebne dohodke, ki ga ustvarjajo s honorarnim delom ali pa na »črno«.

Še vedno so v delovnih organizacijah delovna mesta, na katerih delavci niso polno zaposleni. Še vedno so na delovnih mestih ljudje, ki bi morali že v pokoj in dati prostor mlajšim.

Vse to bo potrebno urediti v delovnih organizacijah čimprej. Marsikaj pa bi bilo že lahko urejeno, če bi imeli na odgovornih mestih sposobne ljudi.

To so le nekatere misli, ki sem jih navedel. Vendar pa ne smemo obupati; misliti moramo le na to, da se bo vse obrnilo na bolje z dobrim in poštenim delom.

Obiščite naš dom in sodelujte z nami, saj še vedno drži, da je v slogi moč in uspeh.

J. Svetina

Ustavne spremembe še preveč nedorečene

Občinski sindikalni svet Jesenice in občinska socialistična zveza sta organizirala obravnavo ustavnih sprememb. V sredo, 17. februarja, je v osnovni šoli Tone Čufar podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Rado Bohinc predstavil predvsem ekonomska vprašanja, ki jih zajemajo ustavne spremembe.

Na dosedanjih razpravah so se oblikovala štiri vprašanja, na katera je treba odgovoriti in se opredeliti. Prvo je, ali naj razpravljamo samo o ponujenem ali naj razpravo razširimo na vsa vprašanja, ki nas žulijo in dajemo tudi nove predloge in pobude. Drugo vprašanje, ki se navezuje na prvega, je, ali v dodatnih predlogih (če jih bomo sprejeli) upoštevati izhodiščno opredelitev, da se temeljna načela ustave ne bi spreminjala. Tretje vprašanje je, ali sprejeti opredelitev določenega dela jugoslovanske javnosti, da se ustavne spremembe sprejemajo v celoti (v paketu) in ne posamezno. Četrto vprašanje pa je, kako se opredeliti do najbolj ekstremnih predlogov, ki zahtevajo, da razpravo o ustavnih spremembah prekinemo, ker so v nekaterih poglavjih preveč nedodelane.

Pri obravnavi ustavnih sprememb bi se morali po mnenju dr. Bohinca vprašati predvsem dvojce: ali predloženi amandmaji ponujajo takšne spremembe, da bo na njih lahko oblikovan tržni koncept gospodarstva, in ali ponujajo zadostno osnovo za premagovanje etatizma oziroma vmešavanja države v gospodarstvo, kar je osnovni vzrok za njegovo nazadovanje in za slabitev samoupravljanja. Interventna vloga države namreč ni več samo občasen nujni poseg, ampak je postala že sistem.

Odgovor na izhodiščni vprašanji je negativen – predlagane spremembe ne dajejo osnove za ekonomske odnose in željene spremembe, ker so ustavne dopolnitve premalo hrabre in preveč normative in nedodelane. Kljub temu prinašajo nekateri novosti, o katerih bi delavci v združenem delu morali kaj reči, zato ne moremo sprejeti predloga slovenskih književnikov, da zaradi nedorečenosti in premajhne smelosti nekaterih ustavnih sprememb opustimo celotno razpravo.

Te novosti so uvajanje trga delovne sile, večja mobilnost kapitala, uvajanje novih možnosti za vnos osebni sredstev v družbeno lastnino in vprašanje zadržanosti, agrarna maksimuma in omejitve poslovnih prostorov.

Uvajanje trga delovne sile pomeni, da delavcu lahko preneha delovno razmerje tudi, če ni kršil delovnih dolžnosti, a je s svojim slabim in nevestnim delom ali nesposobnostjo prispeval k slabemu poslovanju položaju organizacije združenega dela. Z drugimi besedami to pomeni, da ni več socialne varnosti za lene in nesposobne delavce. Seveda pa niso ogroženi tisti delavci, ki so postali tehnološki višek zaradi tehničnih in tehnoloških izboljšav in tisti, ki predstavljajo ekonomski višek, seveda, če so vestno in dobro delali. Dobri delavci so zaščiteni, slabi pa ne, kar je tudi prav, vendar so ustavne spremembe preveč previdne in nedorečene pri tem, kdo bo tisti, ki bo odločil, kateri delavci so leni in nesposobni, čeprav niso bili v disciplinskem postopku.

Sedanja nemobilnost kapitala je za gospodarstvo škodljiva, ker se kapital ne preliva tja, kjer bi bilo najbolj primerno, ker se akumulacija ne vrača v svoje okolje. Organizacije združenega dela bi svoja sredstva pogostejše vlagale v druge delovne organizacije, vendar nimajo pravice upravljati s sredstvi, ki so jih dale. Zato delovne organizacije za prelivanje akumulacije in torej za večjo mobilnost kapitala niso zainteresirane. Rešitev bi bila možnost, da se mobilnost kapitala omogoča s skupnim vlaganjem, kar pomeni, da bi imeli sovlagatelji pri odločanju v drugi delovni organizaciji glede na to, kolikšen je delež njihovih sredstev, odločujočo večino. Ta ustavna sprememba je zelo nedodelana in v nasprotju s temeljnimi načeli samoupravljanja, saj vse pravice odločanja izhajajo iz dela in ne iz kapitala.

Podobno je s kapitalom tujcev, ker so zaradi bojznosti, da bi v naši družbi prevladoval tuji kapital, stvari zelo nedorečene. Zaradi različnega deleža vloženega domačega in tujega kapitala bi bil položaj delavcev neenak, kar je zopet v neskladju s temeljnimi načeli našega sistema, ki pravi, da je položaj delavca odvisen od njegovega dela. V Gospodarski zbornici Slovenije se zavzemajo, da bi v ustavi pustili možnost vlaganja tujega kapitala, podrobneje pa naj bo to področje opredeljeno v zakonih in gospodarskih načrtih.

Uvajanje novih možnosti za vnos osebnih sredstev v družbeno lastnino pomeni, da občani svoj denar lahko vložijo v proizvodnjo v organizacijah združenega dela in oblikujejo zasebne zadrage in delovne skupnosti. Gre za to, da naj bi dopuščali pluralizem lastninskih oblik, ki naj bi bile enakovredne. Posledica takega pluralizma je lahko, da se v prihodnosti družbeno lastnina umakne zasebni. Problemi pri pluralizmu lastninskih oblik v takem smislu nastajajo, ko gre za kombinacije družbene in zasebne lastnine. Vprašanje je, kako zasnovati upravljanje in odločanje ter enakopraven položaj delavcev ter udeležbo pri dohodku tistega, ki je kapital dal.

Ustavne spremembe predvidevajo, da občani lahko vlagajo svoja sredstva v družbeno lastnino, vendar to ne more biti trajen odnos. Pravice delničarjev pa se zmanjšajo tako, da se jih le redno obvešča o poslovanju delovne organizacije. V predlaganih spremembah ustave so te stvari preveč konkretizirane, zato v ustavo kot najbolj splošen akt ne sodijo. Podrobno naj se te stvari in odnosi opredelijo v zakonodaji in ekonomski politiki.

Združništvo, omejitev poslovnih prostorov in agrarni maksimum niso sporni. Zadrage naj bi pripadale tistim, ki združujejo denar v rjeji; lastnina je kolektivna, vodenje in upravljanje je skupno. Leta 1974 so bile v ustavi opredeljene tudi zadrage z družbeno lastnino, vendar se je to izrodilo. Ustavne spremembe dajejo

večji poudarek zasebnim zadržam, vendar dopuščajo tudi družbeni tip.

V prejšnjih razpravah ustavnih sprememb se je pojavila tudi dilema o tem, kaj je družbena lastnina. Ustavne dopolnitve se tega ne dotikajo, ker prevladuje mnenje, da ni treba ničesar spremeniti. Ekstremna vizija ustavnih sprememb pa zahteva, da je treba spremeniti vse, kar se pri družbeni lastnini ne ve, čigavo je kaj. Ekstremisti zahtevajo kolektivno lastnino delavcev, vendar je ta lastnina problematična, ker pomeni določanje družbenega položaja delavca na podlagi lastnine (delničarstvo) in ne na podlagi dela. Tretje razmišljanje pa gre v smeri, da imajo organizacije združenega dela pravico razpolagati s splošnimi družbenimi sredstvi, kar je preveč etatistično zasnovano. Zato bi morali v ustavi opredeliti, kaj družbena lastnina je (sedaj je opredeljeno le, kaj družbena lastnina ni).

Opustiti bi morali tudi koncept družbene narave dohodka, o katerem delavci odločajo, in razrešiti vprašanje, kako omejiti število tistih, ki v ta dohodek posegajo. Predlog Gospodarske zbornice Slovenije je, da v ustavi natančno opredelimo možnosti za ukrepanje družbenopolitičnih skupnosti, če pomenijo poseganje v samoupravljanje in poslovanje. Opustiti je treba sedanjo prakso intervencij, ki daje preveliko moč organom družbenopolitične skupnosti. Uvesti je treba dosledno in redno kontrolo interventnih ukrepov. Če se ugotovi, da razlogi, zaradi katerih so bili ukrepi potrebni, niso odstranjeni, je treba uvesti postopek odgovornosti za predlagatelja ukrepov. Če ta predlog Gospodarske zbornice ne bo sprejet, ustavnih sprememb ne moremo podpreti. Jasno je treba tudi opredeliti, kdo je odgovoren za cilje družbenopolitičnih skupnosti in organizacij združenega dela. To bi omogočilo, da bi država usmerjala gospodarski sistem k tem ciljem, vendar ne bi neposredno posegala vanje. Organizacije združenega dela bi bile edine odgovorne za doseganje svojih ciljev, ekonomska politika naj bi bila le pripomoček, da pri tem dosežejo največ.

Pri uresničevanju samoupravljanja in sprejemanju odločitev je treba doseči večjo učinkovitost in racionalnost, kar pomeni razlikovati med poslovanjem in samoupravljanjem. To je koncept ločitve, po katerem bi delavci dobili podobno vlogo kot tisti, ki vlagajo svoj kapital. Lahko bi odločali in volili direktorja, oblikovali in sprejemali plane ter odločali o pretakanju dohodka. Izvajanje teh odločitev pa je stvar poslovanja in poslovnih delavcev. Takšen koncept zaenkrat v ustavi ni poudarjen, saj spremembe ustave predvidevajo le zmanjšanje odločanja z referendumom in druge podobne racionalizacije.

Ustavne spremembe opredeljujejo, da je osnovni tržni subjekt delovna organizacija, zato temeljna organizacija združenega dela izgublja tržni vidik in pravno sposobnost na trgu. Temeljna organizacija torej ni več temeljni subjekt odločanja.

V ustavnih spremembah je prenovljen položaj bank, ki niso več servis organizacij združenega dela, temveč samostojni gospodarski subjekti, ki ustvarjajo svoj dohodek in dobiček. Področje trgovine in proizvodnje ter dogovorne ekonomije predvideva, da bi trgovina in proizvodnja postali združena svobodnih proizvajalcev, ki ju ne vežejo samoupravni splošni akti. Predvideno je, da ni več obvezno, da je trgovina povezana s proizvodnjo, vendar je to področje ustavnih sprememb zelo nedodelano.

Ustavne spremembe predvidevajo tudi nekaj novosti, ki jih glede na cilje, ki naj bi jih spremembe prinesle, lahko le zavrnemo. To so izjemni dohodek, veliki tehnološki sistemi, financiranje jugoslovanske ljudske armade in nova vloga samoupravnih interesnih skupnosti. Ta področja v ustavno prenovo takšna, kot so zasnovana, ne sodijo, ker ne pomenijo krepitve tržnih zakonitosti, ampak krepitev države. Izjemni dohodek naj bi se organizacijam združenega dela odvzel in se oblikoval v posebnem zveznem denarnem skladu; delovanje in gospodarjenje železnice, PTT in elektro gospodarstva naj bi poenotili z zveznim zakonom. Tako bi ustvarili državna podjetja in omogočili prelivanje sredstev na zvezni ravni. Takšen pristop k oblikovanju infrastrukture pomeni negacijo vloge republike kot samostojnega gospodarskega in političnega subjekta.

Predviden je tudi enoten davčni sistem na nivoju federacije, ki ne bi upošteval različne gospodarske razvosti posameznih republik in pokrajin. Strategija tehnološkega razvoja kot planskega dokumenta pa

predvideva enotno zbiranje denarja za razvoj in oblikovanje zveznega sklada, iz katerega bi sredstva dobili glede na prednostno listo, ne pa na ekonomsko učinkovitost. Pri financiranju JLA je predvideno, da bi oblikovali samostojne vire financiranja iz davka na dohodek in osebni dohodek, kar pomeni spremembo financiranja JLA in celotnega sistema financiranja federacije. Pri samoupravnih interesnih skupnostih ustavne spremembe predvidevajo, da bi priznali, da so to državne institucije za obvladovanje posameznih področij družbenega življenja. To je popolnoma v nasprotju z vlogo samoupravnih interesnih skupnosti kot interesnih dejavnosti za zadovoljevanje in urejanje različnih potreb in interesov delavcev in občanov. Zato naj bo v ustavi določeno le, koliko samoupravnih interesnih skupnosti se lahko oblikuje, ostalo pa naj bo prepuščenno republiški in občinski samoupravi.

Na začetku članka smo si postavili štiri vprašanja, na katera je treba ob razpravah ustavnih sprememb odgovoriti. Sedaj, ko smo pregledali osnovne novosti s področja ekonomije, lahko rečemo, da ni mogoče pristati na to, da razpravljamo samo o ponujenih ustavnih spremembah, ampak moramo vključiti tudi nove predloge in pobude. Posledica tega je, da tudi temeljna načela ne morejo biti nedotakljiva in nespremenljiva. Neskladje novih predlogov s temeljnimi na-

čeli ne sme biti ovira, da takih predlogov ne bi zbrali in jih ocenili. Odnos ekstremistov, ki zahtevajo, da je treba razpravo o ustavnih spremembah takoj prekiniti, pa je destruktiven in zato ni sprejemljiv. To je treba povedati javno, saj sta lahko molk in neopredeljevanje do tega ekstremnega stališa lahko zelo škodljiva.

Prisotni sindikalni delavci so bili nezadovoljni, ker je razlagalec iz celote ustavnih sprememb iztrgal le tiste, ki posegajo na področje ekonomije. Zato niso vidne spremembe v celotni ustavi in delavske perspektive v njej. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je pojasnil, da namen te razprave ni bil, da bi se do ustavnih sprememb opredeljevali, temveč da bi se seznanili z njimi. V razpravah v organizacijah združenega dela pa naj bolj poglobljeno obravnavajo tista področja ustavnih sprememb, ki so najbolj tesno povezana z delom in odločanjem delavcev v njih. Strinjali se je s predlogom, da so ustavne spremembe tako pomembne, da bi morali razpravo o njih podaljšati in jo organizirati tudi v najmanjših delovnih organizacijah, tudi zasebnih.

Predstavitev ustavnih sprememb je bila kljub omenjenim pomanjkljivostim kvalitetna, zato je res škoda, da ni bilo prisotnih več sindikalnih in vodstvenih delavcev, predvsem iz Železarne.

Lilijana Kos

Petnajstič za »Železarja«

Na Jesenicah bo od 14. do 16. aprila jubilejni 15. mednarodni festival amaterskega filma, ki ga prireja Zveza kulturnih organizacij Jesenice v izvedbi filmske skupine ODEON z Jesenic.

Pravico sodelovanja na jeseniškem festivalu imajo vsi neprofesionalni filmski avtorji iz vsega sveta. Avtorji lahko sodelujejo z neomejenim številom filmov, ki pa morajo biti formata Super 8 ali 16 mm, dolgi največ 20 minut, tonski zapis pa mora biti že na filmu. Prijavnica mora biti izpolnjena v celoti in s tiskanimi črkami, zasedljena pa je tudi kratka vsebina filma. Poleg naslova naj vsak avtor vpiše tudi svojo telefonsko številko. Prijavnice in filme je treba poslati priporočeno na naslov Filmska skupina ODEON, p. p. 46, 64270 Jesenice najpozneje do 26. marca 1988. Posebna selekcijska komisija bo pred žiriranjem pregledala vse filme in izločila vse tiste, ki ne bodo ustrezali razpisu, oziroma bodo slabše kvalitete. Mednarodna žirija bo ocenjevala vse filme v skladu s pravili IAAFFV – mednarodno združenje amaterskih filmskih in video festivalov. Žiriranje filmov bo od 7. do 10. aprila letos v klubskih prostorih filmske skupine Odeon.

Vsi filmi, ki bodo predvajani na jeseniškem festivalu, dobijo posebno diplomu. Najboljši dokumentarni, igrani, žanrski, animirani in planinski filmi bodo nagrajeni z zlatimi, srebrnimi in bronastimi plaketi »Železar«. Podeljene bodo tudi zlate plakete »Železar« za najboljši scenarij oziroma idejo, režijo, kamero, montažo in zvočno opremo. Najboljši avtor festivala dobi prehodno na-

grado »Grand prix«. Nagrada je bronasti kipek jeseniškega livarja, katero je treba osvojiti trikrat zapored, nato je to trajna avtorjeva last. Avtor, ki osvoji to nagrado enkratno, prejme grafični list. Klub z najboljšo selekcijo najmanj treh filmov prejme umetniško sliko, ki jo podeljuje DOLIK-ZKO Jesenice. Najboljši mladi avtor festivala dobi spominsko nagrado »Silvo Valentar«, ki jo podeljuje filmska skupina Odeon. Avtor najboljšega filma s športno tematiko dobi pokal, ki ga podeljuje Zveza telesnokulturnih organizacij Jesenice.

Jeseniški festival sodeluje z mednarodnimi festivali: od 13. do 14. maja letos v Skopju ter od 2. do 10. julija v Montecatini v Italiji. Zato bo selekcija jugoslovanskih filmov za Italijo narejena na festivalu na Jesenicah, avtorje pa organizator prosi za pristanek, da njihove filme lahko pošlje na te festivale, seveda če bodo izbrani.

Glede na to, da je mednarodni festival amaterskega filma na Jesenicah kategorije A in član IAAFFV, mednarodnega združenja amaterskih filmskih in video festivalov, organizatorji pričakujejo filme iz 25 držav z vsega sveta. Informacije o festivalu dobite po telefonu predvsem v večernem času in tudi z avtomatskim odzivnikom številka (064) 82 777.

Lojze Kerštan

Založniški načrti MČK za letošnje leto

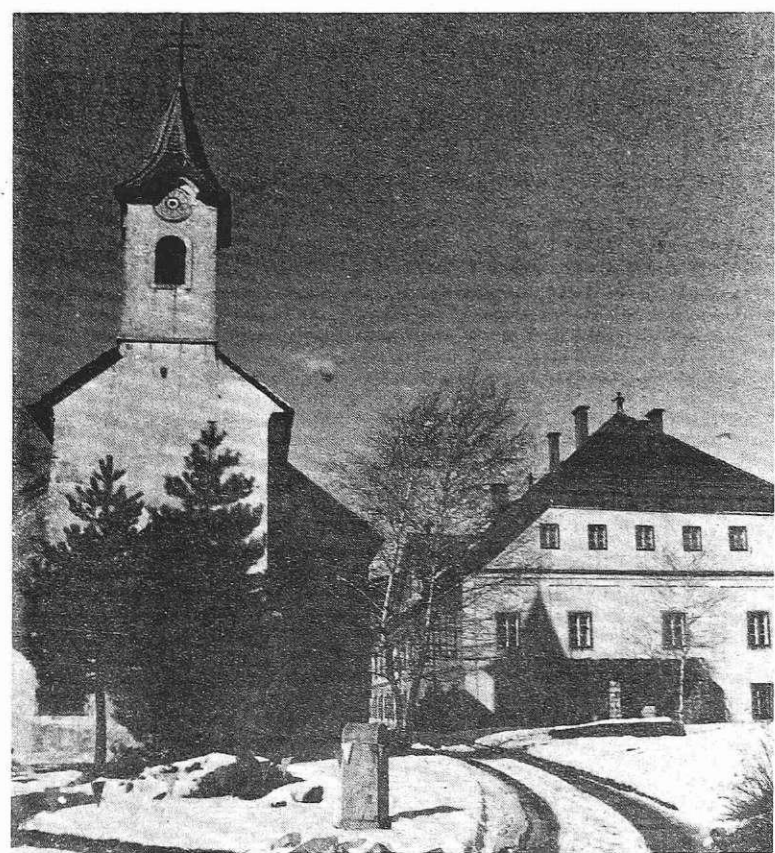
V zadnji številki Železarja je izšel obsežen članek o podelitvi gorenjske Prešernove nagrade ženskemu pevskemu zboru Milko Škoberne z Jesenic. Ob tem bi kazalo vsaj omeniti, da je enako nagrado dobil tudi tržički umetnik Venko Dolenc, v prvi vrsti za svoj knjižni prvenec »Strasti in odpuščanja«, ki mu ga je lani izdal kulturno umetniški klub Tone Čufar Jesenice v zbirki Mala Čufarjeva knjižnica.

Ta nagrada, kakor tudi pohvalni odmevi, ki so jih v zadnjem času deležne nove knjige MČK v sredstvih javnega obveščanja (Delo, Dnevnik, Gorenjski glas, Naši razgledi...), ne nazadje pa tudi razmeroma ugodni prodajni rezultati, dokazujejo, da je uredništvo MČK na dobri poti in da so odveč zatiranje nekaterih, da si Jesenice ne morejo privoščiti založništva, ki bi bilo konkurenčno tudi izven občinskih in regionalnih meja.

Vse kaže, da je kljub občasnim nesporazumom med literarno sekcijo oziroma uredništvom MČK in vodstvom DPD Svoboda najdebelejši led vendarle že prebit in da se bo MČK po dveh letih neuspešnih poskusov vendarle posrečilo priti v program DPD Svoboda za letošnje leto. Do pomladi naj bi izšlo poljudno etnografsko delo Franceta Voge

»Spomini na Dovje« (za knjigo je zagotovljen že večji del denarja in je že v tisku), v pripravi pa je še almanah oziroma zbornik novejših pesniških pesnikov. V almanah bodo vključeni tisti pesniki z jeseniškega področja, ki razen v samozaložbah še niso izdali svoje pesniške knjige, so pa z objavami v Listih, na radiu in v literarnih revijah dokazali že tolikšno umetniško moč in zrelost, da si zaslužijo celotnejšo predstavitev tudi v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Ker pa se uredništvo MČK noče že v naprej omejiti zgolj na že objavljene pesmi in znana imena, vabi jeseniške pesnike, da tudi sami opozorijo nase in pošljejo svoja dela do 15. marca na naslov: Občinska knjižnica Jesenice, Čufarjev trg 4, s pripisom »za MČK«.

E.T.

Zimska (foto I. Kučina)

Odlična predstava jeseniških gledališčnikov

507. V četrtek, 18. februarja, je bila v gledališču Tone Čufar na Jesenicah druga premiera v tej gledališki sezoni. Jeseniški gledališčniki so uprizorili melodramo letošnjega Prešernovega nagrajenca Andreja Hienga *Izgubljeni sin*, ki jo je režiral Bojan Čebulj.

»Slovenski dramatik, pripovednik in režiser Andrej Hieng je več kot tri desetletja opazno navzoč v slovenski literaturi. Njegove novele, romani, drame, radijske in televizijske igre izhajajo iz najboljše tradicije psihološkega realizma, ko upodabljajo tragične, dostikrat v grotesko spreobračajoče se usode posameznika v primežu lastnih vrtoglavic in hkrati v kolektivnih družbenih dogajanjih različnih časov... Z dramami, med katerimi je tudi *Izgubljeni sin*, je Andrej Hieng pomembno sooblikoval slovensko književnost in vanjo prispeval odrska dela trajne vrednosti.« (Delo, 8. februarja 1988)

Hiengovo delo je bilo tokrat prvič na sporedu v jeseniškem gledališču, kar že samo zase pomeni dogodek vreden pozornosti in pohvale. Njegova igra o izgubljenem sinu, ki jo je sam imenoval melodramo, predstavlja, kot tudi sicer njegova dela, velik izziv za vsako gledališče. Dogajanje je zaprto v družinski krog ostarele upokojenega učitelja s hčerko in nečakinjo, v katerega z nenavadno dramatičnostjo vdirajo pretekli dogodki, ki razkrivajo odnose med družinskimi člani. Drama *Izgubljeni sin* se uvršča v ciklus pisateljevih del, pripovedujočih o socialnih moralnih stiskah in težavah polpreteklega in sodobnega malomeščanstva, o njegovem krčevitem, melodramskem, v resnici pa komičnem opotekanju med iluzijami, samoprevaro in bolečim iztrenjenjem. Hieng je v svoji drami razgrnil pred nami povsem svojo projekcijo vrste pojavov v naši sodobnosti, ki jih je dobro opazil, ne glede na to, ali gre za značaje ali za njihove medsebojne odnose. Vendar bi bila podoba razdejanj družinskih odnosov in

navskrižij povsem prozaična in vsakdanja, če pisec ne bi vsega spleta neke družine slabih »moralnih vrednot« dvignil na višjo raven, ki bi jo lahko definirali tudi kot konflikt zaradi različnega pojmovanja življenja in različnega gledanja na življenjske vrednote. Ta razkol, ki spremlja človeka že od davnih dni njegovega obstoja, dobi v Hiengovi drami poleg dramaturške tudi poetsko podobo, ki se razplete v tragičnem koncu. Hiengova tragična pripoved je stara, a vedno nova in obnavljajoča se zgodba, nesreča preteklosti, sedanjosti in zato prihodnosti. Teatologi Izgubljenega sina upravičeno štejejo med najboljše povojne stvaritve.

Režiser Bojan Čebulj je za predstavitev Hiengovega dela in za uresničitev svojega režiserskega koncepta določil prav tiste igralce, ki so mu bili potrebni. Med izbranimi so Vera Smukavec kot hči Mira, Tatjana Košir kot Reza in Borut Verovšek kot Levček, nekdanji Čebuljevi scustvarjalci jeseniškega gledališča, ki so v prvih povojnih letih kot gledališki zanesenjaki pričeli graditi temelje novega gledališkega življenja na Jesenicah. Nastopajo še: Miran Kenda kot oče, Lidija Bitežnik kot Zofija, Franci Černe kot Vetrin, Igor Škrlić kot Bubnik in Nataša Černe kot Nada ter »izgubljeni sin«, ki je naslovni junak, a Hieng ga sploh ne pripelje na oder. Nepristojno je prisoten s svojo izgubljenostjo na oderu in v dvorani, kar Hiengovi drami in Čebuljevi režiji daje posebno draž in vrednost.

Miran Kenda je lik očeta, upokojenega učitelja, uteljeval naravno, prepričljivo, silovito, toda povsem onstran patetičnosti. Njegovega očeta prav nič in nihče ne more prepričati

o njegovem nepravilnem pojmovanju razvoja družine in njenega življenja. Vse niti preteklosti svoje družine drži v svojih rokah, pri tem sedanjost usmerja po svoje in ne čuti prav nobene odgovornosti za okoliščine, ki so povzročile stisko in globok moralni padec družine. Tudi v nesreči je dosleden. Mirno in s polno cinizma odslovi vsako dolžnost in odgovornost do svojih »bližnjih«. Ob njem je Vera Smukavec kot njegova hči Mira podala zgleden lik s prepričljivimi igalskimi dosežki. Njena vloga je zahtevala maksimalno angažiranost, razumnost za vse, kar se pri očetu dogaja in za vse zelo zapletene probleme, ki očeta in njo bremenijo iz preteklosti v sedanjost. Njena rutinska igra in reakcija odvele ženske s še vedno erotičnimi mislimi in željami je bila dostojanstvena, mirna, gospodska, primerna njenemu stanu apotekarice in zasluži visoko oceno. Vera Smukavec je v to vlogo vtakla vse igalske izkušnje, ki jih je pridobila na jeseniškem odru — skupaj z Bojanom Čebuljem. Ker nekdo mora še bolj zagreniti življenje, Hieng tako vlogo nameni Vetrinu. Kot veter je vdrl v dom izgubljenega sina in čeprav nezaželen in nepoznan, se udeleži praznovanja rojstnega dne upokojenega učitelja. V prazničnem vzdušju Vetrin razgrne neprijetne spomine in očitke, neopopravljene in nerazčistične zadeve iz preteklosti. Tako se tudi sam identificira kot sin upokojenega učitelja in priključuje vsem problemom preteklosti in sedanjosti. Presenečenje je napolnilo čašo gorja te vaze zaprte družine in odprlo nove nepredvidene zaplete. Vetrinovo (Franci Černe) vedenje, kritičnost, drznost, odločnost in na koncu poštenost in humanost je predstavi dalo posebno in trajno vrednost. Prijetno presenečenje in veselje predstave je Lidija Bitežnik. Pa ne samo zato, ker je lik Sofije (kot gospodinja, posvojenke in v fi-

Prizor iz melodrame A. Hienga »Izgubljeni sin«

nalu še hčerke) zaigrala ljubko, prikazala poštenost, zvestobo, lepoto, dobroto in pripravljenost na maščevanje — (zastupitev Vetrina). Vse to nam je na jeseniškem odru prikazala že pred leti. Ljubitelji gledališča veseli njena vrnitev k jeseniškemu gledališču. Vrnila se je v pravem trenutku, z zelo uglašeno igalsko skupino jeseniških gledališčnikov in z dobrim režiserjem.

Vsekakor priznanje zaslužijo tudi Tatjana Košir, Borut Verovšek, Igor Škrlić in Nataša Černe. Prvi trije so z domiselno in funkcionalno igro sodelovali in počastili rojstni dan njihovega upokojenega učitelja, Nataša Černe pa je kot Nada prepričljivo podala lik nesrečne in izrabljene (noseče) mlade žene, ki pa pri upokojenem učitelju ne najde niti kančka usmiljenja za grehe in težave, ki jih je naredil in povzročil njegov izgubljeni sin. O vseh igralcih je treba zapisati, da so se disciplinirano in natančno ujeli v igri, ki jo je vodila odlična režiserjeva taktika. Režiser Bojan Čebulj je imenitno izbral odlično skupino igralcev, jo uspešno

vodil na funkcionalni sceni hiše in vrta, ki jo je zasnoval sam, in tako uspešno realiziral odlično dramsko delo letošnjega Prešernovega nagrajenca Andreja Hienga.

V predstavi so sodelovali še: Ludvik Kaluža (lektor), Egi Gašperšič (korepetitor), Ilija Šurev (scenska glasba), Jože Bedić (izdelava scene), Ivanka Leskova (garderoba), Zvonka Divjak (rekviziti), Pavli Torkar (luč), Boštjan Brelih (magnetofon), Marjan Gogala in Ljubiša Stojaković (odrska mojstra) ter Majda Rebernik (šepetalka).

Hiengovo besedilo *Izgubljeni sin* je v teh težkih kriznih časih primeren opomin, da je prav v takih časih preizkušnja razpoznavanja, občutenosti, odgovornosti in odločanja tudi preizkušnja nas samih! Očitno je, da je to potrdila polna dvorana gledalcev. Po dolgem ploskanju je bilo pri gledalcih kar čutiti zadovoljstvo, a tudi zaskrbljenost: o predstavi bo treba še razmisliti in si jo še vsaj enkrat ogledati. Taka predstava ne bo pozabljena!

Franjo Ropret

Kljub izvršenemu programu dela so bili člani Pihalnega orkestra jeseniških železarjev kritični do svojega dela

V soboto, 20. februarja, so se na občnem zboru zbrali člani Pihalnega orkestra jeseniških železarjev in pregledali opravljeno delo v preteklem letu in sprejeli program dela in finančni načrt za leto 1988. Ob dobri udeležbi članov orkestra sta se od številnih vabljenih odzvala le dva gosta, in sicer ravnateljica Glasbene šole Jesenice Ljuba Intihar in predsednik Zveze kulturnih organizacij Joža Varl.

Poročilo o opravljenem delu, problemih in težavah v lanskem letu je podal predsednik upravnega odbora Peter Muhar, ki je ugotovil, da je orkester naloge, ki jih je sprejel za leto 1987, v celoti uresničil. Orkester je finančno uspešno posloval, z dodatnim združevanjem sredstev pa so obnovili tudi nekaj garderobe in kupili nujno potrebne instrumente, pri čemer jih je še zlasti podprla Železarna Jesenice.

Predsednik je med pridobitvami poudaril tudi plesni orkester, ki deluje v okviru pihalnega orkestra popolnoma na ljubiteljski osnovi in ki ga vodi Franc Košir. Plesni orkester, ki se je uradno predstavil na treh uspešnih novoletnih koncertih pihalnega orkestra, pomeni tudi popestritev koncertnega programa in kulturne ponudbe.

V letu 1987 so člani pihalnega orkestra imeli 87 vaj s povprečno udeležbo 30 godbenikov oziroma 62%, sodelovali na 34 pogrebnih s povprečno udeležbo 19 godbenikov in imeli 40 koncertnih in drugih nastopov s povprečno udeležbo 33 godbenikov. To praktično pomeni, da so bili godbeniki skupaj vsak drugi dan, pri tem pa seveda niso upošteevane ločene vaje plesnega orkestra. Godbeniki so nastopali na športnih prireditvah, na različnih proslavah v krajevnih skupnostih, gasilskih in drugih jubilejih, na srečanju pihalnih orkestru SOZD Slovenske železarne, na gorenjskem srečanju pihalnih orkestru, izvajali so promenade koncerte in uspešno nastopali tudi v zamejstvu, v Podkloštru na avstrijskem Koroškem in s podkloštrskim orkestrom navezali tudi prijateljske stike.

Poročevalec je poudaril, da je ob tako številnih vajah in nastopih verjetno bolj razumljivo, zakaj včasih prihaja med člani do razdražljivosti, slabe volje, živčnosti, malodušnosti pa tudi jeze. Mnogokrat, je dejal, se morata družinski prosti čas in domače delo ravnati po zahtevah orkestra in tako večkrat prenašamo živčnost od doma v orkester in obratno. Še zlasti nas spravljajo s tira slabo pri-

pravljene prireditve, na katerih veliko časa zapravimo s čakanjem ali statiranjem. Radi igramo in delamo, je naglasil Peter Muhar, vendar pa če se od nas zahteva in pričakuje kakovostno igranje, potem tudi mi od prireditelja lahko zahtevamo kakovostno organizacijo. Za vse to naše obsežno delo je naša edina nagrada vsakoletni izlet orkestra v Crikvenico, kar nam omogoča Železarna Jesenice, in upamo, da bomo te pozornosti deležni tudi letos, je nadaljeval predsednik. Seveda pa je za nas največje priznanje polna dvorana navdušenih poslušalcev. Pri tem pa je govornik izrekel nekaj kritičnih misli na račun novinarjev oziroma slabega poročanja o njihovih prizadevanjih in nastopih.

Predsednik se je v svojem poročilu dotaknil tudi discipline, ki je bila sicer po zadnji delovni konferenci nekaj časa dobra, potem pa je močno popustila. Pri tem pa je govornik predvsem mislil na zamujanje vaj, s čimer se izgublja veliko časa, in na različne pripombe med vaji pa tudi na udeležbo na posameznih nastopih oziroma na podcenjevanje nekaterih nastopov, kar seveda škodi ugledu orkestra in vpliva na kakovost igranja, tak odnos pa je tudi netovariški do discipliniranih godbenikov. Seveda so ta vprašanja še toliko bolj občutljiva, ker je zaradi večimenskega dela nekaterih godbenikov potrebno računati tudi z opravičenimi odsotnostjo. Edino kar pri tem lahko naredijo, je menil predsednik Muhar, je, da še nadalje krepijo kolektivno zavest in pripadnost pihalnemu orkestru.

Poročevalec je ocenil tudi dobro delo upravnega odbora orkestra, ki ga tudi v prihodnje čakajo velike naloge. Med temi je ena najpomembnejših nadaljnje pomlajevanje orkestra, o čemer so se tudi že pogovarjali z vodstvom Glasbene šole Jesenice. Obnoviti bodo morali nekatere instrumente, pridobiti nove uniforme za mlajše godbenike, zamenjati suknjiče pri letnih uniformah in obogatiti arhiv z novim notnim materialom. Med nalogami je predsednik

omenil tudi krepitev družabnega življenja godbenikov in še večje medsebojno sodelovanje. Med prvimi kakovostnimi preizkušnjami je predsednik navedel srečanje pihalnih orkestru treh dežel, ki bo 23. aprila na Jesenicah.

Predsednik Peter Muhar se je ob koncu svojega poročila najprej zahvalil svojem godbenikom, ki jim perejo in likajo uniforme in čakajo njihovo vrnitev z nastopov. Potem pa se je zahvalil obema dirigentoma Ivanu Knificu in Francu Koširju in vsem, ki jim pri izvrševanju njihovih nalog pomagajo in še zlasti vsem godbenikom za obsežno delo, ki so ga opravili v preteklem letu.

Po poročilu blagajnika Antona Ravnikarja o finančnem poslovanju orkestra v letu 1987, ki je bilo dosti uspešno, in poročilu predsednika nadzornega odbora Ivana Smoleja, ki je pohvalno ocenil poslovanje orkestra, se je razvila zelo živahna razprava. Dirigent Ivan Knific je v razpravi poudaril nekaj izjemno kakovostnih nastopov orkestra, ki je prav gotovo dosegel kakovostni vrh z nastopom ob otvoritvi Jeklarne 2. Dalj časa pa se je zadržal pri disciplini, ki včasih močno zašepa in kar vpliva na to, da porabijo preveč časa za študij posamezne skladbe, pa tudi na samo kakovost izvedbe posameznih nastopov. Govoril je tudi o sodelovanju z Glasbeno šolo in o pridobivanju mladih godbenikov v orkester in o sodelovanju šolanih glasbenih kadrov v orkestru. Menil je, da če bodo uspeli odpraviti le delček slabosti, o katerih je bilo govora, potem se prav gotovo ni potrebno bati za nadaljnji napredek in ugled orkestra.

Prizadetost za nadaljni razvoj in kakovostno rast orkestra prav gotovo potrjuje dejstvo, da se je največ razprav nanašalo na pomlajevanje orkestra in pridobivanje novih godbenikov in s tem povezano usposabljanje mladih godbenikov. Manjkalo pa tudi ni kritičnih pripomb na odnos posameznih članov do vaj in posameznih nastopov, kajti dejstvo je, da bi z večjo disciplino in samodisciplino z manj truda dosegli še večje uspehe. Seveda pa ob obravnavanju problemov in težav orkestra, ne bi smeli mimo dejstva, da je starostni razpon med najmlajšim in najstarejšim godbenikom kar 75 let in da starostna in siceršnja heterogenost nosita s seboj tudi probleme in zahte-

vata mnogo vztrajnosti in potrpežljivosti pri delovanju.

Ravnateljica Glasbene šole na Jesenicah Ljuba Intihar je omenila, da imajo v šoli 70 učencev na trobilih in pihalih, predvsem v nižjih razredih, in da so prizadevanja šole usmerjena v pridobivanje učencev za te instrumente, čeprav to ni lahko, kajti največji naval je za učenje klavirja, harmonike in kitare. Omenila je tudi težave s pridobivanjem visoko usposobljenih strokovnih kadrov za glasbeno šolo. Ob tem so sogovorniki poudarili kot vzrok neustrezno stimulacijo teh kadrov, ki so v drugih občinah mnogo bolj stimulirani. Govora je bilo tudi o tem, kdaj je učenec zrel za vključitev v orkester, pri čemer je včasih vse preveč togo-

sta. Za obsežno in kakovostno opravljeno delo v letu 1987 se je v razpravi godbenikom zahvalil predsednik Zveze kulturnih organizacij in zagotovil, da bodo v ZKO tudi v prihodnje glede na obsežno delo in kakovost orkestru namenili največjo pozornost, seveda odvisno od materialnih pogojev. Le-ti pa tudi v letu 1988 ne bodo rožnati in bo potrebno veliko prizadevanj, da bodo vsaj obdržali sedanji materialni nivo oziroma zagotovljene pogoje delovanja kulturnim društvom in organizacijam.

V nadaljevanju občnega zbora so člani potrdili program dela orkestra,

ki predvideva enako število nastopov in aktivnosti kot v letu 1987, in finančni načrt, ki bo uresničljiv le z dodatnim združevanjem sredstev organizacij združenega dela. Obravnavali in potrdili so tudi zaključni račun za leto 1987.

Po izglasovanju razrešnice dodelanju upravnemu odboru so izvolili nov upravni odbor za naslednje mandatno obdobje, v katerem je večina prejšnjih članov, in za predsednika ponovno Petra Muharja.

Uspešen in kakovostni občni zbor Pihalnega orkestra Jeseniških železarjev je nekoliko skalilo dejstvo, da se vabilu niso odzvali nekateri predstavniki, ki bi s svojo navzočnostjo morali dati priznanje orkestru za obsežno delo, ki ga opravlja v občini in širše in za njegov prispevek h kulturni tvornosti in podobi naše občine. Kljub nekaterim črnim mislim, izrečenim na občnem zboru, lahko trdimo, da orkester po svoji aktivnosti in pomenu sodi v občinski vrh in da je to zrel kolektiv, ki bo z lastno kritičnostjo in samokritičnostjo, tako kot že večkrat v preteklosti, znal premostiti na občnem zboru omenjene slabosti in težave in zadržati ugled, ki ga ima med delovnimi ljudmi in občani. Prizadevna skrb za pomlajevanje orkestra pa je tudi jamstvo za njegov nadaljnji kakovostni vzpon.

Razstava ob dnevu žena

Vse ljubitelje likovne umetnosti obveščamo, da bo v razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča v delavskem domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku razstava slik članic Dolika Jesenic v počastitev 8. marca — dneva žena.

Otvoritev razstave bo v sredo, 2. marca, ob 18. uri, odprta pa bo vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure, razen v soboto in nedeljo.

Vabimo vas, da si razstavo ogledate.
DPD Svoboda
France Mencinger
Javornik-Koroška Bela

DŠRI Železarne Jesenice v veleslalomu in smučarskih tekih

SD Mojstrana in komisija za športno rekreacijo pri konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice sta v soboto, 20. februarja, organizirala prvenstvo Železarne Jesenice v veleslalomu in smučarskih tekih. Snehne razmere so bile izredno slabe, zato se je komisija odločila, da prestavi tek z 12. ure na 9. uro in šele nato izvede veleslalom. Kljub praznovanju 23. zvezdice jeseniških bokejštov je bila udeležba zadovoljiva. Medalje je podelil predsednik izvršnega odbora KOOS Železarne Edo Kavčič.

Prihaja (foto M. Klinar)

Rezultati smučarskih tekov:

Ženske do 35 let (sodelovalo je 4 tekmovalke): 1. Bojana Sušnik ETN, 2. Saša Kofler FRS in 3. Lilijana Pretnar ETN.

Ženske nad 35 let (sodelovalo je 5 tekmovalk): 1. Julijana Smolej FRS, 2. Diana Ažman ETN in Andreja Mahnič ETN.

Moški do 30 let (sodelovalo je 11 tekmovalcev): 1. Franci Teraž, Centralne delavnice vzdrževanja, 2. Miro Lebar, Strojne delavnice in Boris Kobentar ETN.

Moški od 30 do 40 let (sodelovalo je 20 tekmovalcev): 1. Andrej Janša, Strojne delavnice, 2. Rado Pristov, Jeklarna 2 in 3. Jože Pretnar, HV Bela.

Moški od 40 do 50 let (sodelovalo je 8 tekmovalcev): 1. Milan Vidic ETN, 2. Jože Dovžan, Komerciala in 3. Peter Kežar, Žičarna.

Moški nad 50 let (sodelovalo je 8 tekmovalcev): 1. Franc Hrovat, Livarna, 2. Martin Pazlar ETN in 3. Franci Crv ETN.

Rezultati veleslaloma:

Ženske do 30 let (sodelovalo je 18 tekmovalk): 1. Veronika Klinar ETN, 2. Saša Kofler FRS in 3. Maja Sodja, Centralne delavnice vzdrževanja.

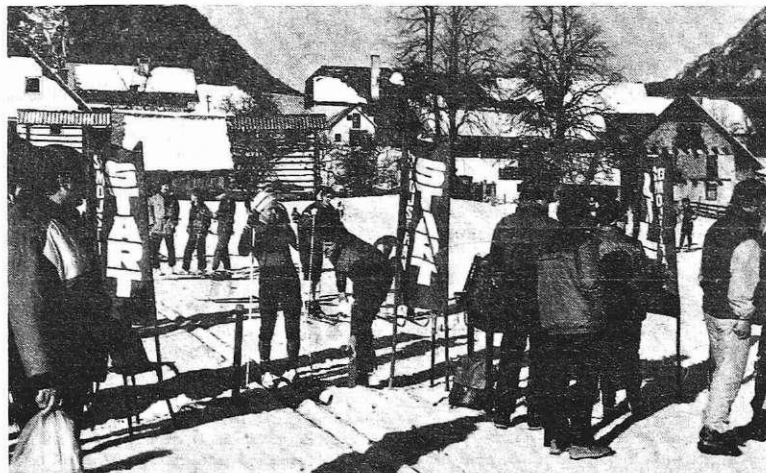
Ženske od 30 do 40 let (sodelovalo je 17 tekmovalk): 1. Metka Koblar ETN, 2. Milena Šolar KSI in 3. Olga Pervanja KSI.

Zaključek tekmovanja

Vse bo treba podeliti (foto M. Klinar)

Na štartu (foto M. Klinar)

Ženske od 40 do 50 let (sodelovalo je 5 tekmovalk): 1. Anica Kavčič, Komerciala, 2. Danica Benedik, Komerciala in 3. Nar-teja Krauthaker, Vzdrževanje.

Ženske nad 50 let (sodelovala je ena tekmovalka): 1. Vida Jelovčan FRS.

Moški do 30 let (sodelovalo je 46 tekmovalcev): 1. Jani Pirc, Vzdrževanje, 2. Vilko Dolensek, Strojne delavnice in 3. Sandi Peterkel, Vzdrževanje.

Moški od 30 do 40 let (sodelovalo je 42 tekmovalcev): 1. Sašo Jekler, Vzdrževanje, 2. Janez Kovač ETN in 3. Janez Babič ETN.

Moški od 40 do 50 let (sodelovalo je 20 tekmovalcev): 1. Tina Pretnar ETN, 2. Božo Kero, Valjarna bluming štekel in 3. Jože Dovžan, Komerciala.

Moški nad 50 let (sodelovalo je 14 tekmovalcev): 1. Tina Pretnar ETN, 2. Jože Noč, Strojne delavnice in 3. Stanko Kofler, Vzdrževanje.

Ekipni rezultati bodo znani po reorganizaciji delovne skupnosti skupnih služb. KIVI

Nekaj pomembnejših letnic iz zgodovine delavskega gibanja

LETO 1938:

V noči od 11. na 12. marec je Nemčija zasedla sosednjo Avstrijo, mi pa smo dobili za novo sosedo Nemčijo. To je še posebno vzpodbudilo jeseniške petokolonaše pri širjenju Hitlerjeve propagande.

LETO 1943:

V januarju so Nemci pričeli mobilizirati v nemško vojsko. Komunistična partija in OF sta si prizadevali preko aktivistov OF to preprečiti in usmerjati mobilizirance v partizanske vrste.

17. in 18. maja so borci Gorenjskega odreda na pobudo Matija Verdnika-Tomaža, ki je to leto pričel organizirati narodnoosvobodilno gibanje na Koroškem, izvedli prvo večjo vojaško — partizansko akcijo onstran Karavank. Preko Belške planine so vdrli v Bistrico v Rožu in izvedli naslednje akcije:

Bistrica v Rožu na Koroškem

— zažgali obnovljeno Götzovo žago in uničili tudi precejšnjo zalogo lesa,

— v tovarni akumulatorjev (za vojaška letala) so uničili stroje in električne motorje,

— osvobodili 40 mladoletnih Ukrajincev in Rusov, ki so bili tam na prisilnem delu,

— v taborišču prisilnih delavcev — Francozov so zaplenili večjo količino hrane; le-ti se niso odzvali pozivu za vstop v partizane,

— kaznovali lovca — gozdarja, ki je bil izdajalec,

— uničili manjšo električno centralo,

— požgali planinsko — Celovško kočjo na Mačenski planini, da je ne bi uporabljali Nemci kot postojanko.

Ta akcija je močno odmevala po vsej Koroški, katerega prebivalstvo in posebno aktivisti OF so ponovno dobili zaupanje v partizansko vojsko, Matija Verdnika-Tomaža pa je bilo znatno olajšano delo.

hovo zasedbo, so zasedli Nemci.

12. septembra je Prešernova brigada napadla in zavzela belogardiistično postojanko Turjak, kamor so se zatekli tudi domači izdajalci iz vrst modre garde in četniki. Zbralo se jih je čez 300. Bilo je to takoj po kapitulaciji italijanske vojske. Brigada je zato dobila ime: VII. udarna brigada Franceta Prešerna.

V novembru je bil ustanovljen iniciativni pokrajinski odbor Slovenske protifašistične ženske zveze — SPŽZ za Gorenjsko.

Od 1. do 3. oktobra je bil v Kočevju zbor odposlancev slovenskega naroda, katerega se je udeležilo 572 neposredno izvoljenih in 78 delegiranih — imenovanih (v vojaških enotah) odposlancev. Ta zbor je v slovenski zgodovini prvi svobodno in demokratično izvoljen zbor ljudskih predstavnikov.

Nadaljevanje

Viktor Brun:

22

75 let jeseniškega nogometa

Manj uspešna nogometna sezona 1981/82

Iz Železarja sem povzel večino sporočil o dejavnosti jeseniških nogometašev v tej sezoni. Clansko moštvo je pred začetkom tekmovanja v OČL — zahod odigralo nekaj prijateljskih tekem.

Za občinski praznik 1. avgust, so imeli v gosteh nogometaše pobratenege Valjeve.

Jesenice : ZSK Valjevo 1 : 2 (0:1)

Poročevalec pravi, da je bila igra privlačna. Gostiteljcem se je poznalo, da so bili na nogometnem odmoru. Edini zadetek za Jeseničane je dosegel Ignjatovič.

9. avgusta: Jesenice : Vozila Nova Gorica 2 : 1 (0:1)

V moštvo domačih se je najbolj izkazal vratar, ki je ubranil tudi enajstmetrovko. Mrežo gostov sta zadela Radič in Kramar.

Clansko moštvo Jesenic je prevzel novi trener Milenko Vuketič, ki je sklenil v pripravljalnem obdobju odpraviti nekatere pomanjkljivosti v moštvi in ga obogatiti z novimi elementi.

16. avgusta je bil v Lescah tradicionalni 15. nogometni turnir za prehodni pokal narodnega heroja Staneta Perca pod pokroviteljstvom OO ZZB NOV Radovljica. Sodelovali so: NK Sava Kranj, NK Naklo, NK Jesenice in NK Lesce.

Jeseničani so v prvi tekmi porazili Nakelčane s 5:1, v finalni tekmi pa jih je porazilo moštvo Save z 2:1.

V sredo, 19. avgusta, in v petek, 21. avgusta, je bil v Beli peči v Italiji tradicionalni 16. nogometni turnir »tri meje«. Jeseničani so dosegli polovičen uspeh. Premagali so nogometaše Trbiža s 5:1 (gole so dosegli: Pihler 2, Bakonič, Bergant in Krivic),

hudo pa so jih porazili nogometaši Kellaga iz Beljaka s 6:0.

Poročevalec navaja, da so bila vsa srečanja izredno fer in v duhu dobrih sosedov.

V četrtek, 27. avgusta, je bila prijateljska tekma članov Jesenic in Ilirije iz Ljubljane (1:1). Na pragu jesenskega dela prvenstva v OČL in SNL sta moštvi prikazali poprčen nogomet. Edini zadetek za domače je dosegel Pihler.

20. avgusta je bila tekma za pokal NZS Šenčur : Jesenice 1 : 1 (0:1). Edini gol je dosegel Kramar.

30. avgusta se je začel jesenski del prvenstva 1981/82 v OČL — zahod.

Jesenice : Vozila — člani 1 : 0 (0:0)

Domači enajsterici je obe točki poklonil gostujoči igralec z avtogolom.

Moštvo Jesenic je sezono začelo v sestavi: Tokič, Bakonič, Bergant, Osmančević, Ignjatovič, Troha, Pihler, (Čatak), Krivic, (Sulejmanović), Kramar, Kovačič in Panič.

V predtekmi so mladinci Jesenic izgubili z vrstniki Triglava iz Kranja z 0 : 4 (0:1).

V prvem delu igre so mladi Jeseničani igrali še dokaj obetavno, žal pa so tekmo končali dokaj neuspešno, celo z enim avtogolom.

6. septembra — Kočevje : Jesenice — člani 3 : 3 (1:0)

Naši so iz Kočevja zaslužno odnesli točko, saj so se izkazali z dobrim nogometom. Uspešna sta bila Troha in Kramar. Igralec Kočevja pa je enkrat zadel svojo mrežo.

6. septembra — Olimpija : Jesenice — mladinci 0 : 0

Sredi Ljubljane so naši mladinci dosegli odmevni rezultat.

20. septembra Domžale : Jesenice — člani 4 : 2 (1:0)

Jeseničani so nastopili s precej pomlajenim moštvom. Uspešna sta bila Pihler in Sulejmanović.

Predtekma — mladinci : Domžale : Jesenice 2 : 5 (0:3) Mladinci so se bolje odrezali, saj so visoko premagali svoje vrstnike na njihovem igrišču. Za Jeseničane so gole dosegli: Ploj 2, Hadžisulejmanović 2 in Alagič.

24. septembra — Alples Železniki : Jesenice kadeti 0 : 6 (0:3)

To pot so se potrdili tudi kadeti. To je kategorija v starosti od 14 do 16 let.

Uspešni so bili: Pivač 3, Babič 2 in Blagojevič 1.

4. oktobra — Jesenice : Piran — člani 2 : 0 (1:0)

To je bilo peto kolo jesenskega dela prvenstva v OČL — zahod, v katerem sta točki ostali na Jesenicah. Gola sta dosegla Ignjatovič v 30. minuti in Pihler v 60. minuti.

Predtekma — mladinci: Jesenice : Alples 4 : 2 (3:1)

Zelo uspešen nastop jeseniških mladincev. Gole sta dosegla Ploj 3 in Terzić 1.

11. oktobra — Jesenice : Elan N. mesto — člani 4 : 4 (2:2)

Naši so vodili s 4:2, nato pa vidno popustili. Po dva gola sta dosegla Kramar in Sulejmanović. Poročevalec s tekme je zelo slabo ocenil sodnika srečanja.

Predtekma — mladinci: Jesenice : Elan 0 : 3

Na blatnem igrišču so se bolje znašli dolenjski mladinci, ki so bili tudi fizično močnejši od Jeseničanov. To se je pokazalo tudi v rezultatu tekme.

Iz pregleda jesenskega dela prvenstva 1981/82 so izostali rezultati naših pionirjev.

Po zimskem počitku se je pričel pomladanski — sklepni del prvenstva v OČL — zahod in OML — zahod sezone 1981/82.

27. marca: Vozila : Jesenice (žal nimam rezultata in komentara)

4. aprila — Jesenice : Kočevje — člani 2 : 1 (2:0)

Zaradi blatnega igrišča v Podmežakli je bila tekma na Bledu. Jeseniške vrste so bile dobro povezane in so uspešno delovale. Temu ustreza tudi rezultat tekme. Gola sta dosegla Lamberger in Kovačič.

(se nadaljuje)

Razpis tekmovanja v šahu občine Jesenice za pokal maršala Tita

Šahovsko društvo Jesenice razpisuje občinsko prvenstvo za pokal maršala Tita. Tekmovanje se bo pričelo v sredo, 2. marca, ob 16.30 v Šahovskem domu na Jesenicah.

Pravico nastopa imajo vse ekipe, ki se prijavijo do začetka tekmovanja. Igra se v članski konkurenci (ekipa: 4 igralci in 2 rezervi), ženski konkurenci (ekipa: 3 igralke in 1 rezerva) ter mladinski konkurenci (ekipa: 2 mladinci in 1 rezerva). Ekipe so lahko sestavljene po kakršnikoli pripadnosti (klubski, krajevni, sindikalni, JLA, ustanove itd.). O igralnem času za igralca-ko se bodo dogovorili kapetani ekip.

Vsaka moška ekipa je dolžna vplačati pristopnino 1.500 din pred začetkom tekmovanja za stroške organizacije tekmovanja.

Da bi bile udeležba čim večja, želimo, da se tekmovanja tudi vi udeležite.

Krajanom Podmežakle

Obveščamo krajan KS Podmežakla, da smo javno telefonsko govorilnico s Ceste 1. maja 1 preselili na zgradbo krajevnih skupnosti Podmežakla, Mencingerjeva 1. Ta telefonska govorilnica je bila doslej večkrat v okvari. Zato prosimo krajan, da govorilnico, ki je edina na področju krajevnih skupnosti Podmežakla, s kulturnim ravnanjem in upoštevanjem navodil na aparatu (uporaba pravih kovancev), pomagajo ohraniti v uporabnem stanju.

Krajevna skupnost Podmežakla

Vabilo

Krajevna konferenca SZDL krajevnih skupnosti Sava Jesenice vabi krajan, da se udeležijo temeljne kandidacijske konference, ki bo v torek, 1. marca, ob 17. uri v prostorih sekcije za vzdrževanje prog na Cesti m. Tita 4, Jesenice. Na konferenci bomo razpravljali in se opredelili do možnih kandidatov za nosilce individualnih funkcij v občini in republiki.

Obravnavali bomo tudi osnutke amandmajev k ustavi SFRJ.

Dežurni trgovini

V soboto, 27. februarja, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:
SPECERIJA Bled, Titova 22, Jesenice in
ROŽCA, O. Novaka 3, na Javorniku.

Dežurna lekarna

V februarju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Sak, koza, skica, omet, TAS, ravnilo, Tom Selleck, Gary Cooper, KI, TP, Asa, serolog, Ross, PR, trtnica, Otta, blato, miligram, receptor, Nodier, ide, samička, Arsak, rustika, revma, Ob, ave, anion, Volga, Milančan, fajfa, areal, preša, St.

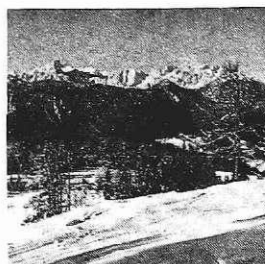
Vabilo

Vabimo vas na letno konferenco Planinskega društva Jesenice v petek, 4. marca, ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine na Jesenicah.

Po konferenci bomo prikazali diapozitive o poteku gradnje nove Erjavčeve koče na Vršču.

Vabi PD Jesenice

Večer diapozitivov

V sredo, 2. marca, bo ob 19. uri v sejni sobi Planinskega društva Javornik — Koroška Bela osmi večer diapozitivov v sezoni 1987/88. Diapozitive z naslovom »Moja popotovanja« bo predvajal Viktor Langus. Vabljeni!

Plesni klub Kranj vabi otroke in odrasle v telovadnico stare gimnazije Jesenice v

MALO PLESNO ŠOLO
za otroke od 4. do 7. leta starosti

— ob 17.45 začetna predšolska skupina

aerobiko, plesno gimnastiko
za dekleta in žene

— ob 18.45 uri

plesne tečaje

za odrasle
— ob 20. uri izpopolnjevalni plesni tečaj. Pričetek vseh tečajev bo v ponedeljek, 29. februarja ob navedenih urah. Vpis bo potekal pol ure pred pričetkom posameznega tečaja v telovadnici stare gimnazije

Informacije: ☎ 37-949 vsak dan od 7. do 11. ure dopoldne. Opozorilo: S seboj prinesite primerno suho obutev (copati, čevlji).

Vabljeni

Hitropotezni turnir

Šahovska sekcija pri DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela vabi vse ljubitelje šaha na hitropotezni turnir, ki bo v četrtek, 25. februarja, ob 17. uri v Delavskem domu na Javorniku.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

26. februarja, amer. barv. srhljivka MORA V ULICI BRESTOV ob 16. in 18. uri, ob 20. uri amer. barv. akcij. film KOMANDOS LEOPARD.

27. februarja, amer. barv. akcij. film KOMANDOS LEOPARD ob 16. in 18. uri, ob 20. uri amer. barv. srhljivka PSYCHO III.

28. februarja, hongkong. barv. karate MORILEC HRAMA SHAOLIN ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. akcij. film KOMANDOS LEOPARD.

29. februarja, amer. barv. srhljivka ŽRELO III., ob 16. in 18. uri, ob 20. uri ital. barv. erot. fil BENEČANKA.

1. marca, amer. barv. srhljivka ŽRELO III., ob 16., 18. in 20. uri.

2. marca, amer. barv. srhljivka ŽRELO III., ob 16., 18. in 20. uri.

3. marca, hongkon. barv. karate film NA ZMAJEVI POTI ob 16. uri, ob 18. in 20. uri sloven. barv. komedija MOJ ATA SOCIALISTIČNI KULAK.

KINO DOVJE

28. februarja, amer. barv. glasb. komedija ELEKTRIČNE SANJE ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

26. februarja, amer. barv. akcij. film OBRAČUN OB 3.15 ob 17. in 19. uri.

1. marca, amer. barv. srhljivka PSYCHO III., ob 17. in 19. uri.

Razstavi salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu DO-LIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 20. februarja do vključno 2. marca na ogled razstava slik akademskega slikarja Martina Avenika iz Ljubljane.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Filmsko gledališče

I. cikel filmskega gledališča v kinu Železar Jesenice

Od 9. marca do 27. aprila vsako sredo ob 20. uri

SOBA Z RAZGLEDOM, angl. ljub. drama; režija: James Ivory.

STRIPTASE SMRTI, amer. thriller; režija: Brian de Palma.

HUDODELCI, slov. film; režija: Franci Slak.

MODRI ŽAMET, amer. erot. thriller; režija: David Lynch.

BARVA DENARJA, amer. drama; režija: Martin Scorsese.

LA BAMBIA, amer. biograf. glasb. film; režija: Luis Valdez.

NEBO NAD BERLINOM, nemški film; režija: Wim Wenders.

IME ROŽE, nem. - franc. - ital. zgod. film; režija: Jacques Annaud.

Cena abonmajskih vstopnic je 8.000 din. Dobite jih pri blagajni kina — lahko tudi z naročilnico.

Kino Kranj

KUD »Jaka Rabič« Dovje — Mojstrana vabi na zanimivo predavanje z naslovom

»Geološke posebnosti karavanškega predora«

v četrtek, 25. februarja, ob 19. uri v kulturnem domu na Dovjem. Predaval bo Jože Bedič z Jesenic.

UO društva

Jeseniška panorama na razglednicah pred prvo svetovno vojno

Tehniški muzej ŽJ pripravlja razstavo starih jeseniških razglednic. Vse, ki bi želeli sodelovati na razstavi, posoditi, odstopiti ali prodati stare razglednice (lahko so tudi planinske ali druge) prosimo, da to sporočijo tehniškemu muzeju Železarne ☎ 81-441 interna 21-70. Vse razglednice, ki jih bomo še pravočasno prejeli, bomo tudi razstavili.

Tehniški muzej
Železarne Jesenice

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, sestre in tete

LJUBICE ŽNIDAR

se lepo zahvaljujem vsem, ki ste se je spomnili in jo spremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem prijateljem in znanecem za izraze sožalja, duhovniku za opravljeni obred in pevcem za zapevte žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Ob boleči izgubi drage mame, sestre, nonē in prababice

JOVE RAVHEKAR

se zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in znanecem za pisna in ustna sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala zdravstvenemu in strežnemu osebju doma dr. F. Berglja, dr. Müllnerjevi za pomoč ter krajevni organizaciji ZB NOV Staneta Bokala za pozornost.

Hčerki Jelena in Jana, brat Mile in ostalo sorodstvo

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu. Želim jim še veliko delovnih uspehov.

Metod Kapus

Društvu upokojencev Javornik — Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za želje ob mojem prazniku.

Julijana Kogovšek

Sindikalni organizaciji obrata Hladna valjarna Bela — adjustaža se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Robert Ocepek

Sodelavcem in sodelavkam Valjarne debele pločevine se najlepše zahvaljujem za prelepo darilo ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim srečo in uspeh pri nadaljnjem delu ter čim več trdnega zdravja.

Branko Resman

Za hitro in učinkovito pomoč pri gašenju požara 21. februarja se zahvaljujem Tilki Cerkovnik in njenemu sinu Franciju ter Potočkimjevim.

Čebuljevi

Društvu upokojencev Javornik — Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za prejeto čestitko ob mojem življenjskem jubileju in jim želim še mnogo uspehov pri delu.

Peter Gogala

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vodstvu in sodelavcem Jeklarne za spominska darila. Obenem se zahvaljujem inž. Ravniku za poslovnice besede in prijetni večer, ki smo ga skupaj preživeli.

Želim vsem še naprej veliko uspeha pri delu, osebne sreče in medsebojnega razumevanja.

Mato Panič

Našla sem ...

18. februarja sem našla žensko ročno uro na Stari Savi blizu muzeja. Lastnik naj kliča ☎ 21-62.

Državni prvaki smo!

Triindvajseti naslov državnih hokejskih prvakov — lepše ne bi mogli skleniti praznovanja ob 40-letnici hokeja na Jesenicah.

Končni vrstni red 41. povojnega državnega prvenstva je:

1. JE-SE-NI-CE 2. KOMPAS OLIMPIJA 3. PARTIZAN 4. MEDVEŠČAK GORTAN 5. VOJVODINA 6. CRVENA ZVEZDA 7. CINKARNA 8. KRANJSKA GORA GORENJKA 9. BOSNA. Uspešna sezona za slovenski hokej, velik uspeh za jeseniški hokej v prvenstvu, za katerega so mnogi menili, da je bilo najmočnejše in najkakovostnejše doslej. Hokejisti Jesenic so preprečljivo dobili prvi tekmi superfinala, saj so povsem nadigrali hokejiste Olimpije. Tudi v tretji tekmi v hali Tivolj so igrali dobro, nato pa srečanje tudi nesrečno izgubili po streljanju kazenskih strelcev. Sicer pa se prvenstvo ni moglo bolje končati kot petkovim velikim slavljem v dvorani v Podmežakli. Bila je to nervozna tekma z lepimi akcijami in tudi napakami ter z odličnim finišem jeseniških hokejistov, ki so znali tudi pri streljanju kazenskih strelcev ohraniti v zbranosti in mirnosti — Cveto Pretnar v vratih in vseh pet izvajalcev kazenskih strelcev. Iskrene čestitke.

Naporne sezone pa s tem še ni povsem konec. Hokejiste čaka še polfinalno srečanje z beograjskim Partizanom za hokejski pokal. Srečanje bo v sredo, 2. marca v dvorani v Podmežakli.

Končujejo se tudi tekmovalni v drugi hokejskih konkurencah. Mladinci bodo v nedeljo odigrali zadnje kolo finalne skupine za naslov državnega prvaka. Mladi igralci Kranjske gore Gorenjke se bodo v Beogradu pomerili s Crveno zvezdo, srečanje pa bo odločalo, katero od obeh moštvo bo osvojilo tretje mesto. Pionirji Jesenic so slovenski prvaki in v začetku marca se bodo na turnirju pomerili še za naslove državnih prvakov (kraj še ni doležen).

Ob še nekaterih drugih dosežkih, bo sezono 1987/88 vsekakor mogoče oceniti kot uspešno.

Kompas Olimpija : Jesenice

6:5, 3:3 (1:1, 1:1, 1:1)

Ljubljana, 16. februarja — tretja tekma superfinala; sodniki: Šaravanja (glavni), Čemažar, Lešnjak; kazni: Olimpija 4 minute, Jesenice 4 minute. Strelci: 1:0 Pajič (8), 1:1 Razinger (9), 2:1 Lepša (24), 2:2 Macholda (34), 2:3 Kopitar (54), 3:3 Ladigin (58); kazenski strelci: 4:3 Veith, 4:4 Tišler 5:4 Kuret, 5:5 Ščap, 6:5 Gorenc

Jesenice : Kompas Olimpija

7:5, 4:4 (0:0, 2:3, 2:1)

Jesenice, 19. februarja — četrta tekma superfinala; sodniki: Ilič (glavni), Rozman, Lešnjak. Strelci: 0:1 Kuret (24), 0:2 Lepša (27), 1:2 Šuvak (33), 1:3 Gorenc (35), 2:3 Ščap (37), 2:4 Lepša (42), 3:4 Mlinarec (43), 4:4 Ščap (53), kazenski strelci: 5:4 Raspet, 6:4 Tišler, 6:5 Pavlin, 7:5 Šuvak.

Jesenice — Bled

14:2 (8:1, 1:1, 5:0)

Jesenice, 20. februarja — tekma pionirskih ekip za prvenstvo SRS; sodnika: Prištev in Pogačar; kazni: Jesenice 4 minute, Bled 4 minute. Gole za Jesenice so dosegli: Omerzel in Bešlagić po Pretnar, Vukčević in Smolej po 2, Sodja in Klinar po 1. Gola za Bled sta dosegla Šmit in Bertonec.

Partizan : Kranjska gora Gorenjka

5:2 (0:1, 3:0, 2:1)

Beograd, 20. februarja — tekma za mladinsko državno prvenstvo; sodnika: Julovski in Kapašvarac (slabo sojenje); kazni: Partizan 10 minut, Kr. gora 32 minut. Strelca golov Poženel in Sodja.

»Prelepa Gorenjska...« za zmagovalce, državne prvake 1987/88 (foto: Franci Črv)

Sreda, 2. marca, ob 18. uri:
Jesenice : Partizan
(polfinale za jugoslovanski pokal)

Program

Sobota, 27. februarja ob 9.15:
Kranjska gora : Cinkarna
(pionirji za prvenstvo SRS)

Sobota, 27. februarja ob 11.30
Jesenice : Zagi
(pionirji za prvenstvo SRS)

Sobota, 27. februarja ob 18. uri:
Kranjska gora Gorenjka : Bled
(člansko prvenstvo SRS)

Slavija : Kranjska gora Gorenjka
4:6 (2:3, 2:0, 0:3)

Zalog, 21. februarja — tekma pionirjev; sodnik: Konc; kazni: Slavija 4 minute, Kr. gora 10 minut. Gole za Kr. goro: Bremec in Karahodžić po 3.

Smuk karavanških kurirjev bo 28. februarja

Obveščamo vas, da bo smuk karavanških kurirjev NOB v nedeljo, 28. februarja, ob 10. uri na Pristavi v Javorniškem rovtu.

Judo

Prvi pozivni turnir za pionirje in mlajše mladince je organiziral judo klub Ivo Reja iz Celja v telovadnici osnovne šole Franjo Roš. Tako so do republiškega prvenstva še trije turnirji. Sodelovalo je 116 tekmovalcev iz 16 klubov Slovenije. Judo sekcijo Jesenice so zastopali trije pionirji in pet mlajših mladincev.

Rezultati tekmovalcev:

Pionirji: Sitar, do 42 kg — 5. mesto, Grčar, do 58 kg — 6. mesto, Makuc, do 64 kg — 3. mesto.

Mlajši mladinci: Matarugič, do 53 kg — 1. mesto, Herman, do 62 kg — 3. mesto, Balič, do 68 kg — 3. mesto, Japelj, do 75

Za mladi rod hokejistov

V mesecu marcu bomo pričeli s prodajo darilnih lističev za razvoj mladih hokejistov na Jesenicah. Pridobljena sredstva bodo porabljena za organizacijo in opremo pionirjev v hokejski šoli pri HK Jesenice.

Menimo, da si vsi še naprej želimo najvišjih uvrstitev naših hokejistov, zato že danes skrbimo za naraščaj.

Darilni lističi bodo v prodaji v vseh kioskih, trgovinah in gostinskih lokalih.

KUPITE JIH ŠE VI — ZA BOLJŠI JUTRI NAŠEGA HOKEJA!

NOGOMET VOZILA:JESENICE 3:0 (2:0)

Nogometaši Jesenic so v Novi Gorici odigrali svojo prvo letošnjo tekmo. Za uvod naj omenimo, da so Jeseničani pričeli s treningi 9. januarja, in sicer so trenirali trikrat tedensko v telovadnici CSUI in v mali telovadnici v hali v Podmežakli. V začetku februarja so pričeli trenirati štirikrat tedensko predvsem za pridobitev moči. Tako so odšli na tekmo s slovenskim ligašem brez treninga na igrišču. Moštvo Vozil ima zaradi podnebja mnogo boljše pogoje za trening, odigrali pa so tudi nekaj tekem s prvoligaši, ki so bili na pripravah, tako da moštvo Jesenic ni imelo dosti možnosti. Precej problemov so imeli Jeseničani z osnovnimi elementi nogometa, to je z ustavljanjem žoge in podajami, kar pa je posledica pomanjkanja treninga z žogo. V moči in teku so se Jeseničani enakovredno kosali z domačini.

Sam začetek tekme ni kazal na najboljše, saj so domačini kmalu dosegli prvi gol in nato izsilili še enajstmetrovko in povedli z 2:0. Najlepšo priložnost za Jeseničane je napravil Kondić, ki je z roba kazenskega prostora streljal mimo praznih vrat. Kljub terenski premoči pa si domači igralci niso ustvarili priložnosti za zadetek, saj razen obeh golov ni bilo druge priložnosti za povečanje vodstva. V drugem polčasu je bila igra še bolj enakovredna, ker so Jeseničani zaigrali bolj trdo v obrambi in so domačim igralcem onemogočili strele. Edini gol v drugem polčasu je padel po streli s strani, ko je

žoga zadela Zubanoviča in prevarala vratarja Mujezinoviča, vendar pa jo je po eden domačih igralcev z roko potisnil gol, kar pa so vsi razen sodnikov tudi deli. Po tekmi so bili Jeseničani dokaj zadovoljni z nastopom, saj so dokazali, imajo dovolj moči. Druge napake bodo začetka prvenstvenih tekem čez dobo mesec dni skušali odpraviti. V Novi Gorici so se poleg nekaterih že preizkušenih igralcev izkazali tudi nekateri mladi (predvsem vratar Mujezinovič in Kondić), tako da ima trener Kovačič kar dovolj kvalitetnih igralcev. Prihodnji teden bodo igralci Jesenic odšli v Umag na krajše priprave, saj vreme na Jesenicah ne dovoljuje treninga z žogo, pa tudi na kem na domačem igrišču v marcu še ne bo mogoče igrati. Vsa sredstva za priprave so zbrali igralci sami, saj so organizirali zimski turnir in pustni ples, kar zavajajo, da je denarja v klubu premalo za redne aktivnosti, kaj šele za kaj drugega.

N.O.

Republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju — Melita Čelesnik pionirska republiška prvakinja

Minuli konec tedna se je na ledeni ploskvi v celjskem Mestnem parku odvijalo republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju za člane in pionirje. Nastopilo je 54 drsalcev iz štirih slovenskih klubov med njimi šest jeseniških tekmovalcev. V konkurenci pionirk B je prvo mesto osvojila Melita Čelesnik, ki je lansko leto naslovu republiške prvakinja med pionirkami C dodala še enega. Po drugem mestu v obveznih likih je odlično izpeljala svoj prosti program in prepričljivo zmagala.

Med pionirji A je Primož Čelesnik za sedel 3. mesto, med pionirkami skupin A pa je bila Tina Berlot 7. Oba tekmovalca sta se uvrstila na državno prvenstvo ki bo konec tedna v Zagrebu.

V konkurenci članic Mateja Aubrecht državna vicešampionka, tekmovalka DKK Stanko Bloudek iz Ljubljane, ni imela prave konkurence, odlično pa se je tokrat drsala tudi Jeseničanke. Irina Vahnšek se je uvrstila na 2. mesto, Roman Kučina je bila 3. Moja Kurboš pa 5.

Med pionirskimi pari sta prvo mesto osvojila Melita in Primož Čelesnik.

A.I.

Ob 40. obletnici ustanovitve Slovenske športne zveze

vabijo

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Št. Jakobu v Rožu na

jubilejni X. zimski pohod »Arihova peč« 1988 in smučarski tek

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo in v opomin na 50. obletnico nasilne priključitve k nemškemu rajhu, ki bo v nedeljo, 6. marca, ob 10. uri pri Polancu na Černnici (Hodnina) nad Št. Jakobom v Rožu.

Smučarski tek (3 km — 1 krog): otroci do 10 let (letnik 1978 in mlajši), dekleta do 16 let (1972 — 1977), ženske do 30 let (1958 — 1971), ženske nad 30 let (1957 in starejši).

Smučarski tek (7 km — 2 kroga): fantje od 11 do 16 let (1972 — 1977), moški do 30 let (1958 — 1971), moški nad 30 let (1957 in starejši).

Pohod za pešce: Od Polanca preko bivšega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo Pečjo« (1.084 m) in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovske kočje do Polanca.

Pogoji za udeležence: Na X. zimskem pohodu »Arihova peč« lahko sodelujejo vsi. Udeleženci pohoda (pešci) morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati proge, ki je za pohod označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščečo — koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se preko Resmanove lovske kočje (kontrolni žig) vrnejo po označeni poti nazaj do cilja pri Polancu najkasneje do 15. ure.

Masovni štart za tekače bo ob 10.30, na cilj pa je treba priteči najkasneje do 12. ure.

Prijave: Udeleženci X. jubilejnega zimskega pohoda »Arihova peč« se prijavijo do 4. marca 1988 na OK ZSMS Jesenice, Titova 86, vsak dan od 7. do 15. ure.

Udeležencev pohoda plača pri prijavi 10.000 din (v znesku je všteto delno kritje stroškov prevoza in startnina, ki znaša 5.000 din).

Odhod avtobusa bo v nedeljo, 6. marca, ob 7. uri izpred zdravstvenega doma na Jesenicah.